

Revue Piešťany

Jar 2012 Spring 2012 Frühjahr 2012

Ročník XLVIII.

**75 rokov hokeja
v Piešťanoch**

**75 years of Ice Hockey
in Piešťany**

**75 Jahre Eishockey
in Piešťany**

Foto Miloš Ottinger

Náhodné stretnutia

Kornel Duffek

Aj v okolí Piešťan sú miesta, ktoré sa oplatí vidieť, napriek tomu, že sa neuvádzajú v turistických príručkách. Na potulkách Považským Inovcom môžete zažiť nejedno dobrodružstvo. Asi kvapľovú jaskyňu neobjavíte, hoci - ako píšeme na inom mieste - aj to sa môže výnimočne prihodiť. No čo tak stretnúť napríklad bieleho koňa pod rozkvitnutou čerešňou? A nezabudnite na fotoaparát! Niektoré chvíle sa už nemusia zopakovať.

A Chance Meeting

In the area surrounding Piešťany there are many places worth seeing, even though they are not mentioned in any guidebook. You can experience more than one adventure while wandering through the Považský Inovec mountain range. The chances are small that you might discover a stalactite cave - as written about elsewhere in this edition - however, there are exceptions to every rule. But what about running into a white horse under a blooming cherry tree? So, don't forget your camera, because some moments never repeat themselves!

Zufällige Begegnungen

Auch in der Gegend von Piešťany gibt es Plätze, die, auch wenn sie in keinem Reiseführer angepriesen werden, sehenswert sind. Bei Streifzügen im Gebirge Považský Inovec können Sie das eine oder andere Abenteuer erleben. Eine Tropfsteinhöhle werden Sie vermutlich nicht entdecken, obwohl - wie an einer anderen Stelle beschrieben - kann auch das sich gelegentlich zutragen. Aber wie wär's zum Beispiel damit, einem weißen Pferd unter einem blühenden Kirschbaum zu begegnen? Und vergessen Sie die Kamera nicht! Manche Momente wiederholen sich nie mehr.

Revue Piešťany, ročník XLVIII.
Kultúrno-spoločenský štvrtročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Tajomnícka redakcie:
Mgr. Barbora Piovarčiová

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek,

PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:

Ing. Peter Bartoš, Ing. Ivan Demovič,
Ing. Jozef Dragula,
Mgr. Martin Kostelník
Ing. Jaroslav Lušňák,
Mgr. Vladimíra Pribišová,

Mgr. Peter Remiš,
Roman Tibenský, Mgr. Jarmila Vilčeková

Foto:

Archív BM, archív A. C.,
archív Ing. Petra Bartoša, archív S. M.,
Ing. Jozef Dragula, Eva Drobná,
Ladislav Duračka, Ing. Tomáš Hudcovič,
Ladislav Novák, Mgr. Martin Palkovič,
Mgr. Barbora Piovarčiová, SACR,
Andrej Sarvaš, Mgr. Jarmila Vilčeková

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

The English translation of Revue Piešťany is provided by SKYPERS
The School of Languages
www.skypers.sk

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Jar 2012 - Spring 2012 - Frühjahr 2012

2-5

Piešťany na veľtrhoch cestovného ruchu (Jarmila Vilčeková)

- Piešťany at Tourism Trade Shows
- Piešťany auf der Touristikmesse

6-7

Piešťanský Luskáčik (Kornel Duffek)

- The Piešťany Nutcracker
- Der Nussknacker von Piešťany

8-11

Historická poštová schránka zo zbierok múzea na známke (Vladimír Krupa)

- Historical Mailbox from the Museum's Collection on Postage Stamps
- Briefmarke mit historischem Briefkasten aus den Museumssammlungen

12-14

Jubileum časopisu Rheumatologia (Kornel Duffek)

- Anniversary of the Magazine "Rheumatologia"
- Jubiläum der Fachzeitschrift „Rheumatologia“

15-17

Udalosti - návštevy - stretnutia

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besucher - Treffen

18-20

Piešťanské inšpirácie spisovateľky Andrey Coddington (Jana Obertová)

- The Author Andrea Coddington's Piešťany Inspirations
- Piešťany als Inspiration für Buchautorin Andrea Coddington

21-25

Sochár Valér Vavro a výstava k jeho storočníci (Vladimír Krupa)

- The Sculptor Valér Vavro and the Exhibition on his Centenary
- Bildhauer Valér Vavro und die Ausstellung zu seinem 100. Geburtstag

26-29

Krajinský most má 80 rokov (Drahomíra Moretová)

- The County Bridge is 80 Years Old
- Die „Krajinsky“ Brücke wird 80

30-33

Neznáme historické fotografie Piešťan Viliama Wietza (Peter Bartoš)

- Unknown Historical Photographs of Piešťany by Viliam Wietz
- Piešťany auf unbekannten historischen Fotografien von Viliam Wietz

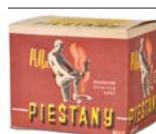
34-37

Ludové palice zo zbierok Balneologického múzea v Piešťanoch (Vladimíra Pribišová)

- Folk Staffs from the Balneological Museum's Collection in Piešťany
- Volkstümliche Stöcke aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany

38-41

Produkty z liečivého bahna a termálnej vody (Martin Kostelník)

- Healing Mud and Thermal Water Products
- Produkte aus therapeutischem Schlamm und Thermalwasser

42-45

Príbeh objavu Modrovskej jaskyne Časť I. (Ivan Demovič, Jozef Dragula)

- The Story of the Discovery of Modrovská Cave Part I
- Die Entdeckungsgeschichte der „Modrovská“ Höhle Teil I.

46-49

Jarné kvety Považského Inovca zblízka (Roman Tibenský)

- An Up Close Look at the Spring Flowers of the Považský Inovec
- Frühlingsblumen des Považský Inovec aus der Nähe

50-53

75 rokov hokeja v Piešťanoch (Jaroslav Lušňák)

- 75 years of Ice Hockey in Piešťany
- 75 Jahre Eishockey in Piešťany

54-56

Voda mala prijemné dva stupne (Kornel Duffek)

- The Water was a Pleasant Two Degrees
- Das Wasser hatte angenehme zwei Grad

Obálka/Cover /Titelbild
Ladislav Duračka

Patrik Lušňák vyrástol na piešťanskom Zimnom štadióne. Tréner Vladimír Vújtěk ho povolal do slovenskej reprezentácie. Patrik Lušňák grew up at the Piešťany Winter Stadium. Trainer Vladimír Vújtěk invited him to the Slovak representation. Patrik Lušňák wuchs im Winterstadion von Piešťany auf. Trainer Vladimír Vújtěk holte ihn in die slowakische Repräsentation.

Slovakia

www.slovakia.travel

Piešťany na veľtrhoch cestovného ruchu

Piešťany at Tourism Trade Fairs

Piešťany auf der Touristikmesse

Jarmila Vilčeková

Medzi najväčšie a najprestížnejšie veľtrhy cestovného ruchu nepochybnie patrí World Travel Market/WTM/ v Londýne. Každoročne sa koná v mesiaci november a je hlavnou svetovou udalosťou zameranou na cestovný ruch.

The World Travel Market/WTM/ in London is undoubtedly among the biggest and most prestigious tourist industry fairs. This major world event focusing on the tourist industry takes place every year in November.

Zu den größten und prestigeträchtigsten Touristikmessen zählt zweifelsohne die World Travel Market /WTM/ in London. Sie findet alljährlich im November statt und gilt als weltweite Hauptveranstaltung mit Fokus auf den Reiseverkehr.

► Pohľad na vstupnú časť slovenskej expozície na WTM v Londýne. An overall view of the Slovak exhibition at the WTM in London. Blick auf den Eingangsbereich der slowakischen Exposition auf der WTM in London

Foto Jarmila Vilčeková

▲ Piešťanskú prezentáciu v Londýne mali na starosti (sprava) Jarmila Vilčeková a Jana Hlaváčová z mestského úradu, a Tamara Daoud Klein zo Slovenských liečebných kúpeľov, a. s.
(From right to left) Jarmila Vilčeková and Jana Hlaváčová from the Town Hall, and Tamara Daoud Klein from the Slovak Health Spa inc. were in charge of the Piešťany presentation.
Zuständig für die Präsentation der Stadt Piešťany in London waren (von r.) Jarmila Vilčeková und Jana Hlaváčová von der Stadtbehörde, und Tamara Daoud Klein von der Slowakischen Heilbad AG

Veltrh je určený predovšetkým odborným návštěvníkom (forma „business to business“). Vytvára tak ideálny priestor na obchodné stretnutia s predstaviteľmi touroperátorov, turistických asociácií, MICE (Meetings, incentives, conferences and exhibitions) organizácií a ďalších dôležitých hráčov turizmu z celého sveta. Napriek spomínamej špecializácii prišlo na veľtrh rekordných 75 000 návštěvníkov, čo je o 5% viac ako v roku 2010.

O účast na WTM je zo strany slovenských subjektov cestovného ruchu každoročne veľký

záujem. Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR), ktorá sa na WTM v Londýne prezentovala novou modernou a historicky najväčšou expozíciou, poskytla priestory svojho stánku trinásťim vystavovateľom. Z miest dostali pozvánku Bratislava, Košice, Liptovský Mikuláš, Piešťany a Vysoké Tatry. Expozícia Slovenska vzbudila veľký záujem, pretože jej cieľom bolo zaujať, vymaňiť sa zo štandardu a zároveň osloví širokú škálu odborných návštěvníkov.

Mesto Piešťany sa prezentovalo na veľtrhu spolučne so Slovenskými liečebnými kúpeľmi Piešťany. Návštěvníkom piešťanského stánku sa

▼ Čestným hostom výstavy WTM 2011 bol Abu Dhabi (Spojené arabské emiráty). Pohľad na exteriér jeho expozície. The guest of honour at the WTM 2011 exhibition was Abu Dhabi (United Arab Emirates). An exterior view of its exhibition. Ehrengast der WTM-Ausstellung 2011 war Abu Dhabi (Vereinigte Arabische Emirate); ein Blick auf seine Exposition von außen

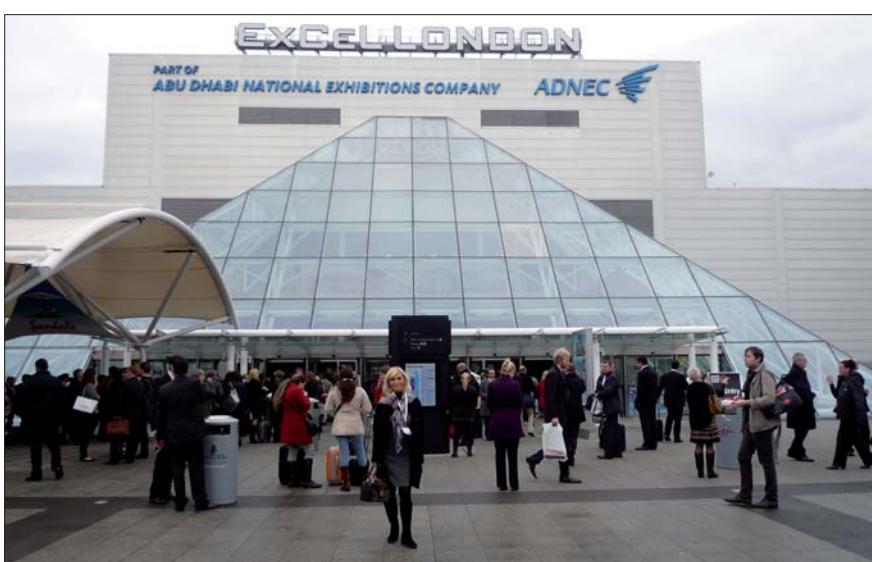

Foto Jarmila Vilčeková

veľmi páčila pestrosť a rozmanitosť propagačných materiálov nášho mesta, ocenili aj chut' piešťanských kúpeľhých oblátok. S našimi informátormi na veľtrhu sa skontaktovali aj mladí Briti, ktorí už Piešťany navštívili. Podľa ich vlastných slov je pre nich toto mesto dostupné: „Ved' je to iba 2 hodiny letom a jedna krátkta cesta z Bratislavu.“ Turoperátori zo stredného a blízkeho Východu sa zase zaujímali o kombinované návštevy Viedne, Bratislavu a Piešťanských kúpeľov.

“Na tohtoročnom WTM sa opäť ukázalo, že veľtrhy prajú najmä kvalitne pripraveným poskytovateľom produktov a služieb v cestovnom ruchu. Dobrému kontraktu musí predchádzať niekoľkomesačná tvrdá práca,” zhodnotil význam slovenskej účasti na veľtrhu generálny riaditeľ SACL Peter Belinský.

Propagácia Piešťan sa Londýnom neskončila! V januári 2012 sa mesto už tradične prezentovalo vo vlastnom výstavnom stánku na ITF Slovakiatour v Bratislave a vo februári na veľtrhu Holiday World v Prahe. ■

This fair is intended primarily for professional visitors (a form of “business to business”). As such it creates an ideal environment for business meetings with representatives from tour operators, tourist associations, MICE (meetings, incentives, conferences and exhibitions) organizations, and other important tourist industry players from around the world. In addition to the aforementioned specialists a record 75,000 visitors, which is a 5% increase over 2010, attended the trade show.

Every year, there is a great interest among Slovak tourist operators to take part in the WTM. The Slovak Board of Tourism (SACL), which was represented by a new, modern and, historically, the largest exhibition, provided spaces in its booth for thirteen exhibitors. Among the towns that received an invitation were Bratislava, Košice, Liptovský Mikuláš, Piešťany and the High Tatras (Vysoké Tatry). The Slovak exhibition attracted a great deal of interest because its overall goal was to captivate and, in an unconventional way, reach a wide range of professional visitors.

The town of Piešťany was presented at the fair together with the Slovak Health Spa Piešťany. Visitors to the Piešťany stand really enjoyed the variety and diversity of our town's promotional materials and also appreciated the taste of Piešťany spa wafers. Some young Brits, who had already visited Piešťany, also met with our representatives. In their own words they stated that the town is very accessible: “Well, it's only a two-hour flight and then a short trip from Bratislava.” Tour

▲ Hostesky zo stánku Piešťan s generálnym riaditeľom Slovenskej agentúry cestovného ruchu - Petrom Belinským.
Hostesses from the Piešťany stand with the General Director of the Slovak Board of Tourism - Peter Belinský.
Vertreterinnen am Stand von Piešťany mit dem Generaldirektor der Slowakischen Agentur für Reiseverkehr Peter Belinský

▼ Piešťanský stánok na ITF Slovakiatour v Bratislave poskytoval návštěvníkům množstvo informačno-propagačních materiálů najrozličnejšího zaměření.
The Piešťany booth at the ITF Slovakiatour provided visitors with a very wide variety of informational and promotional materials.
Am Stand der Stadt Piešťany auf der „ITF Slovakiatour“ fanden die Besucher zahlreiches Info- und Werbematerial mit verschiedenen Schwerpunkten.

Foto Barbora Piovarciová

operators from the Middle and Near East were again very interested in combination visits to Vienna, Bratislava and Piešťany Spa."At this year's WTM it was once again clear to see how trade shows expect very high-quality and well-prepared providers of tourist industry products and services. A good contract is the result of several months of hard work," said the General Director of the Slovak Board of Tourism Peter Belinský assessing the importance of Slovak participation at the fair.

Promoting Piešťany did not stop with London! In January 2012, as is tradition, the town was once again represented with its own exhibition booth at the ITF Slovakiatour in Bratislava and in February at the Holiday World trade show in Prague. ■

Diese Messe ist vor allem dem Fachpublikum vorbehalten (Business to Business). Somit bietet sie eine ideale Plattform für Geschäftstreffen von Reiseveranstaltern, Tourismusverbänden, Vertretern der MICE (Organisation für Veranstaltung von Tagungen, Belohnungsreisen, Kongressen und ähnlichen Veranstaltungen) und anderen wichtigen Tourismus-Akteuren aus der ganzen Welt. Trotz der erwähnten Spezialisierung verzeichnete die Messe eine Rekordzahl von 75 000 Besuchern, 5% mehr als im vergangenen Jahr.

An der WTM-Teilnahme besteht seitens der slowakischen Touristik-Unternehmen jedes Jahr ein immenses Interesse. Die Slowakische Agentur für Reiseverkehr (SACR), die sich auf der WTM in London mit einer neuen, modernen und aus historischer Sicht der größten Exposition vorstellte, bot an ihrem Stand Raum für 13 Aussteller. Unter den Städten, die eine Einladung erhielten, befanden sich Bratislava, Košice, Liptovský Mikuláš, Piešťany und Vysoké Tatry. Die slowakische Exposition stieß auf großes Interesse, womit sie ihr Ziel - Aufmerksamkeit zu erwecken, über den Standard hinauszuwachsen und ein breites Fachpublikum anzusprechen - erreichte.

Die Stadt Piešťany präsentierte sich auf der Messe gemeinsam mit dem Slowakischen Heilbad Piešťany. Den Besuchern ihres Standes gefielen nicht nur die bunten und vielfältigen Werbeprospekte, sie schätzten auch die wohlschmeckenden Kuroblaten sehr. In Kontakt mit unseren Vertretern auf der Messe traten auch junge Briten, die Piešťany bereits besucht hatten. Ihren eigenen Worten zufolge ist diese Stadt gut erreichbar: „Es sind doch nur zwei Stunden Flug und eine kurze Fahrt von Bratislava.“ Reiseveranstalter aus dem Mittleren und Nahen Osten interessierten sich wiederum für kombinierte Reisen nach Wien, Bratislava und ins Heilbad Piešťany.

▲ Stánok Piešťan na ITF Slovakiatour v Bratislave navštívil i prezident SR Ivan Gašparovič. Na fotografii s hostiteľmi - primátorom mesta Remom Cicuttom a prednostkou mestského úradu Denisou Bartošovou.

The Piešťany booth at the ITF Slovakiatour in Bratislava was also visited by the President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič. In the picture with his hosts - Town Mayor Remo Cicutt and the Head of Town Hall Denisa Bartošová.

Den Stand der Stadt Piešťany auf der „ITF Slovakiatour“ in Bratislava besuchte auch der slowakische Präsident Ivan Gašparovič. Auf unserem Bild ist er zusammen mit den Gastgebern - dem Bürgermeister der Stadt, Remo Cicutt und der Leiterin der Stadtbehörde Denisa Bartošová - zu sehen.

„Auf der diesjährigen WTM zeigte sich erneut, dass Messen vor allem für die gut vorbereiteten Anbieter von Produkten und Dienstleistungen im Bereich des Reiseverkehrs lohnenswert sind. Einem guten Kontakt müssen einige Monate harter Arbeit vorausgehen,“ so die Zusammenfassung des Generaldirektors der SACR, Peter Belinský,

hinsichtlich der Bedeutung der slowakischen Teilnahme an der Messe.

Die Präsentation der Stadt Piešťany endete nicht in London. Im Januar 2012 stellte sich die Stadt schon traditionell mit einem eigenen Stand auf der Internationalen Touristikmesse „ITF Slovakiatour“ in Bratislava und in Februar auf der Holiday World Messe in Prag vor. ■

Piešťanský Luskáčik

Foto Martin Palkovič

Kornel Duffek

■ Ked' v roku 1816 napísal nemecký romantický spisovateľ Ernst Theodor Amadeus Hoffmann rozprávku Luskáčik a myší kráľ, nemohol tušiť, že po rôznych literárnych úpravách sa stane námetom pre balet Piotrovi Iljičovi Čajkovskému. Luskáčik sa stal jedným z najhranejších diel klasického baletného repertoáru. Dosiahol až takú popularitu, že z príležitosti stého výročia jeho premiéry (1992) vydali v Rusku emisiu poštových známok.

Vedúca tanečného odboru piešťanskej Základnej uměleckej školy Dagmar Kubénová prišla na začiatku školského roka s iniciatívou nacvičiť program na motívy baletu Luskáčik. Spolu so svojimi troma kolegynami sa rozhodli toto dielo nacvičiť ako vianočný program detí pre rodičov. Kedže v baletnej rozprávke účinkuje 200 detí, 14 sólistov a 4 učiteľky, bolo jasné, že priestory musia hľadať mimo domácej školy. S porozumením sa stretli na Strednej odbornej škole záhradníckej. Zhotoviť množstvo kostýmov pre účinkujúcich tiež nie je maličkosť. Nakoniec svojpomocne všetko zvládli. Luskáčik nielenže dokázal zaplniť Dom umenia v predvianočnom čase, ale pre veľký záujem bol reprízovaný aj vo februári 2012. Celkovo sa odohralo šesť predstavení.

Učiteľky tanca Dagmar Kubénová, Monika Ondrášiková a Miriam Šupenová, ktoré Luskáčika nacvičili, získali Cenu primátora mesta za rok 2011. ■

The Piešťany Nutcracker

■ When the German writer Ernst Theodor Amadeus Hoffmann wrote "The Nutcracker and the Mouse King" in 1816, he never could have imagined that, after a variety of literary adaptations, it would also become the theme of a ballet by Pyotr Ilyich Tchaikovsky. "The Nutcracker" has become one of the most performed works of classical ballet. It has achieved such popularity that in honour of the anniversary of its premiere (1992) a commemorative stamp has been issued in Russia.

At the beginning of the school year the head of the elementary art school's dance department Dagmar Kubénová came up with the idea of performing a program based on the motifs of the Nutcracker ballet. She and her three colleagues decided to make it a children's Christmas performance for parents. Since there were 200 children, 14 soloists, and 4 teachers involved in the performance of this ballet fairytale, it was clear that they needed to look for a place to practice outside of their school. Finally, their request was met with understanding at the Vocational School of Horticulture. Making so many costumes for the performers was also no small task. However, in the end, they were able to manage everything by themselves. The Nutcracker not only filled the House of Art during its pre-Christmas performance, but, as a result of immense interest, it was also reprised in February 2012. In total it was performed six times.

Dance teachers Dagmar Kubénová, Monika Ondrášiková and Miriam Šupenová, who had prepared the Nutcracker, were awarded with the Prize of the Mayor of Piešťany for 2011. ■

Foto Martin Palkovič

Foto Martin Palkovič

Der Nussknacker von Piešťany

■ Als der deutsche Schriftsteller der Romantik, Ernst Theodor Amadeus Hoffmann, im Jahre 1816 das Märchen „Nussknacker und Mausekönig“ schrieb, konnte er nicht ahnen, dass es nach diversen literarischen Überarbeitungen Pjotr Iljitsch Tschaikowski als Vorlage für sein Ballett dienen würde. Der „Nussknacker“ wurde zu einem der meistgespielten Werke des klassischen Ballett-Repertoires. Es erreichte eine solche Popularität, dass anlässlich des 100-jährigen Jubiläums seiner Premiere (1992), in Russland eine Briefmarkenserie herausgegeben wurde.

Zu Beginn des Schuljahres kam die Leiterin der Tanzabteilung an der Grundschule für Kunst in Piešťany, Dagmar Kubénová, mit der Idee, ein Programm nach der Vorlage des Balletts Nussknacker einzüben. Zusammen mit ihren drei Mitarbeiterinnen beschloss sie, dieses Werk als Weihnachtsprogramm der Kinder für ihre Eltern einzustudieren. Und da an diesem Ballett-Märchen insgesamt 200 Kinder, 14 Solisten und 4 Lehrerinnen mitwirkten, stand schnell fest, dass die geeigneten Räumlichkeiten außerhalb der heimischen Schule gesucht werden müssen. Verständnisvoll und hilfsbereit zeigte sich die Fachschule für Floristik. Die Anfertigung einer solchen Vielzahl an Kostümen war auch nicht unbedingt eine Kleinigkeit. Am Ende haben sie aber alles in Eigenregie geschafft. Der „Nussknacker“ füllte nicht nur in der Vorweihnachtszeit den Zuschauerraum im Haus der Kunst, sondern auch im Monat Februar, in dem das Stück aufgrund des großen Interesses wiederholt aufgeführt wurde. Insgesamt fanden sechs Aufführungen statt.

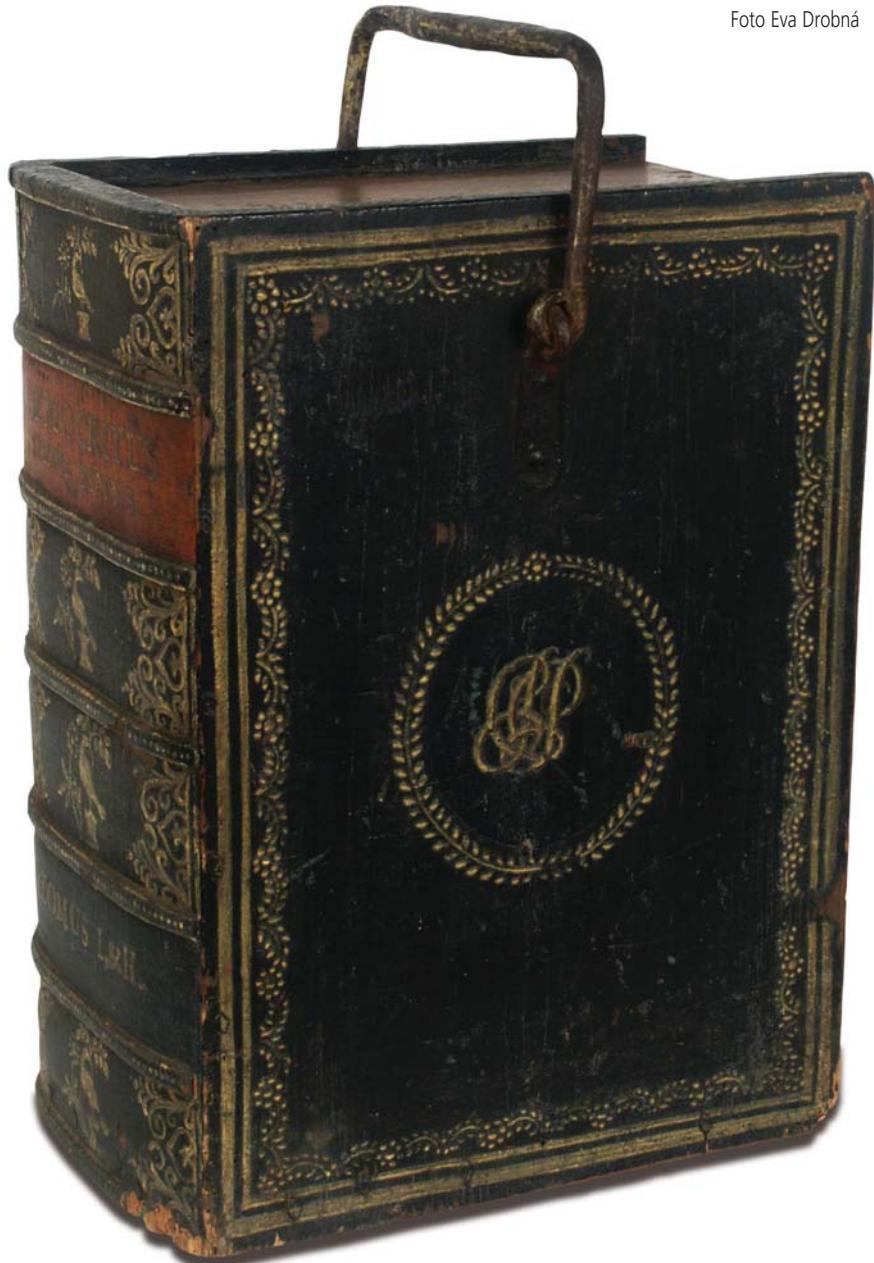
Die Tanzlehrerinnen Dagmar Kubénová, Monika Ondrášiková und Miriam Šupenová, die die Nussknacker-Choreographie einstudierten, wurden mit dem Preis des Bürgermeisters der Stadt für das Jahr 2011 ausgezeichnet. ■

Historická poštová schránka zo zbierok múzea na známke

Vladimír Krupa

Historical
Mailbox from
the Museum's
Collection on
Postage Stamps

Briefmarke
mit historischem
Briefkasten
aus den Museums-
sammlungen

▲ Historická poštová schránka z roku 1828 zo zbierok Balneologického múzea v Piešťanoch.
Historical mailbox from 1828 from the collection of the Balneological Museum in Piešťany.
Historischer Briefkasten aus dem Jahr 1828, aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany

▼ Poštová známka, o ktorej sa hovorí.
The postage stamp, which is being talked about.
Die Briefmarke, von der die Rede ist

Foto Eva Drobná

Netradičnú poštovú schránku zo zbierok Balneologického múzea navrhol riaditeľ Poštového múzea ako motív na novú slovenskú poštovú známku. Jej slávostná inaugurácia uskutočnila sa 2. decembra 2011 v hlavnej expozícii Balneologického múzea. Oficiálne práve v tento deň vydala Slovenská pošta, a. s., známku (s kupónom) „Deň poštovej známky: Historická poštová schránka“ s nominálnou hodnotou 0,50 €. Autorom výtvarného návrhu známky je akad. maliar Peter Augustovič. Známku s rozmermi 44,1 x 26,5 mm vytlačila technikou viacfarebného ofsetu tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 30 známkami a 30 kupónmi.

▼ Inaugurácia novej poštovej známky - zľava Martin Vančo, Vladimír Krupa, Jarmila Brichtová a Alexander Urmanský.
Inauguration of the new postage stamp - (from the left) Martin Vančo, Vladimír Krupa, Jarmila Brichtová and Alexander Urmanský.
Einführung der neuen Briefmarke - v.l. Martin Vančo, Vladimír Krupa, Jarmila Brichtová und Alexander Urmanský.

The Director of the Postal Museum suggested using the non-traditional mailbox from the collection at the Balneological Museum as the motif on a new Slovak postage stamp. The ceremonial inauguration took place on December 2, 2011 at the main exhibition room of the Balneological Museum. Precisely on this day, the Slovak Post, inc. officially issued the stamp (with attached coupon) "Postage Stamp Day: Historical mailbox" with a nominal value of 0.50 €. The artist responsible for the stamp's artistic design is the academic painter Peter Augustovič. The stamp, whose dimensions are 44.1 x 26.5 mm, was printed using a multi-colour offset technique at the Postal Stationery Printing House in Prague on printed sheets, each with 30 stamps and 30 coupons.

Ein außergewöhnlicher Briefkasten aus den Sammlungen des Balneologischen Museums wurde von dem Leiter des Postmuseums als Motivvorlage für eine neue slowakische Briefmarke vorgeschlagen. Ihre feierliche Einführung fand am 2. Dezember 2011 im Raum der Hauptausstellung des Balneologischen Museums statt. Am gleichen Tag brachte die Slowakische Post AG die Briefmarke (mit Überdruck) „Tag der Briefmarke: Historischer Briefkasten“, mit dem Nominalwert 0,50 €, in Umlauf. Der Autor der graphischen Vorlage ist der akademische Maler Peter Augustovič. Die Briefmarke mit den Maßen 44,1 x 26,5 mm wurde mit der Technik des mehrfarbigen Offsetdrucks, auf Druckbögen mit je 30 Briefmarken und 30 Überdruck-Coupons, in der Postdruckerei der Wertzeichen Prag AG gedruckt.

Foto Eva Drobná

▲ Obálka prvého dňa je výtvarne veľmi výkonné spracovaná.
The first day cover is very artistically and tastefully created.
Die graphische Gestaltung des Ersttagsumschlages ist sehr geschmackvoll.

To, že sa na známku dostał zbierkový predmet z Balneologického múzea je nielen pre múzeum, ale aj pre Piešťany skutočne poctou. Ide o schránku v podobe knihy zhotovenú z dreva s masívnym kovovým držadlom, ktoréj pomaľovanie evokuje historickú knižnú tlač. V ozdobnom medailóne je na nej dokonca aj letopočet – rok 1828. Schránka sa pravdepodobne používala v prvej polovici 19. storočia v piešťanských kúpeľoch ako prenosná schránka na listy. Mohla sa používať vo vozovej pošte aj ako prenosná kazeta, ktorá bola predchodom prepravky na prevoz cenín a iných cenných zásielok. Takéto prepravky sa používajú v poštovnej službe dodnes. Do zbierok múzea ju zrejme darovali Erdődyovci. V publikáciách o piešťanských kúpeľoch (vydaných v rokoch 1837 a 1838), ktoré napísali lekári F. E. Scherer a M. F. Marschall sa dozvedáme, že v tomto období počas kúpelnej sezóny obstarávala písomnú korešpondenciu hostí v kúpeľoch filiálka hlohoveckej pošty. Dovetok pridáva, že by doručovaniu pošty nezaškodila väčšia rýchlosť.

V Piešťanoch v tom čase neboli poštový úrad. Na pláne kúpelnej časti Piešťan z roku 1824 je vyznačený na rohu dnešnej Teplickej a Nitrianskej ulice dom U poštovej trúbky, ktorý mohol slúžiť ako sídlo filiálky hlohoveckej pošty.

Známku dopĺňa detail dobovej rytiny postilióna. Na kupóne známky je zobrazená plechová poštová schránka systému Paris v secesnej úprave, pochádzajúca zo zbierok Poštového múzea v Prahe. Je datovaná na prelom 19. a 20. storočia.

Známku slávnostne inaugurovali - Jarmila Brichtová, riaditeľka poštových služieb Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Martin Vančo, vedúci Pofisu a vedúci Poštového múzea, Vladimír Krupa, riaditeľ Balneologického múzea a Alexander Urminský, člen Klubu filatelistov Piešťany. Príležitostná poštová pečiatka pripomínila 80. výročie Piešťanskej muzeálnej spoločnosti.

Poštovú schránku v tvare knihy si zájemcovia môžu pozrieť vystavenú v hlavnej expozícii Balneologického múzea. ■

The fact that material from the collection of the Balneological Museum was chosen to appear on the stamp is a great honour not only for the museum, but for the town of Piešťany as well. This mailbox is in the shape of a book made out of solid wood with a metal handle, which, after being painted, is reminiscent of a historical

book print. The ornamental medallion on it even has the year – 1828. The mailbox was most likely used in the Piešťany Spa, during the first half of the 19th century, as a portable mailbox for letters. It could have been used in mail wagons as a portable case, which was the predecessor of crates for transporting insured letters and other valuable mail. Such crates are still used today in postal operations. Apparently it was donated to the museum's collection by the Erdődy family. In articles published about the Piešťany Spa (printed in 1837 and 1838), written by doctors F. E. Scherer and M. F. Marschall, we learn that, in these times during the spa season, written correspondence by spa guests was handled by the Hlohovec branch post office. An addendum to these articles adds that greater speed in the delivery of the mail would not be such a bad thing. At this time in Piešťany there was no post office. On the plans for the spa section of Piešťany from 1824, however, a building on the corner of present-day Teplická and Nitrianska Street is marked with the postal horn, which means it could have served as a branch of the Hlohovec post office.

A detailed close-up of the period engraving of a postal rider completes the

▲ V rámci slávnosti inaugurácie novej poštnej známky mohli záujemcovia získať nielen známku, ale aj obálku prvého dňa (FDC).

As part of the ceremonial inauguration of the new postage stamp, interested visitors could not only get a stamp but also a "first day cover" (FDC).

Im Rahmen der feierlichen Inauguration der neuen Briefmarke konnten Interessierte nicht nur die Briefmarke, sondern auch den Ersttagumschlag (FDC) erwerben.

stamp. Depicted on the stamp's coupon is the system of art nouveau style tin mailboxes of the so-called Paris system, which comes from the collection of the Postal Museum in Prague. It dates back to the turn of the 20th century.

The ceremonial inauguration of the stamp was performed by Jarmila Brichtová, Director of the Postal Service of the Slovak Republic's Ministry of Transportation, Construction and Regional Development, Martin Vančo, Head of Pofis and Manager of the Postal Museum, Vladimír Krupa, Director of the Balneological Museum, and Alexander Urmanský, a member of Piešťany's philatelist club. This commemorative postmark was issued in honour of the 80th anniversary of the Piešťany Museum Society.

Those interested in this mailbox, in the shape of a book, can see it in the main exhibition at the Balneological Museum. ■

Die Tatsache, dass ein Exponat aus dem Balneologischen Museum auf einer Briefmarke abgebildet wurde, ist nicht nur für das Museum, sondern auch für die Stadt eine Ehre. Es handelt sich um einen aus Holz gefertigten

Kasten mit massivem Metallgriff, in Form eines Buches, dessen Bemalung historischen Buchdruck darstellen soll. In einem darauf angebrachten Ziermedaillon befindet sich auch die Jahreszahl - 1828. Vermutlich wurde dieser Kasten in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts im Heilbad Piešťany als tragbarer Briefkasten genutzt. Möglicherweise wurde er ebenfalls in der Kutschenpost als tragbare Kassette verwendet, die als Vorgängerin der Transportbox zur Überführung von Wertzeichen und anderen Wertsendungen gilt. Behälter dieser Art werden bei Posttransporten bis heute genutzt. In die Sammlungen des Museums gelang dieses Stück vermutlich als Geschenk der Adelsfamilie Erdödy. Aus Publikationen über das Heilbad Piešťany (herausgegeben in den Jahren 1837 und 1838), die von den Ärzten F. E. Scherer und M. F. Marschall verfasst wurden, erfahren wir, dass zu dieser Zeit die schriftliche Korrespondenz der Kurgäste während der Hauptsaison von einer Filiale des Postamtes von Hlohovec betreut wurde. Einem Nachtrag kann entnommen werden, dass eine kürzere Zustellungszeit wünschenswert gewesen wäre.

In Piešťany befand sich zu der damaligen Zeit kein Postamt. Auf einem Plan des Kurviertels von Piešťany aus dem Jahr 1824

ist an der Ecke der heutigen Teplická und Nitrianska Straße das Haus „U poštové trúbky“ (Haus zum Posthorn) dargestellt, das als Sitz der Postfiliale von Hlohovec hätte dienen können.

Das Motiv der Briefmarke wird vom Detail eines zeitgenössischen Stiches mit der Abbildung eines Postillions ergänzt. Auf dem Überdruck-Coupon ist ein aus den Sammlungen des Prager Postmuseums stammender Blech-Briefkasten der Reihe Paris, in Jugendstil-Ausführung, abgebildet. Er stammt aus der Zeit zwischen dem 19. und dem 20. Jahrhundert.

Die neue Briefmarke wurde von Jarmila Brichtová, Leiterin der Postdienstleistungsstelle am Ministerium für Verkehr, Bau und Regionalentwicklung der Slowakischen Republik; Martin Vančo, Leiter des „Pofis“ (Philatelistischer Postdienst) und des Postmuseums; Vladimír Krupa, Leiter des Balneologischen Museums und Alexander Urmanský, Mitglied des Clubs der Philatelisten in Piešťany, feierlich eingeführt. Der Sonderpoststempel erinnerte an den 80. Jahrestag der Museumsgesellschaft von Piešťany.

Den ausgestellten Briefkasten in Buchform können Interessierte in der Hauptexposition des Balneologischen Museums sehen. ■

Piešťany boli oddávna centrom liečby reumatických chorôb. Dlhé stáročia sa tieto diagnózy liečili výlučne na báze prírodných zdrojov - termálnej vody a bahna, kombinovanej masážami, pohybovými cvičeniami a inými dostupnými spôsobmi.

For a long time Piešťany has been a centre for the treatment of rheumatic diseases. For many centuries these diagnoses have been treated solely on the basis of natural resources - thermal water and mud, combinations of massages, active exercise, and other available methods.

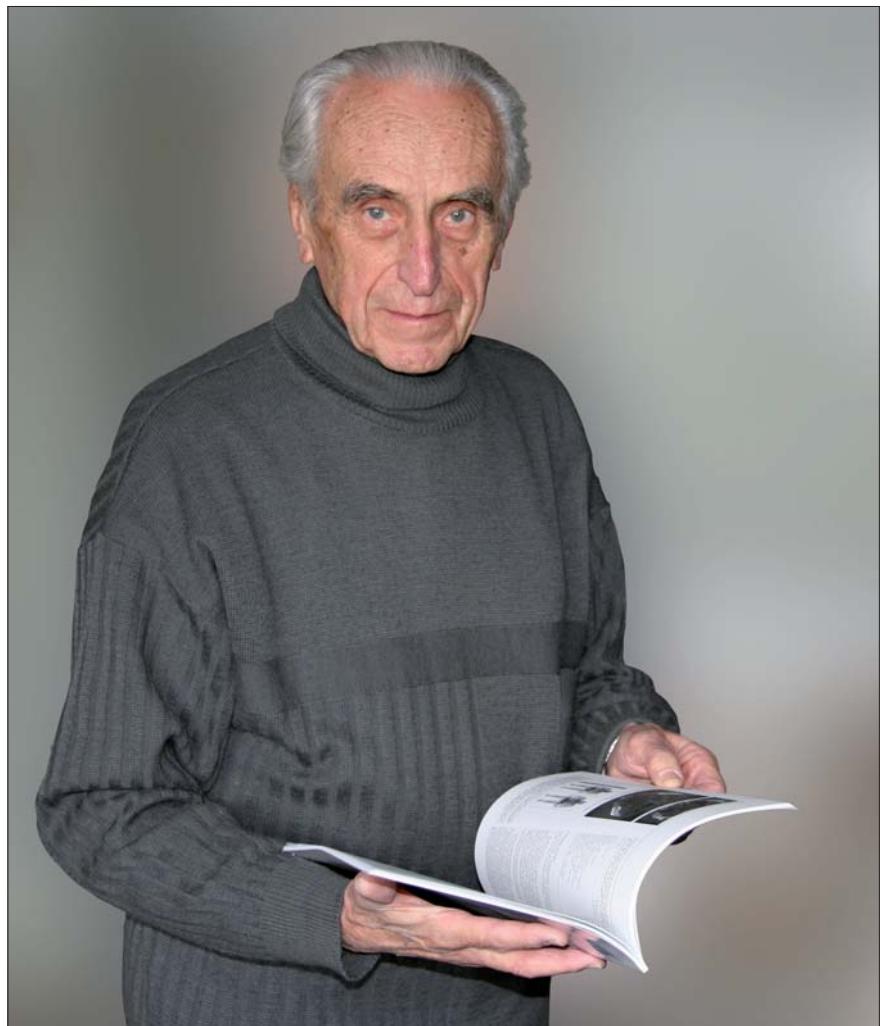
Seit jeher ist Piešťany ein Zentrum der Therapie von Rheumakrankheiten.

Lange Jahrhunderte basierte die Behandlung solcher Diagnosen ausschließlich auf der Anwendung von natürlichen Heilmitteln - dem Thermalwasser und Schlamm, kombiniert mit Massagen, Bewegungstherapien und anderen zugänglichen Methoden.

V roku 1953 vznikol v Piešťanoch pod vedením zakladateľa slovenskej reumatológie profesora Štefana Sítaja Výskumný (dnes Národný) ústav reumatických chorôb. Snaha vytvoriť lepšie publikačné možnosti pre slovenských, ale i českých reumatológov, vyústila do vydávania odborného časopisu *Rheumatologia*. Prvým vedúcim redaktorom bol profesor Sítaj. Po jeho odchode do dôchodku prevzal vedenie redakcie jeho najbližší spolupracovník docent Tibor Urbánek. Toto špecializované periodikum, ktoré prináša výsledky najnovších vedeckých výskumov pri liečbe chorôb z danej oblasti, nedávno zavříšlo 25 rokov svojej existencie.

Ako si spomína na začiatky vydávania docent Urbánek?

„Časopis *Rheumatologia* sa nerodil ľahko. Až v roku 1987 sa nám podarilo vydáť jeho prvé číslo. Odvtedy však vychádza neprerušene štyrikrát do roka. Jeho význam podčiarkuje skutočnosť, že to bolo vôbec prvé periodikum v bývalom Československu, ktoré sa venovalo výlučne reumatickým chorobám. Profesor Sítaj, v snahe podchýtiť výsledky výskumov aj z príbuzných odborov, ako sú ortopédia, reumochirurgia, neurológia, imunológia a genetika, doplnil názov štvrtročníka nasledovne: *Rheumatologia* - časopis

▲ Docent Tibor Urbánek v redakcii.
Associate Professor Tibor Urbánek in the editorial office.
Dozent Tibor Urbánek in der Redaktion

Jubileum časopisu *Rheumatologia*

Anniversary of the Magazine
“*Rheumatologia*”

Jubiläum der Fachzeitschrift
„*Rheumatologia*“

Kornel Duffek

pre otázky pohybového ústrojenstva a spojiva. Prispievateľmi do časopisu sú lekári a výskumní pracovníci nielen zo Slovenska a z Českej republiky, ale aj zo vzdialenejších krajín, nevynímajúc ani Veľkú Británii a USA. Medzi odberateľmi *Rheumatologie* figurujú aj ústavy a kliniky zo 17 štátov. Výmenou získava Lekárska knižnica Národného ústavu reumatických chorôb najnovšie odborné

časopisy zo zahraničia. Rád by som ešte vyzdvihol pomoc predsedu redakčnej rady, riaditeľa Národného ústavu reumatických chorôb, profesora Jozefa Rovenského, ktorý vyvíja maximálnu snahu, aby sa časopis vydával nadálej.“

Kedže práve výšlo už jeho sté číslo, patrí sa pri tejto príležitosti zablahoželať neúnavnému vedúcemu redaktorovi a členom redakčnej rady.

▲ Docent Tibor Urbánek s prvým vedúcim redaktorom časopisu Rheumatologia profesorom Štefanom Sítajom (vľavo), 1981.
Associate Professor Tibor Urbánek (r) with the first Editor in Chief of the magazine "Rheumatology" Professor Štefan Sítaj, 1981.
Dozent Tibor Urbánek (r) mit Professor Štefan Sítaj, dem ersten Chefredakteur der Zeitschrift „Rheumatologia“, 1981

▲ Prvá a sté číslo časopisu Rheumatologia.

The first and one-hundredth edition of the magazine "Rheumatology".

Die erste und die hundertste Ausgabe der Zeitschrift „Rheumatologia“

Rheumatologia je po Revue Piešťany druhým najstarším periodikom v tomto kúpeľnom meste. Docent Tibor Urbánek je už viac ako dve desaťročia vedúcim redaktorom Rheumatologie. A keďže v októbri minulého roka sa dožil 88 rokov, pravdepodobne patrí medzi najstarších aktívne pracujúcich vedúcich redaktorov nielen na Slovensku, ale snáď i v rámci štátov Európskej únie.

Na 55. zjazde Slovenských a českých reumatológov, ktorý sa konal v dňoch 29. 9. - 1. 10. 2011 v Piešťanoch, prevzal docent Tibor Urbánek Zlatú medailu Slovenskej lekárskej spoločnosti za celoživotné dielo v prospech slovenskej reumatológie. ■

In 1953, under the leadership of the founder of Slovak rheumatology Professor Štefan Sítaj, the Research (today "National") Institute of Rheumatic Diseases was established in Piešťany. Efforts to create better publishing opportunities for Slovak as well as Czech rheumatologists resulted in the publication of the professional journal "Reumatológia". The first editor in chief was Professor Sítaj. After his retirement, control of the publication was taken over by his closest co-worker Associate Professor Tibor Urbánek.

This specialized periodical, which provides the latest results of scientific research in the treatment of these types of diseases, recently celebrated its 25th year in existence.

How does Associate Professor Urbánek remember the beginnings of the publication? "The magazine "Rheumatologia" ("Rheumatology") did not come about easily. It was only in 1987 that we were finally able to issue the first edition. Since then, however, it has been issued continuously four times a year. Its importance is underlined by the fact that it was the very first periodical in the former Czechoslovakia which was devoted exclusively to rheumatic diseases. Professor Sítaj, in his efforts to include the results of research, as well as from other related fields such as orthopaedics, rheumatic-surgery, neurology, immunonolgy and genetics, made this addition to the magazine's title: Rheumatology - a journal for questions about the locomotor system and what binds it together.

Contributors to the magazine include doctors and research workers not only from Slovakia and the Czech Republic, but also from distant countries including Great Britain and the USA. Scientific institutes and clinics from 17 countries receive

"Rheumatology". In exchange, the medical library of the National Institute of Rheumatic Diseases receives the latest professional journals from abroad. I would also like to highlight the assistance of the chairman of the editorial board, the Director of the National Institute of Rheumatic Diseases, Professor Jozef Rovenský, who makes every effort to ensure that the magazine continues to be published."

And since he has just published his hundredth edition, it seems only appropriate to congratulate the tireless senior editor and members of the editorial board.

"Rheumatology" is the second oldest periodical in this spa town after "Revue Piešťany". Associate Professor Tibor Urbánek has been the Editor in Chief of "Rheumatology" for more than two decades. And since turning 88 in October of last year, he is most likely among the oldest actively-working chief editors not only in Slovakia, but perhaps in the entire European Union.

At the 55th assembly of Slovak and Czech Rheumatologists, which took place between September 9 - October 1, 2011, in Piešťany, Associate Professor Tibor Urbánek was awarded with the Gold Medal of the Slovak Medical Association for his life-long work for Slovak rheumatology. ■

m Jahre 1953 entstand in Piešťany unter der Leitung des Begründers der slowakischen Rheumatologie, Professor Štefan Sitaj, das Forschungsinstitut (heute ein Nationalinstitut) für Rheumakrankheiten. Das Bestreben nach der Schaffung besserer Publikationsmöglichkeiten für slowakische und tschechische Rheumatologen, gipfelte im Verlegen der Fachzeitschrift "Rheumatologia". Ihr erster Chefredakteur war

▲ Predseda redakčnej rady a riaditeľ Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch profesor Jozef Rovenský s docentom Tiborom Urbánkom.

Chairman of the editorial board and Director of the National Institute of Rheumatic Diseases in Piešťany Professor Jozef Rovenský with Associate Professor Tibor Urbánek

Vorsitzender der Redaktionsleitung und Leiter des Nationalinstitutes für Rheumakrankheiten in Piešťany, Professor Jozef Rovenský mit Dozent Tibor Urbánek

Professor Sitaj. Nach seinem Rentenantritt übernahm sein engster Mitarbeiter, Dozent Tibor Urbánek, die Leitung der Redaktion.

Dieses spezialisierte Periodikum, in dem die Ergebnisse der neuesten wissenschaftlichen Forschungen zur Therapie von Krankheiten auf diesem Gebiet publiziert werden, vollendete kürzlich 25 Jahre seiner Existenz.

Wie erinnert sich Dozent Urbánek an die Anfänge des Verlegens?

„Die Geburt der Zeitschrift „Rheumatologia“ war alles andere als einfach. Erst im Jahre 1987 gelang es uns, die erste Ausgabe zu verlegen. Seither jedoch erscheint sie ohne Unterbrechung, viermal im Jahr. Ihre Bedeutung unterstreicht die Tatsache, dass es sich um das allererste Periodikum in der ehemaligen Tschechoslowakei handelte, dessen Inhalt ausschließlich auf Rheumakrankheiten fokussiert war. Um auch die Ergebnisse der Forschung im Bereich der angewandten Gebiete wie der Orthopädie, der Rheumachirurgie, der Neurologie, der Immunologie und der Genetik erfassen zu können, ergänzte Professor Sitaj den Titel des vierteljährlich erscheinenden Periodikums wie folgt: „Rheumatologia – časopis pre otázk'y pohybového ústrojenstva a spojiva“ (Rheumatologia - Zeitschrift für Probleme des Bewegungsapparates und des Bindegewebes).

Die Autoren der Beiträge sind Ärzte und Forschungsmitarbeiter nicht nur aus der Slowakei und der Tschechischen Republik, sondern auch aus fernen Ländern, Großbritannien und die USA nicht ausgenommen. Unter den Abonnenten der

„Rheumatologia“ figurieren auch Forschungsinstitute und Kliniken aus 17 Ländern. Im Tausch erhält die Medizinbibliothek des Nationalinstitutes für Rheumakrankheiten die neuesten Fachzeitschriften aus dem Ausland. An dieser Stelle würde ich gern noch die Hilfe des Vorsitzenden der Redaktionsleitung und Leiters des Nationalinstitutes für Rheumakrankheiten, Professor Jozef Rovenský hervorheben, der sich mit einem Maximum an Engagement für die Weiterverlegung dieser Zeitschrift einsetzt.“

Und da aktuell bereits ihre hundertste Ausgabe erschienen ist, gebühren dem unermüdlichen Chefredakteur und den Mitgliedern der Redaktion bei dieser Gelegenheit herzliche Glückwünsche.

Die „Rheumatologia“ ist nach der „Revue Piešťany“ das zweitälteste Periodikum in dieser Kurstadt. Dozent Tibor Urbánek ist inzwischen seit mehr als zwei Jahrzehnten leitender Redakteur der „Rheumatologia“. Und angesichts der Tatsache, dass er im vergangenen Oktober seinen 88. Geburtstag feierte, gehört er mit hoher Wahrscheinlichkeit zu den ältesten aktiven Chefredakteuren nicht nur in der Slowakei, sondern möglicherweise auch in der gesamten Europäischen Union.

Auf dem 55. Kongress Slowakischer und Tschechischer Rheumatologen, der vom 29. 9. bis zum 01. 10. 2011 in Piešťany stattfand, nahm Dozent Tibor Urbánek für sein Lebenswerk im Dienste der slowakischen Rheumatologie die Goldene Medaille der Slowakischen Medizinergesellschaft entgegen. ■

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings • Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Barbora Piovarčiová

Tonqualität. Die Gesamtkosten für die Digitalisierung des Kinos betragen 141.650 €. Die Ausgaben haben sich im Vergleich zum ursprünglichen Plan um zusätzliche Kosten für die Digitalisierung des Tons erhöht. Das Städtische Kulturzentrum (MsKS) beantragte unter anderem auch bei dem Audiovisuellen Fonds (AF) einen Zuschuss in Höhe von 46.500 €. Von insgesamt 17 gestellten Anträgen gewährte der AF nur vier Kinos eine Subvention. Zu den erfolgreichen zählte auch das Kino von Piešťany, das sich nun über einen Zuschuss in Höhe von 32.500 € freuen darf.

Revue Piešťany získalo koncom minulého roku ďalšie ocenenie. V celoslovenskej súťaži obecných, mestských, regionálnych, kultúrno-informačných a kultúrno-turistických novín a časopisov Miestne noviny 2011, odborná porota udala kultúrno-spoločenskému štvrtročníku REVUE PIEŠŤANY 2. miesto v kategórii kultúrno-informačné a kultúrno-turistické noviny a časopisy. Predtým bolo rovnako ocenéne v súťaži Podnikové médium roka.

At the end of last year Revue Piešťany received further recognition. In "Local Newspaper 2011", a Czech-Slovak competition of village, town, and regional cultural-informational and cultural-tourist newspapers and magazines, the cultural-social quarterly "Revue Piešťany" was awarded 2nd place in the category cultural-informational and cultural-touristic magazines and newspapers. Our magazine was awarded in the same way recently, at the Company Medium of the Year competition.

Die Zeitschrift „Revue Piešťany“ erhielt Ende des vergangenen Jahres eine weitere Auszeichnung. In dem gesamtslowakischen Wettbewerb örtlicher, städtischer, regionaler, kulturell-informativer und kulturell-touristischer Zeitungen und Zeitschriften „Miestne noviny 2011“ (Örtliche Zeitung 2011), vergab die Jury der kultur-gesellschaftlich orientierten Quartalzeitschrift „REVUE PIEŠŤANY“ den 2. Platz in der Kategorie kulturell-informative und kulturell-touristische Zeitungen und Zeitschriften. Die gleiche Platzierung erreichte die „Revue Piešťany“ bereits zuvor in dem Wettbewerb „Podnikové médium roka“ (Unternehmensmedium des Jahres).

Foto archív Mesta Hajdúnánás

► Kino Fontána začalo koncom minulého roka premietáť v digitálnej forme a s lepším zvukom. Celkovo si digitalizácia kina vyžiada 141 650 €. Náklady sa oproti pôvodným plánom navýsili ešte o digitalizáciu zvuku. O podporu MsKS požiadalo v sume 46 500 € aj Audiovizuálny fond / AF/. Z celkového počtu 17 žiadostí poskytol AF podporu iba štyrom kinám. Medzi úspešných patrili aj Piešťany a kino dostalo dotáciu v sume 32 500 €.

At the end of last year the Fontána cinema began showing digital films with improved sound. The digitalization of the cinema cost 141,650 €. Costs were higher than originally budgeted due to the additional digitalization of the sound. The MsKS (Fontana) asked the Audio-visual Fund (AF) for financial assistance in the amount of 46,500 €. Of the 17 requests received by the AF, only 4 cinemas were granted support. Piešťany was among the successful recipients receiving a grant in the amount of 32,500 €.

Ende des vergangenen Jahres begann das Kino „Fontána“ mit der digitalen Ausstrahlung von Filmen mit einer verbesserten

Foto Barbora Piovarčiová

► Jedna z ulíc našho maďarského partnerského mesta Hajdúnánás najnovšie nesie meno Pöstyén utca, čo v preklade znamená Piešťanská ulica. Tabuľa s názvom ulice bola odhalená v rámci mestských osláv v Hajdúnánasi 12. decembra 2011 za účasti primátora mesta Tibora Szollátha. Na slávnom akte boli prítomní aj členovia delegácie z našho spoločného partnerského mesta - polskej Ustrone.

One of the streets of our Hungarian partner city Hajdúnánás now bears the name Pöstyén utca, which is translated as Piešťany Street. The street sign was unveiled as part of a town celebration on December 12, 2011 in which the town mayor Tibor Szolláth also participated. Also at the celebration were members from our joint-partner city - Ustron, Poland.

Eine der Straßen in unserer ungarischen Partnerstadt Hajdúnánás trägt seit Neuestem den Namen „Pöstyén utca“, was übersetzt „Piešťany-Straße“ bedeutet. Das Schild mit dem neuen Straßennamen wurde in Hajdúnánás im Rahmen einer Stadtfeier am 12. Dezember 2011, in Anwesenheit des Bürgermeisters der Stadt, Tibor Szolláth, enthüllt. Der feierlichen Zeremonie wohnten auch Delegationsmitglieder aus unserer gemeinsamen Partnerstadt - dem polnischen Ustroń - bei.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings • Ereignisse - Besuche - Treffen

Piešťanskí školáci navštívili koncentračný tábor v rámci projektu „Spomienky v nás...“, ktorý pripravilo mesto Piešťany a financovaný bol v rámci grantu „Európa pre občanov“ v podprograme „Aktívna európska pamiatka“. „Osvienčim ako cieľ výchovno-vzdelávacej exkurzie neboli zvolení náhodne, ale účelovo, nakoľko do tohto tábora bolo deportovaných najviac Židov z Piešťan a okolia. Ani 67 rokov po ukončení najtragickejšej vojny nesmieme zabudnúť na najväčší zločin proti ľudstku,“ približuje zámer projektu jeho konzultantka Jarmila Vilčeková.

Piešťany pupils visited a concentration camp thanks to the project "Memories in Us...", which was organized by the town of Piešťany and financed as part of the grant "Europe for Citizens" within the sub-program "Active European Remembrance". "Auschwitz, which was chosen for this educational field-trip, was not chosen randomly, but rather intentionally, as the majority of Jews deported from Piešťany and the surrounding area ended up here. Even 67 years after the most tragic war in history, we can't allow ourselves to forget the greatest crime ever committed against humanity," said consultant Jarmila Vilčeková explaining the intent of the project.

Im Rahmen des Projektes „Erinnerungen in uns ...“, das von der Stadt Piešťany vorbereitet und im Rahmen des EU-Programms „Europa für Bürgerinnen und Bürger“ und der Aktion „Aktive Europäische Erinnerung“ finanziell gefördert wurde, besuchten Schüler aus Piešťany das Konzentrationslager Auschwitz. „Die Wahl dieses Vernichtungslagers als Ziel einer Exkursion mit erzieherischem und bildendem Hintergrund erfolgte nicht zufällig, sondern gezielt, da die meisten Juden aus Piešťany und Umland nach Auschwitz deportiert wurden. Auch 67 Jahre nach dem Ende des schlimmsten Krieges dürfen wir das größte Verbrechen gegen die Menschlichkeit nicht vergessen“ erläuterte die Sprecherin dieses Projektes, Jarmila Vilčeková, den Zweck.

Foto Barbora Piovarčiová

Foto Barbora Piovarčiová

Dom smútku na Žilinskej ulici dostał novú tvár a opäť sa v nôm začali konať smútočné obrady. Rekonštrukcia si vyžiadala 257 570,32 €. Vynovený dom smútku sa oproti pôvodnej stavbe výrazne zväčšil. Pribudli tiež technické miestnosti - sklad, sociálne priestory pre pracovníkov, šatne, kancelárie či garáž. V rekonštruovanom objekte sa rozlúčky budú konať na dôstojnejšej úrovni.

The cemetery funeral hall on Žilinská Street has got a new facade and mourning services have again started here. The reconstruction cost 257,570.32 €. The renewed funeral hall has been considerably enlarged in comparison to the original building. New technical rooms - a store room, social room for workers, locker rooms, offices, even a garage were added. Farewell ceremonies at the reconstructed facility will be now executed at a more dignified level.

Die Trauerhalle in der Žilinská Straße erhielt ein neues Antlitz und es werden hier wieder Trauerfeiern abgehalten. Die Kosten der Renovierung betragen 257 570,32 €. Im Vergleich zum ursprünglichen Gebäude ist die erneuerte Halle deutlich größer. Auch Betriebsräume - ein Lagerraum, Sanitäträume für Mitarbeiter, Umkleiden, Büoräume und eine Garage kamen hinzu. Das renovierte Objekt bietet nun Möglichkeiten einer noch würdigeren Gestaltung von Trauerzeremonien.

Fontána v tvare páva na rekonštruovanej pešej zóne v Piešťanoch zaujala odbornú porotu 15. ročníka Kríštáľového krídla natolik, že sa jej autora rozhodla v kategórii výtvarné umenie nominovať na získanie tejto prestížnej ceny. Aj napriek tomu, že Bohuslav Kubinský nakoniec samotné ocenenie nezískal, mesto si vysoko váži aj jeho samotnú nomináciu.

The peacock-shaped fountain on the renovated pedestrian zone captured the attention of the jury of the 15th annual Crystal Wing so much so that it decided to nominate the artist, as a candidate for this prestigious award, in the category of fine arts. And despite the fact that, in the end, Bohuslav Kubinský wasn't awarded the prize, the town still greatly values the nomination.

Die Fontäne in Form eines Pfau in der renovierten Fußgängerzone in Piešťany beeindruckte die Fachjury des 15. „Kristallflügels“ (Kríštáľové krídlo) so sehr, dass sie beschloss seinen Autoren in der Kategorie Bildende Kunst für diesen prestigeträchtigen Preis zu nominieren. Und auch wenn Bohuslav Kubinský diese Auszeichnung schließlich nicht erhalten hat, genießt seine Nominierung in der Stadt eine große Wertschätzung.

Foto Martin Palkovič

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings • Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Tomáš Hudcovič

► Bradatá divadelná dvojica (BDD), vlastnými menami Tomáš Kalinčík a Michal Nikodem, založili v roku 2000 v Piešťanoch divadlo. Päť rokov žali jeden úspech za druhým. Potom sa ich cesty rozložili - Tomáš skončil medicínu a odišiel do Austrálie, Michal vyštudoval herectvo a zostal doma. Po dlhšom čase sa 7. januára stretli na pódiu Malej scény. Ich vtipné scénky a improvizácie vyvolávali na strane divákov salvy smiechu. Príjemnú atmosféru večera umocnilo hudobné duo Peter Remiš (spev, gitara) a Michal Urban (spev, harmonika).

The Bearded Theatrical Duo (BDD), was established in 2000 in the Piešťany theatre by Tomáš Kalinčík and Michal Nikodem. For five years, they had one success after another. Then they parted ways - Tomáš finished his medical studies and went to Australia, while Michal stayed home and studied acting. On January 7, after a long separation, they were together once again on the stage of the Malá Scéna (small stage theatre). Their funny skits and improvisations prompted roars of laughter from the audience. The evening's pleasant atmosphere was enhanced by the performance of the musical duo Peter Remiš (vocal, guitar) and Michal Urban (vocal, accordion).

Als „Bärtiges Theater-Duo“ (Bradatá divadelná dvojica - BDD), gründeten Tomáš Kalinčík und Michal Nikodem im Jahre 2000 in Piešťany ein Theater. Fünf Jahre lang ernteten sie einen Erfolg nach dem anderen. Dann trennten sich ihre Wege - Tomáš schloss sein Medizinstudium ab und ging nach Australien, Michal beendete ein Schauspielstudium und blieb in seiner Heimat. Nach längerer Zeit trafen sich beide am 7. Januar auf der Bühne des Theaters „Malá scéna“ wieder. Ihre witzigen Sketche und Improvisationen sorgten beim Publikum für regelrechte Lachanfälle. Die entspannte Atmosphäre des Abends verstärkte das musikalische Duo Peter Remiš (Gesang, Gitarre) und Michal Urban (Gesang, Akkordeon).

Výtvarný klub pri Mestskom kultúrnom stredisku v Piešťanoch pod vedením Aloja Majerníka pripravil v Dome umenia výstavu svojich členov a hostov z Bratislav. Okrem obrazov boli v samostatnej sále nainštalované plastiky a ľudovoumelecké výrobky z dreva. Vernisáž obohatil kultúrny programom spevák, multiinstrumentalista, výrobca ludových nástrojov a rezbár Lubomír Straka.

The fine arts club near the Town Cultural Centre in Piešťany, under the leadership of Alojz Majerník, organized an exhibition of artwork created by its members as well as guests from Bratislava in the House of Art. Besides paintings, sculptures and works of folk-art from wood were also on exhibition in a separate room. The opening was enriched by the culture program presented by singer, multi-instrumentalist, maker of folk instruments and carver Lubomír Straka.

Der Club der bildenden Künste am Städtischen Kulturzentrum in Piešťany veranstaltete unter der Leitung von Alojz Majerník im Haus der Kunst eine Ausstellung mit Arbeiten seiner Mitglieder und Gäste aus Bratislava. Neben Gemälden wurden in einem separaten Saal auch Plastiken und hölzerne Volkskunst ausgestellt. Mit einem Kulturprogramm bereicherte der Sänger, Multiinstrumentalist, Hersteller von Volksinstrumenten und Schnitzer, Lubomír Straka, die Vernissage.

Foto Ladislav Novák

Foto Barbora Piovarčiová

wurden auch zeitgenössische Werbematerialien und Plakate präsentiert. Ein Bestandteil der Ausstellungseröffnung war die Besichtigung des Präsidenten-Appartements, in dem zahlreiche bedeutende Staatsmänner nächtigten. Die Besucher der Exposition konnten zudem das Spiegelbad und das Schlammbecken des mit dem Hotel verbundenen Kurhauses Irma besichtigen.

► Ako prvé podujatie k storocníci hotela Thermia Palace**** bola v jej priestoroch otvorená výstava. Okrem fotografií zachytávajúcich história hotelu a jeho najvýznamnejších návštevníkov, boli prezentované aj dobové propagančné materiály a plagáty. Súčasťou otvorenia výstavy bola prehliadka prezidentského apartmánu, v ktorom nocovali mnohí významní štátenci. Účastníci výstavy si mohli prezrieť aj zrkadlovku a bahnisko kúpeľov Irma, ktorá je spojená s hotelom.

The first event celebrating the centenary of the hotel Thermia Palace**** was the opening of an exhibition on its premises. Besides photographs capturing the history of the hotel and its most important guests, vintage, period promotional materials and posters were also on display. A portion of the exhibition's opening also included a tour of the presidential suite, in which many eminent statesmen have spent the night. Participants of the exhibition could also have a look at the mirror pool and mud pool in the Irma Spa, which is connected to the hotel.

Als erstes Event zum 100-jährigen Jubiläum des Hotels Thermia Palace**** wurde in seinen Räumlichkeiten eine Ausstellung eröffnet. Neben Fotografien, die die Geschichte des Hotels und seine bedeutendsten Gäste festhielten,

The Author Andrea Coddington's Piešťany Inspirations

Piešťany als Inspiration für Buchautorin Andrea Coddington

■ Narodila sa v Radošine ako Andrea Kozinková. Táto obec sa nachádza nedaleko Piešťan. Stačí prekonáť kopec Havran, a už ste tam. V Radošine sa rodí Rulandské šedé, z ktorého víno s jemnou korenistou chutou si našlo cestu aj na dvor anglickej kráľovnej. Zrodilo sa tam aj populárne Radošinské naivné divadlo.

■ She was born Andrea Kozinková in Radošina, a village no far from Piešťany - it's enough to cross over Havran hill and you're there. Pinot gris grapes are cultivated in Radošina, which are then made into a delicately spicy flavoured wine which has even found its way to the court of the English Queen. The Radošina Amateur Theatre (Radošinské naivné divadlo) also sprang from this fertile soil.

■ Sie wurde in Radošina als Andrea Kozinková geboren. Diese Ortschaft liegt in der Nähe von Piešťany. Eigentlich gilt es nur den Berg Havran zu überwinden und schon ist man da. In Radošina wächst die Rebe Grauburgunder, auch Ruländer genannt. Der aus dieser Sorte gekelterte Wein, von feinem würzigem Geschmack, bahnte sich seinen Weg auch zum Hof der englischen Königin. Und dieser Ort ist auch die Geburtsstätte des beliebten Theaterensembles „Radošinské naivné divadlo“ (Das naive Theater von Radošina).

Foto Barbora Piovarčiová

▲ V salóniku hotelu Thermia Palace so svojou najnovšou knihou.
In the lounge of the Hotel Thermia Palace with her newest book.
Im kleinen Salon des Hotels Thermia Palace mit ihrem neuesten Buch

Piešťanské inšpirácie spisovateľky **Andrey Coddington**

Jana Obertová

Andrea sa ako novinárka a rozhlasová reportérka dostala do New Yorku. Podarilo sa jej tam urobiť rozhovor s Hillary Clintonovou. A nielen s ňou. Život jej samej napísal „korenisty“ príbeh. New York prinášal nové zážitky, skúsenosti, a keď sa chystala na návrat domov, stretla svoju veľkú lásku, vydala sa, narodili sa jej dve krásne deti... Z jedného dňa na druhý sa však jej život prevrátil naruby. Tragická udalosť jej vzala manžela. „Aby som dokázala žiť ďalej, potrebovala som to asi prežiť ešte raz,“ hovorí. Román Mal to byť pekný život vyšiel v roku 2009. O rok neskôr ponúkla renomovanému vydavateľstvu nový román Židovka, takisto podľa skutočnej udalosti. Najnovšiu knihu s názvom Cudzia krv predstavila v januári v piešťanskom Kursálom.

„So Silviou Fishbaum, hrdinkou románu Židovka, som sa zoznámila na tenisových kurtoch v Piešťanoch. Zistili sme, že obe žijeme v New Yorku, vymenili sme si adresy a to bol začiatok sugestívneho príbehu dievčaťa vyrastajúcom po vojne v židovskej rodine v socialistickom Československu. Prežíval bolesti a šťastia iných, stávajú sa mojimi, a je pre mňa zadostučinením, keď sa s nimi môžem úprimne tešiť z výsledku.“ Cudzia krv je príbehom troch dievčat. Karla, žijúca v adoptívnej rodine, sa narodila mame z Piešťan zo vzťahu s Arabom. Je to takisto skutočný príbeh.

Andrea dnes žije s deťmi na Slovensku. „Rozhodla som sa vrátiť, pretože mi veľmi chýbali moji najbližší. Hoci som mala v New

Yorku priateľov a známych a všetci boli milí, ale nemala som tam blízku rodinu a cítila som sa hrozne osamelou. A ak jedného dňa odídete, život ide ďalej, nikomu nechýbate. Urobila som to kvôli sebe, viem, že keď som doma a môže ma aj niečo trápiť, mamina mi prinesie čaj... Je to tu všetko milé, som tu doma, keď si idem zabehať ešte pred zotmením, tak je to so zastavaním sa pri domoch aspoň na slovíčko. Presne naproti nám, len o ulicu ďalej, je dom Štepkovcov. (Stanislav Štepka je vedúca osobnosť Radošinského naivného divadla - pozn. red.) V lete sem chodia s rodinou aj vnúčatami. Teší ma, že čítajú moje knižky a ja, keď aj nestihнем pribúsiť na predstavenie Radošinského naivného divadla do Piešťan, môžem zájsť do ich domovského divadla v Bratislave.

A predsa len, čo jej doma z New Yorku chýba? „Chýba mi plné mesto ľudí, chýba mi časť mesta, ktorú som mala najradšej - Upper West Side, jej krásne antukové kurty v Riverside Parku s výhľadom na New Jersey a rieku, chýba mi vôňa jari v parkoch.“ ■

As a newspaper journalist and radio reporter Andrea wound up in New York. There she succeeded in getting an interview with not only Hillary Clinton, but others as well. Life had a "spicy" tale in store for her. New York brought endless possibilities and new experiences, and just when she was ready to return home, she found her true love, got married and they had two beautiful children...From one day to

the next her life was turned upside down. A tragic event took her husband from her. "In order to go on living, I guess I needed to live through it once again," she says. The novel "It Should Have Been a Nice Life" (Mal to byť pekný život) was published in 2009. A year later she offered a renowned publishing house a new novel entitled "The Jewess" (Židovka), once again based on real life experiences. She presented her newest book, entitled "Foreign Blood" (Cudzia krv) in January in Piešťany's Kursál.

"I met Silvia Fishbaum, the main protagonist in the novel "The Jewess", on the tennis court in Piešťany. We discovered that we both lived in New York, so we exchanged addresses, which was the start of this compelling tale of a girls growing up in a Jewish family in socialist Czechoslovakia. I feel the pain and happiness of others, they become my own, and for me the greatest satisfaction comes when I can, together with them, honestly look forward to the end result." The novel "Foreign Blood" tells the story of three girls, one of whom is Karla, who lives with an adoptive family, and is the offspring of a mother from Piešťany and an Arab. Today Andrea lives with her children in Slovakia. "I decided to return because I really missed being with those closest to me. Even though I had good friends and acquaintances in New York, all of whom were nice, still if

▼ Spomienka na New York.
A reminder of New York.
Erinnerung an New York

Foto archív A. C.

you don't have your close family, you feel terribly alone. And if one day you just up and leave, life goes on, nobody misses you. I did it for myself, because I know that when I'm home and something is bothering me, my mother brings me tea... Everything is so nice here, I'm home here, like stopping in front of the houses when I go for a run just before sunset, even if just for a quick chat. Directly opposite us, just one street away, is the Štepka's house (Stanislav Štepka is the leading figure of the Radošina Amateur Theatre – editor's note). They come here in the summer with the family and grandchildren. I'm delighted that they read my books and I, even though I can't make it to Piešťany for the performances of the Radošina Amateur Theatre, I can still go to their home theatre in Bratislava."

Yet, what is missing from her life in New York? "I miss a city full of people and I miss the part of the city that I liked the most – The Upper West Side – and its clay courts in Riverside Park with a view of New Jersey and the river, and I also miss the smell of spring in the parks." ■

Als Journalistin und Rundfunkreporterin verschlug es Andrea nach New York. Dort konnte sie ein Interview mit Hillary Clinton und anderen Persönlichkeiten führen. Das Leben jedoch hat auch für sie selbst eine bewegende Geschichte geschrieben. New York brachte ihr neue Erlebnisse und Erfahrungen und als sie schon ihre Rückkehr in die Heimat bereitete, begegnete sie ihrer großen Liebe, heiratete

und bekam zwei wunderbare Kinder... Und dann geriet ihr Leben von einem Tag auf den anderen plötzlich aus der Bahn. Ein tragisches Ereignis nahm ihr den Ehemann. „Damit ich weiterleben konnte, war es vermutlich notwendig, dass ich es noch einmal erlebe“, sagt sie. Ihr Roman „Es sollte ein schönes Leben werden“ erschien im Jahre 2009. Ein Jahr später hat sie einem renommierten Verlag bereits einen neuen Roman, mit dem Titel „Jüdin“, angeboten. Auch dieser basiert auf einer wahren Geschichte. Ihr neuestes Buch, dessen Titel „Fremdes Blut“ lautet, stellte sie im Januar im Kursalon in Piešťany vor.

„Silvia Fishbaum, die Hauptprotagonistin des Romans „Jüdin“, lernte ich auf den Tennisplätzen in Piešťany kennen. Wir stellten fest, dass wir beide in New York leben, tauschten die Adressen und das war der Beginn einer fesselnden Geschichte eines Mädchens, das nach dem Krieg in einer jüdischen Familie in der sozialistischen Tschechoslowakei aufwuchs. Ich lebe die Schmerzen und das Glück anderer, sie wurden zu den meinen und es bringt mir Erfüllung, wenn ich mich mit ihnen am Ergebnis aufrichtig erfreuen kann.“ „Fremdes Blut“ ist die Geschichte von drei Mädchen. Eines von ihnen, Karla, die bei Adoptiveltern lebt, wurde aus einer Beziehung ihrer aus Piešťany stammenden Mutter mit einem Araber geboren. Auch diese Geschichte beruht auf einer wahren Begebenheit.

Andrea lebt heute zusammen mit ihren Kindern in der Slowakei. „Ich habe mich entschieden, zurück zu kehren, da ich meine

▲ Andrea Coddington v piešťanskom parku.
Andrea Coddington in the Piešťany Park.
Andrea Coddington im Park von Piešťany

Nächsten sehr vermisst habe. Obwohl ich in New York Freunde und Bekannte hatte und alle sehr nett waren, fühlt man sich doch schrecklich einsam, wenn man dort keine engen Verwandten hat. Und wenn sie eines Tages fortgehen, geht das Leben weiter, keiner vermisst sie. Ich tat es für mich, denn ich weiß, wenn ich zu Hause bin, kann ich auch Kummer haben und meine Mama bringt mir Tee... Hier ist alles so vertraut, hier bin ich zu Hause und wenn ich vor der Dämmerung laufen gehe, dann immer mit Zwischenstopps an den Häusern, um zumindest ein Wörtchen zu wechseln. Genau gegenüber, nur eine Straße weiter, steht das Haus der Familie Štepka. (Stanislav Štepka ist Leiter des Theaterensembles „Radošinské naivné divadlo - Anm. d. Red.) Im Sommer kommen sie regelmäßig mit ihren Enkelkindern hierher. Es freut mich, dass sie meine Bücher lesen und ich kann, wenn ich es zu einer Vorstellung des „Radošinské naivné divadlo“ in Piešťany nicht geschafft habe, die heimische Theaterbühne des Ensembles in Bratislava besuchen.

Und doch bietet sich die Frage, was von New York sie zurück in ihrer Heimat vermisst. „Ich vermisste die Stadt voller Menschen, mir fehlt der Stadtteil, den ich am meisten liebte – die Upper West Side, die wunderschönen Tennis-Sandplätze im Riverside Park mit Blick auf New Jersey und den Fluss, und der Frühlingsduft in den Parks.“ ■

Foto archív S. M.

Umelec pri modelovaní sochy Dievča so švihadlom - začiatok 60. rokov.
The artist while modelling the sculpture "Girl with a Jump Rope"- early 1960's.
Der Künstler beim Modellieren der Skulptur „Mädchen mit Springseil“- Beginn
der 60er Jahre

SOCHÁR VALÉR VAVRO A VÝSTAVA K JEHO STOROČNICI

THE SCULPTOR
VALÉR VAVRO
AND THE EXHIBITION
ON HIS CENTENARY

BILDHAUER VALÉR
VAVRO UND DIE
AUSSTELLUNG ZU
SEINEM
100. GEBURTSTAG

Vladimír Krupa

V závere uplynulého roka pripravilo Balneologické múzeum v Piešťanoch pri príležitosti 100. výročia narodenia sochára Valéra Vavru komornú výstavu z jeho tvorby. Vernisáz výstavy za účasti umelcovej dcéry Silvie a syna Viktora sa uskutočnila dňa 10. novembra 2011.

At the end of last year, the Balneological Museum in Piešťany prepared, in honour of the 100th anniversary of the birth of the sculptor Valér Vavro, a small tributary exhibition of his work. The opening of the exhibition, which took place on November 10, 2011, was attended by the artist's daughter Silvia and son Viktor.

Am Ende des vergangenen Jahres bereitete das Balneologische Museum in Piešťany anlässlich des 100. Jubiläums des Bildhauers Valér Vavro eine Kammerausstellung mit seinen Werken vor. Die Vernissage dieser Ausstellung fand im Beisein seiner Tochter Silvia und seines Sohnes Viktor am 10. November 2011 statt.

▼ Na vernisáži výstavy pri príležitosti sedemdesiatin (1981) mu prišiel záblahoželať do Domu umenia aj riaditeľ Mestského kultúrneho strediska Anton Pastírik (vpravo).

At the opening of an exhibition honouring his 70th birthday (1981), the Director of the Town Cultural Centre Anton Pastírik (on the right) came to the House of Art to congratulate him.

Im Rahmen der Vernissage zur Ausstellung anlässlich seines 70. Geburtstages (1981) kam auch der Leiter des Städtischen Kulturzentrums, Anton Pastírik (r.), in das Haus der Kunst zum Gratulieren.

Valér Vavro sa narodil 30. januára 1911 v Piešťanoch. Kamenosochárskemu remeslu sa vyučil v rokoch 1927 - 1930 v dielni Václava Rymplera vo svojom rodisku. Potom odchádza na Štátnu priemyselnú školu sochársko-kamenársku do Hoříc (1931 - 1935). Štúdiá zavŕšíl na Akadémii výtvarných umení v Prahe u profesora Bohumila Kafku (1935 - 1939). Prvé väčšie diela realizoval v Piešťanoch ešte počas štúdií na akadémii. Patrí medzi ne monumentalné súsošie Pomník padlým v 1. svetovej vojne pred Kostolom sv. Štefana a plastika Úroda, ktorá je venovaná pamiatke tragicky zosnulého maliara Zola Palugyaya. Toto dielo vzniklo z podnetu Janka Alexyho: „Po Zolovej tragickej smrti požiadal som sochára Valéra Vavru, aby vykresal na jeho pamiatku sochu z pieskovca. Znázorňovala ženský akt s klasmi v náruči.“ Vďaka snaħám založiť v Piešťanoch kolóniu umelcov (aj keď sa tento projekt J. Alexymu napokon nepodarilo uskutočniť) sa mladý V. Vavro dostał do kontaktu s takými významnými výtvarnými umelcami ako J. Alexy, M. Benka, Z. Palugay, J. Kollár, M. A. Bazovský či J. Ilečko.

V období 2. svetovej vojny pôsobil v sochárskych ateliéroch Ministerstva národnej obrany v Bratislave. Popri bustách rôznych osobností vznikajú v tomto období diela Tragédia v Šuranoch (1938 - 1939), Ranený (1942), Golgota (1943), Spomienka na starú matku (1944), v ktorých vyjadruje vnútorné drámy života.

Valér Vavro celý život žil a tvoril v Piešťanoch. Z jeho

Foto archív S. M.

▲ Pamätník padlým v 1. svetovej vojne v Piešťanoch (1936/37).
Memorial to the Fallen of World War I in Piešťany (1936/37).
Das Mahnmal für die Gefallenen des 1. Weltkrieges in Piešťany (1936/37)

prác v centre mesta treba ešte spomenúť Pomník osloboditeľom (1950), ktorý stojí na Námestí SNP či Pozdrav z frontu pred kolonádou na Winterovej ulici (1965). Pre rodné mesto vytvoril aj plastiku Hold rodisku (1978), ktorá na výstave Socha piešťanských parkov získala Cenu mesta Piešťany. Dielo, podobne ako viaceré iné práce, zostało natrvalo v Piešťanoch. V roku 1981 získal cenu Martina Benku. Pre kúpele Piešťany vytvoril reliéfy pre hlavný vchod a tympanón schodišťa hotela Thermia Palace, plastiku Slňava a reliéf Po kúpeľi, nad vchodom do kúpeľov Irma. K významným dielam jeho monumentálnej tvorby

patrí náhrobok biskupa Pavla Jantauscha v kláštore Pia XI. vo Vŕbovom a pomník biskupa Štefana Moyzesu (Moysesa) v jeho rodnej obci vo Veselom. Vytvoril celú galériu búst významných slovenských osobností a v jeho tvorbe sú zastúpené i veľké osobnosti svetovej kultúry (plastika Rembrandt, 1947; L. van Beethoven, 1974).

S menom akademického sochára Valéra Vavru sú spojené aj sochársky výstavy v Piešťanoch, ktorými dláždil cestu pre neskôr velké plenérové výstavy Socha piešťanských parkov. Od ich založenia v roku 1967 sa pravidelne zúčastňoval týchto výstav.

Samostatné výstavy mal v roku 1961 v Bratislavе (Výber z diela) a v roku 1981 v Dome umenia v Piešťanoch (Valér Vavro – Sochy). Pri príležitosti jeho 75. narodenín sa uskutočnila v októbri 1986 Jubilejná výstava v Spoločenskom centre kúpeľov Piešťany.

Okrem sochárskej tvorby sa zaoberal reštaurovaním umeleckých pamiatok. Reštaurátorské práce v Kremnici, Nitre, v Bytči, v Svetom Jure, v Bratislavе (epitaf v Dóme sv. Martina, priečelie Kostola Najsvätejšej Trojice) a napokon i v Piešťanoch dotvárajú umelecký profil sochára.

Valér Vavro zomrel 24. mája 1992 v Piešťanoch. Pochovaný je na Hornom cintoríne na Žilinskej ceste. ■

Valér Vavro was born on January 30, 1911 in Piešťany. He learned the art of stone-sculpturing between 1927 and 1930 in his hometown in the workshop of Václav Rympler. Afterwards he went to Hořic to the state vocational school of sculpting-stonemasonry (1931-1935). His studies concluded at the Academy of Fine Arts in Prague, where he studied under Bohumil Kafka (1935 - 1939). He completed his first major works in Piešťany while still attending the academy. Among these is the monumental sculpture "Pomník padlým v 1. svetovej vojne" (Memorial to the Fallen of World War I), in front of Saint Stephen's Church, honouring those who died in World War I and the "Harvest Sculpture" dedicated to the memory and tragic death of painter Zolo Palugyay. This work came about based upon a suggestion by Janko Alexy: "After Zolo's tragic death, I asked the

▼ Pamätník biskupa a prvého predsedu Matice slovenskej Štefana Moyzesa (Moysesa) vo Veselom.

Memorial to Štefan Moyzes (Moyses), Bishop and the first Chairman of the Matica Slovenská Foundation in Veselé
Denkmal des Bischofs und des ersten Vorsitzenden des Vereins „Matica slovenská“, Štefan Moyzes (Moyses), in Veselé

Foto Eva Drobná

sculptor Valér Vavro to sculpt on his memory a sandstone statue. It's a depiction of a female nude with grains of wheat in her arms." Thanks to efforts to establish an artist colony in Piešťany (although this attempted project by J. Alexy was ultimately unsuccessful) young V. Vavro came into contact with such important creative artists as J. Alexy, M. Benka, Z. Palugyay, J. Kollár, M. A. Bazovský and J. Iliečko.

During the Second World War, Vavro worked in the sculpture studios of the Ministry of National Defence in Bratislava. Besides making busts of various individuals, it was also during this time that he created the works "Tragédia v Šuranoch" (Tragedy in Šurany, 1938 – 1939), "Ranený" (Wounded, 1942), "Golgota" (Golgotha, 1943), "Spomienka na starú matku" (Memories of Grandmother, 1944), in which he expresses the inner drama of life.

Valér Vavro lived and created all his life in Piešťany. Of his works in the centre of the town, it's also necessary to mention "Pomník osloboditelom" (Memorial to the Liberators, 1950), which stands on SNP Square and "Pozdrav z frontu" (Greetings from the Front, 1965) in front of the colonnade on Winter Street. For his hometown he also created "Hold rodisku" (Homage to the Birthplace, 1978), which won the Town of Piešťany award at the exhibition "Statues of Piešťany Parks". This work, like many other works, has remained permanently in Piešťany. In 1981, he won the Martin Benka award. For the spas of Piešťany he created a relief for the main

entrance and a tympanum in the stairway of the Hotel Thermia Palace and the sculpture Slňava as well as the relief "Po kúpeli" (After Bathing) over the entrance to the Irma Spa. Other significant works belonging to his monumental creations are the tombstone of Bishop Pavol Jantausch at the Pius XI monastery in Vrbové and the memorial to Bishop Štefan Moyzes (Moyses) in his native village Veselé. He created an entire gallery of busts of important Slovak figures, but his work also includes great figures from world culture such as statues of Rembrandt, (1947) and L. van Beethoven (1974).

Also associated with the name of the academic sculptor Valér Vavro are sculpture exhibitions in Piešťany, which eventually paved the way for later large, outdoor exhibitions such as "Statues of Piešťany Parks". Since its establishment in 1967, he has regularly participated in these exhibitions. He had his own solo exhibitions in 1961 in Bratislava (selected works) and in 1981 in the House of Art in Piešťany (Valér Vavro - Sculptures). In honour of his 75th birthday in 1986, a "Milestone Birthday Exhibition" in the Social Centre of the Piešťany Spa was held.

In addition to making sculptures he was also involved in the restoration of artistic landmarks. His restoration work in Nitra, v Bytča, v Svätý Jur, and Bratislava (epitaph in the Cathedral of St. Martin, the facade of the Church of the Holy Trinity) and, lastly, in Piešťany completes the artistic profile of the sculptor.

Valér Vavro died on May 24, 1992 in Piešťany. He is buried in the Horný Cemetery on Žilinská Road. ■

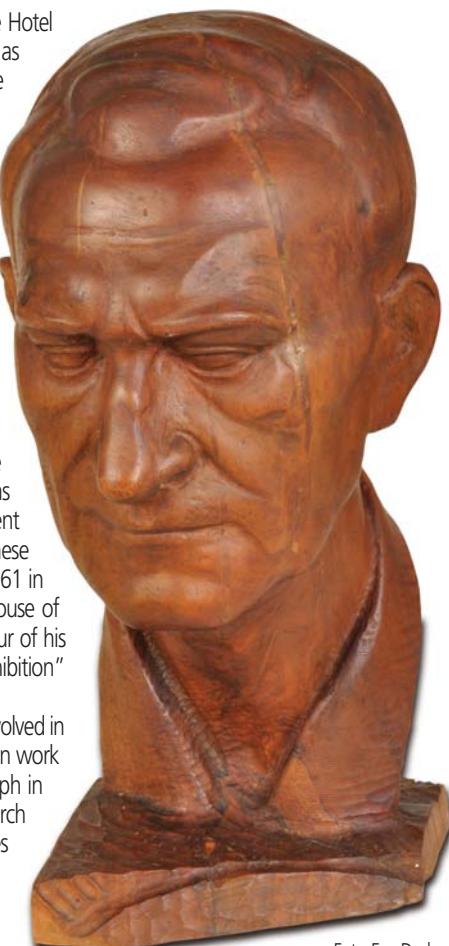

Foto Eva Drobná

▼ Detail náhrobku trnavského biskupa Pavla Jantauscha v kláštore Pia XI. vo Vrbovom.
A detailed close-up of the tombstone of Trnava Bishop Pavol Jantausch in the Pia XI monastery in Vrbové.
Detail vom Grabmal des Bischofs von Trnava, Pavol Jantausch, im Kloster von Pius XI. in Vrbové

▲ Busta piešťanského grafika a maliara Aurela Kajlicha, drevo, koniec 50. rokov. Súkromný majetok.
Bust of graphic artist and painter Aurel Kajlich, wood,
late 1950's. Private collection.
Büste des Graphikers und Malers Aurel Kajlich aus Piešťany;
Holz; Ende der 50er Jahre

Foto Eva Drobná

▲ Umelcova dcéra Silvia a syn Viktor na vernisáži výstavy k 100. výročiu narodenia sochára, vľavo kurátor výstavy Vladimír Krupa.

The artist's daughter Silvia and son Viktor at the opening of the exhibition honouring the 100th anniversary of the sculptor's birth, Vladimír Krupa, the exhibition curator, on the left.
Die Tochter des Künstlers, Silvia, und sein Sohn Viktor auf der Vernissage der Ausstellung zum 100. Geburtstag des Bildhauers, links der Kurator der Ausstellung, Vladimír Krupa

Valér Vavro wurde am 30. Januar 1911 in Piešťany geboren. Das Steinbildhauerwerk lernte er in den Jahren 1927 bis 1930, in der Werkstatt von Václav Rympler, in seiner Heimatstadt. Danach besuchte er die Staatliche Industrieschule für Bildhauer und Steinmetze in Hořice (1931-1935). Seine Ausbildung schloss er mit einem Studium an der Prager Akademie der bildenden Künste (1935 - 1939), bei Professor Bohumil Kafka, ab. Die ersten größeren Werke in Piešťany realisierte Vavro noch während seiner Studienzeit an der Akademie. Dazu gehört auch die monumentale Skulpturengruppe „Denkmal für die Gefallenen des 1. Weltkrieges“ vor der Kirche des hl. Stephan sowie die Plastik „Ernte“, gewidmet dem Andenken des Malers Zdeněk Palugay, der auf tragische Weise ums Leben kam. Dieses Werk entstand auf Anstoß von Janko Alexy: „Nach dem tragischen Tod Zolos bat ich den Bildhauer Valér Vavro, als Andenken an ihn, eine Skulptur aus Sandstein zu hauen. Sie stellt einen weiblichen Akt mit Ähren in den Armen dar.“ Dank dem Bestreben nach der Gründung einer Künstlerkolonie in Piešťany (obwohl es J. Alexy schließlich nicht gelang, dieses Projekt zu realisieren) begegnete der junge V. Vavro solch bedeutenden bildenden Künstlern wie J. Alexy, M. Benka, Z. Palugay, J. Kollár, M. A. Bazovský oder J. Ilecko.

Während des 2. Weltkrieges wirkte er in den Bildhauer-Ateliers des Ministeriums der National-

verteidigung in Bratislava. Neben den Büsten verschiedener Persönlichkeiten entstanden in dieser Zeit die Werke „Tragödie in Šurany“ (1938 - 1939), „Verwundete“ (1942), „Golgota“ (1943) und „Erinnerung an Großmutter“ (1944), in denen er die inneren Dramen des Lebens zum Ausdruck bringt.

Valér Vavro lebte und schuf sein Leben lang in Piešťany. Von seinen Werken im Zentrum der Stadt sind auch das „Denkmal an die Befreier“ (1950) auf dem Platz Námestie SNP und „Ein Gruß von der Front“ (1965), vor der Kolonnade in der Winterova Straße, erwähnenswert. Für seine Heimatstadt schuf er ebenfalls die Plastik „Eine Hommage an den Geburtsort“ (1978), die auf der Ausstellung „Statue der städtischen Parks von Piešťany“ den Preis der Stadt Piešťany erhielt. Dieses Kunstwerk blieb, ähnlich wie mehrere andere Arbeiten, dauerhaft in Piešťany. Im Jahre 1981 wurde es mit dem Martin Benka-Preis ausgezeichnet. Für das Heilbad Piešťany schuf Vavro Reliefs für den Haupteingang sowie das Tympanon an der Stiege des Hotels Thermia Palace; die Plastik „Slnava“ und das Relief „Nach dem Bad“, über dem Eingang in das Kurhaus Irma. Zu den wichtigsten Werken seines monumentalen Schaffens gehört das Grabmal des Bischofs Pavol Jantausch im Kloster von Pius XI. in Vrbové und das Denkmal des Bischofs Štefan Moyzes (Moyses) in dessen Geburtsort Veselé. Darüber hinaus schuf er eine

ganze Galerie von Büsten bedeutender slowakischer Persönlichkeiten und auch große Persönlichkeiten der Weltkultur sind in seinem Schaffen vertreten (die Plastik Rembrandt, 1947; L. van Beethoven, 1974).

Mit dem Namen des akademischen Bildhauers Valér Vavro sind ebenfalls Skulptur-Ausstellungen in Piešťany verbunden, die den Weg für die späteren großen Freiluftausstellungen mit dem Titel „Statue der städtischen Parks von Piešťany“ ebneten. Seit ihrer Begründung im Jahre 1967 nahm Vavro regelmäßig an diesen Expositionen teil. Einzelausstellungen hatte er im Jahre 1961 in Bratislava (Auswahl von Werken) und im Jahre 1981 im Haus der Kunst in Piešťany (Valér Vavro – Skulpturen). Anlässlich seines 75. Geburtstages fand im Oktober 1986 eine Jubiläumsausstellung im Gesellschaftszentrum des Heilbades Piešťany statt.

Neben seinem bildhauerischen Schaffen beschäftigte sich Vavro auch mit der Restaurierung von Kunstdenkmalen. Restaurierungsarbeiten in Kremnica, Nitra, Bytča, Svätý Jur, Bratislava (Epitaph im Dom des hl. Martin, Front der Kirche zur Heiligsten Dreifaltigkeit) und nicht zuletzt auch in Piešťany, runden das künstlerische Profil des Bildhauers ab.

Valér Vavro starb am 24. Mai 1992 in Piešťany. Seine letzte Ruhe fand er am Oberen Friedhof in der Žilinská cesta. ■

▲ Pohľad z kopca Červená veža na nový most.
The view of the new bridge from the Červená hill tower.
Blick vom Hügel „Červená veža“ auf die neue Brücke

Reprofoto Eva Drobňá, archív BM

Krajinský most má 80 rokov

The County Bridge
is 80 Years Old

Die „Krajinský“
Brücke wird 80

Drahomíra Moretová

Vypracovaním projektu mosta boli poverení Jozef Čincera a Ivan Grebeník. Tí vypracovali projekt cestného mosta, ktorého železobetónová konštrukcia má sedem polí. Vešadlové rozpäťie oblúka je 52 metrov, ostatné polia majú dĺžku 29 metrov. Nosná konštrukcia je zložená z dvoch horných upnutých oblúkov. Preto sa tomuto mostu často hovorí aj oblúkový. Pôvodná šírka mostu je 640 cm, z toho 500 cm je asfaltová vozovka a zvýšené chodníky na oboch stranách sú po 70 cm. Pilier medzi druhým a tretím otvorom (od ľavého brehu) je vytvorený ako skupinový, k nemu sa pripája hrádza vybiehajúca od južného cípu Kúpeľného ostrova a spájajúca tento ostrov s jazdnou rampou s mostom. Dnes je táto cesta so stromoradím od hotela Thermia Palace

V tridsiatych rokoch 20. storočia zaznamenávali piešťanské kúpele svoj nevídany rozmach. Jedným z problémov rozvíjajúcich sa kúpeľov však bolo, že chatrný most so železnými nosníkmi na drevených barlách, ktorý spájal brehy rieky Váh, slúžil okrem chodcov aj pre všetku ťažkú dopravu a dobytok. Ľudovít Winter, ako budovateľa kúpeľov, trápila nielen preťažená doprava medzi kúpeľnými hotelmi, ale aj hygienické problémy, súvisiace s prejazdom áut a prechodom zvierat. Preto sa obrátil na vtedajší najvyšší správny orgán na Slovensku - Krajinský úrad, kde pochopili závažnosť problému.

In the 1930's, the Piešťany Spa recorded an unprecedented expansion. One of the impediments standing in the way of the spa's development, however, was the shoddy bridge with iron girders held up on wooden crutches which connected the banks of the Váh River and served not only pedestrians but heavy transport and livestock as well. Ľudovít Winter, the builder of the spa, was concerned not only with the traffic congestion between the spa hotels, but also with hygienic and health problems related to the passing of so many cars and animals. In an effort to resolve this problem, he turned to the highest administrative authority in Slovakia at the time - the County Office, where they understood the seriousness of the problem.

In den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts verzeichnete das Heilbad Piešťany einen beispiellosen Aufschwung. Ein Problem für die wachsende Kureinrichtung stellte jedoch der Umstand dar, dass die marode Brücke mit Eisenträgern auf Holzbalken, die beide Ufer des Flusses Waag miteinander verband, nicht nur Fußgängern, sondern auch sämtlichen schweren Transporten und Viehherden diente. Als Erbauer des Heilbades sorgte sich Ľudovít Winter nicht nur wegen des völlig überlasteten Verkehrs zwischen den Kurhotels, sondern auch wegen der hygienischen Probleme aufgrund der durchfahrenden Autos und der vorbei getriebenen Tiere. Aus diesem Grund wandte er sich an das damals höchste Verwaltungsorgan der Slowakei - die Landesbehörde - wo der Ernst der Lage erkannt wurde.

▲ Nabijanie mostných pilierov.

Setting the bridge's pillars.

Die Brückenpfeiler werden in den Boden gerammt.

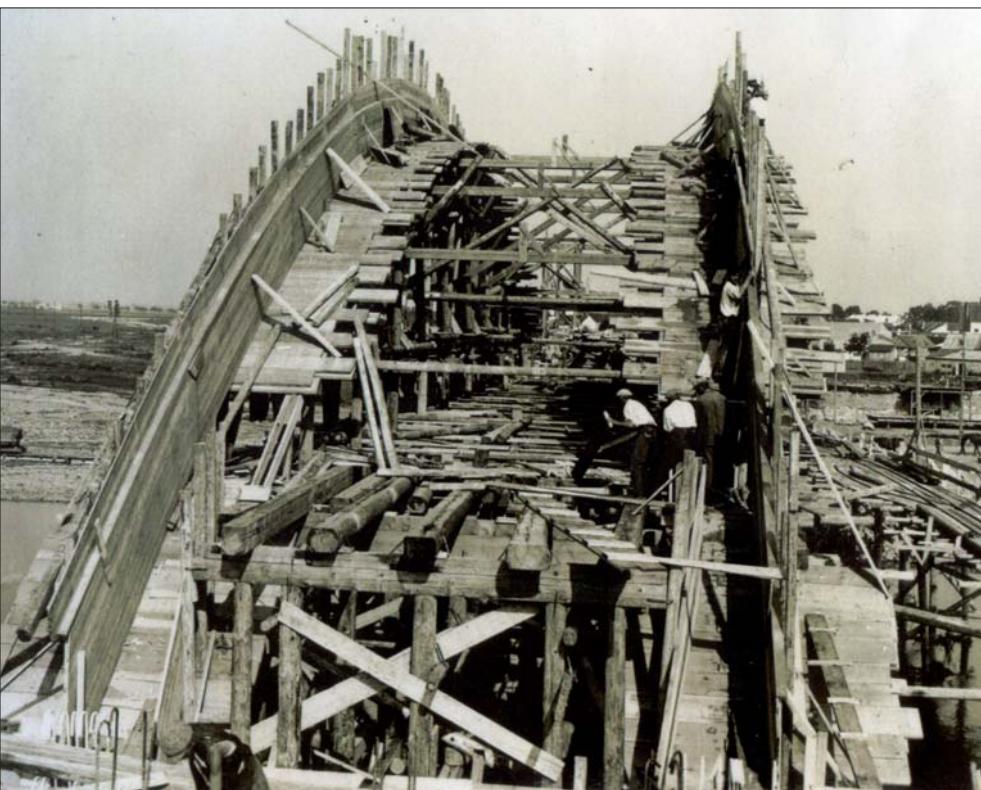
Reprofoto Eva Drobná, archív BM

príjemnou prechádzkou pre kúpeľných hostí. Stavbu mostu na základe výsledkov súťaže, ktorej sa v roku 1929 zúčastnilo 16 firiem, vykonávala bratislavská firma Müller – Kapsa. Podľa Kroniky mesta Piešťany sa s výstavbou začalo 9. januára 1930 a všetky práce boli ukončené 30. apríla 1932. Prvé autá prešli po moste už 2. januára 1932. Na moste bola vtedy umiestnená pamätná tabuľa s nápisom: „Most prvého prezidenta Československej republiky T. G. Masaryka pomenovaný Slovenskou krajinou na pamäť jeho 80. narodenín (1850-1930).“ Celkové náklady na výstavbu mosta činili 7,7 mil. vtedajších korún československých a treba dodať, že most sa stal napriek hospodárskej kríze.

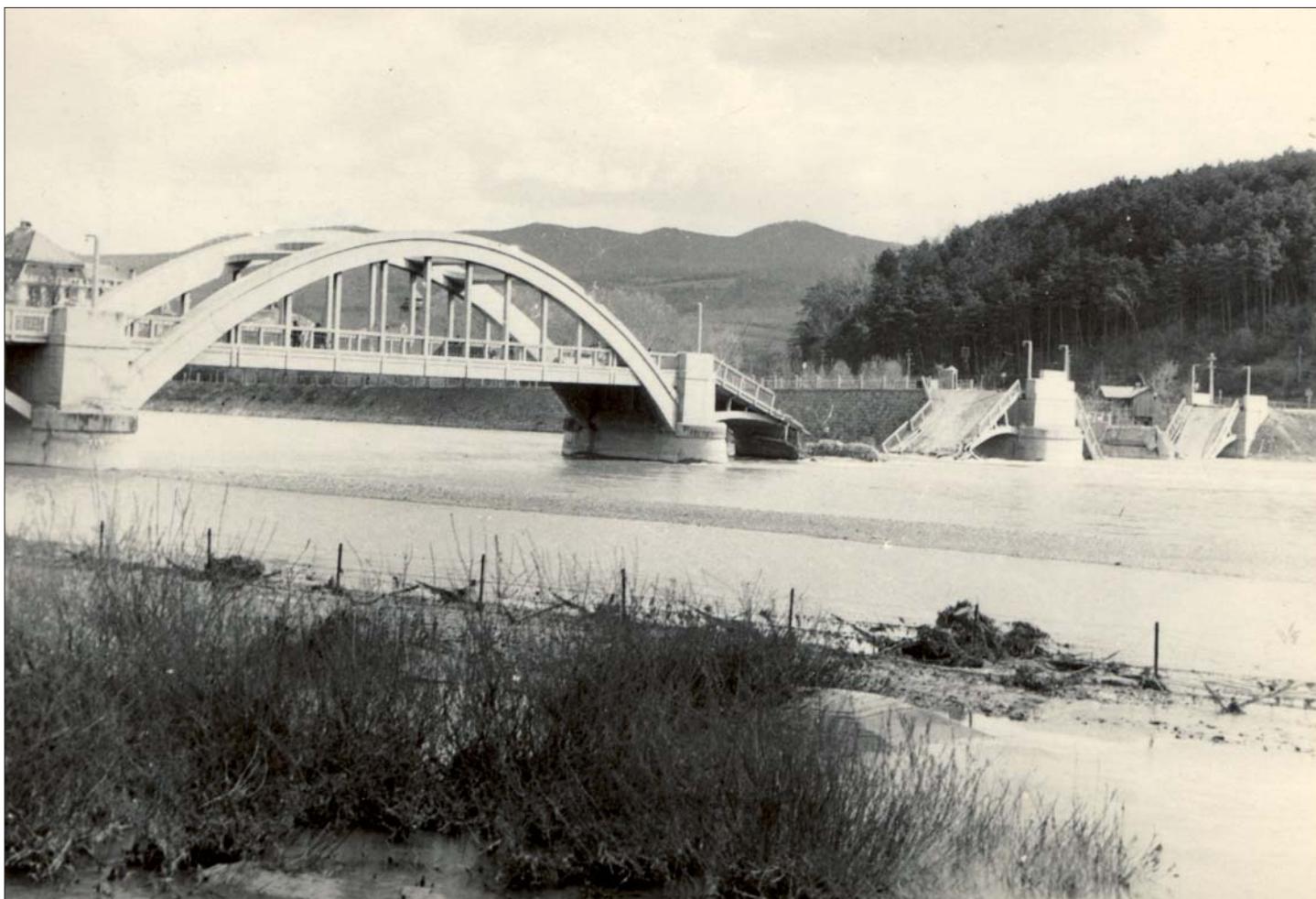
Počas druhej svetovej vojny nemecké vojsko opúšťajúc Piešťany v noci z 3. na 4. apríla 1945 Krajinský most poškodilo. Nakolko most mal už vtedy strategický význam (okrem iného aj z dôvodu, že po jeho dĺžke vedie vodovod s pitnou vodou), Sovietska armáda hned 5. apríla začala s jeho opravou. O pár dní na to už bol most vďaka nej prejazdný a pitná voda pre obec dostupná. Po rekonštrukcii ho doplnili o stavidlo na stabilizáciu hladiny Obtokového ramena Váhu, kde sa ľahčie bahno.

S postupným rastom premávky sa ohrozovala bezpečnosť chodcov idúcich po moste. Preto koncom roka 1980 bola daná do užívania ocelová lávka pre chodcov, ktorá je umiestnená na protiprúdovej strane mosta a následne bola zosilnená vešadlová konštrukcia ocelovými lanami. V tomto období sa menilo aj celé vodovodné potrubie.

Dnes tento most nielenže spája Piešťany

Reprofoto Eva Drobná, archív BM

s okolitými obcami, ale je aj významným cestným tahom na Topoľčany. Je zaradený medzi kultúrne pamiatky. V dobe jeho budovania patril k najodvážnejším mostným konštrukciám v Československu.

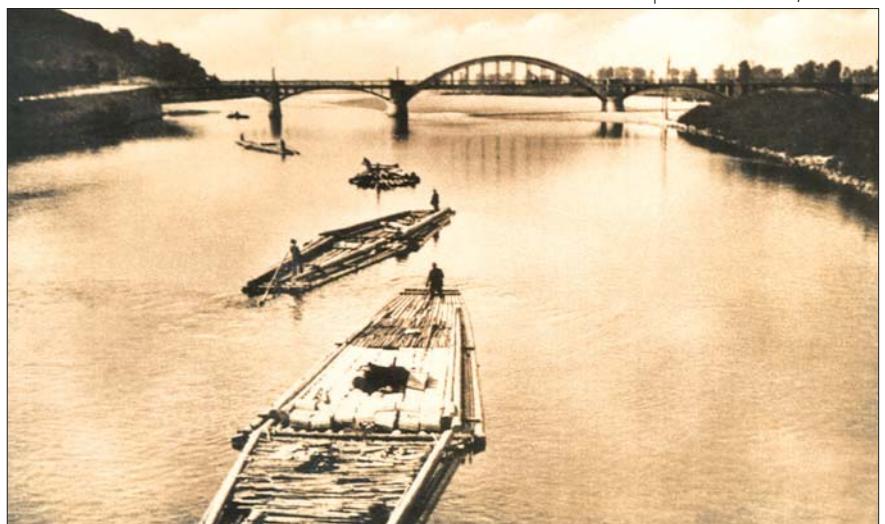
Za 80 rokov existencie prešli cez most tisícky áut, chodcov i cyklistov. V súčasnosti však už narastajúcej doprave nestačí. Technicky nie je možné ho rozšíriť a tak sa hľadá riešenie v novom premostení.

Krajinský most však bude vždy patriť k jedným zo symbolov mesta Piešťany. ■

▲ Most zničený ustupujúcim hitlerovským vojskom v aprili 1945.
The bridge damaged by Hitler's retreating army in April 1945.
Die Brücke nach ihrer Zerstörung durch die Hitler-Truppen auf
ihrem Rückzug im April 1945

▼ Plte pred Krajinským mostom - 30. roky 20. storočia.
Rafts in front of the County Bridge - 1930s.
Flöße vor der „Krajinsky“ Brücke - 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

Reprofoto Eva Drobná, archív BM

Jozef Činčera and Ivan Grebeník were commissioned to draw up designs for a new bridge. They came up with a design for a road bridge, which was a reinforced concrete structure with seven sections. The main arching girders span 52 metres, while the length of each of the other sections is 29 metres. The supporting structure consists of fixed, higher arches. This is why this bridge is often called the "arch" bridge. The original width of the bridge is 640 cm, of which 500 cm are asphalt road with raised sidewalks of 70 cm each on both sides. The pillar between the second and third opening (from the left bank) forms a meeting place, where it joins with the extending embankment of the left tip of the Spa Island connecting the island to the bridge with a driveable access-ramp. Today, this road leading from the Hotel Thermia Palace offers pleasant walks for spa guests.

Construction of the bridge, which was the result of a competition in 1929 involving 16 companies,

was ultimately carried out by the Bratislava firm Müller - Kapsa. According to the chronicle of the town of Piešťany, construction began on January 9, 1930 and was completed on April 30, 1932. The first cars, however, had already crossed the bridge on January 2, 1932. At the time there was a memorial plaque mounted on the bridge with the inscription: "This bridge is dedicated to T. G. Masaryk, the first President of the Czechoslovak Republic, by the Slovak Country in memory of his 80th birthday (1850-1930)". Total costs of the

construction of the bridge amounted to 7.7 million Czechoslovak crowns (the currency at the time), which is quite considerable, since the bridge was built during times of economic crisis.

During the Second World War, on the night of April 3 and the early morning of April 4, 1945, the German army damaged the County Bridge as it was retreating from Piešťany. Since, even then, the bridge had strategic importance (among other reasons, for the fact that the pipes supplying drinking water ran along its side), the Soviet army

immediately began repairs of the bridge on April 5. Thanks to these repairs, in a couple days, it was once again possible to cross the bridge and the supply of drinking water had been restored to the town. After reconstruction, they also added a lock to stabilize the water level of the Váh River's by-pass artery, from where the healing mud is extracted. Due to gradually increasing traffic, the safety of pedestrians along the bridge was endangered. This is why, at the end of 1980, a steel footbridge, located on the upstream side of the bridge with a truss strengthened by steel lines, was put into use. During this time, the entire water supply pipe system was also changed.

Today this bridge not only joins Piešťany with the surrounding villages, but it is also an important road connection to Topoľčany. It is listed among the cultural landmarks in the area. Furthermore, at the time of its construction, it was, with regards to its structure (one of the boldest and most progressive bridges in Czechoslovakia).

In its 80-year existence thousands of cars, pedestrians and cyclists have crossed this bridge. Presently, however, it's not sufficient to handle the ever-increasing traffic. For technical reasons, it is impossible to widen the bridge, which is why construction of a new bridge is being considered as a solution.

No matter what, the County Bridge will always stand as a symbol of Piešťany. ■

Mit der Ausarbeitung des Entwurfes für eine neue Brücke wurden Jozef Činčera und Ivan Grebeník betraut. Sie erarbeiteten Pläne für eine Straßenbrücke, deren Stahlbetonkonstruktion aus sieben Feldern bestand. Das hängende Segment verfügt über eine Spannweite von 52 m, die restlichen Felder haben

eine Länge von je 29 Metern. Die tragende Konstruktion besteht aus zwei oberen Spannbögen. Deshalb wird diese Brücke oft als Bogenbrücke bezeichnet. Ihre ursprüngliche Breite beträgt 6,40 m, davon nimmt 5,00 m eine asphaltierte Fahrbahn ein. Die erhöhten Gehwege auf beiden Seiten sind je 70 cm breit. Der Pfeiler zwischen der zweiten und dritten Öffnung (vom linken Ufer aus) ist als Gruppenpfeiler konzipiert. An ihn schließt ein vom südlichen Zipfel der Kurinsel auslaufender Damm, der die Insel über eine Auffahrrampe mit der Brücke verbindet. Heute bietet dieser vom Hotel Therma Palace führende Weg mit einer Baumallee einen angenehmen Spaziergang für Kurgäste.

Für den Bau der Brücke gab es eine Ausschreibung, an der im Jahre 1929 insgesamt 16 Baufirmen teilnahmen. Den Zuschlag bekam die Firma „Müller - Kapsa“ aus Bratislava. Laut Chronik der Stadt Piešťany begann der Bau am 9. Januar 1930 und am 30. April 1932 waren sämtliche Arbeiten abgeschlossen. Bereits am 2. Januar 1932 sind die ersten Fahrzeuge über die Brücke gefahren. Zu dieser Zeit wurde auch eine Gedenktafel mit der Inschrift darauf angebracht: „Most prvého prezidenta Československej republiky T. G. Masaryka pomenovaný Slovenskou krajinou na pamäť jeho 80. narodenín (1850-1930).“ (Brücke des ersten Präsidenten der Tschechoslowakischen Republik, T. G. Masaryk, benannt durch das Slowakische Land zum Gedenken an seinen 80. Geburtstag). Die Gesamtkosten für den Brückenbau betrugen 7,7 Millionen tschechoslowakischer Kronen und erwähnenswert ist sicher die Tatsache, dass die Brücke trotz der Wirtschaftskrise gebaut wurde.

Während des 2. Weltkrieges, in der Nacht vom 3. zum 4. April 1945, wurde die „Krajinský“ Brücke durch deutsche Truppen auf ihrem Rückzug aus Piešťany beschädigt. Da sie schon damals von strategischer Bedeutung war (unter anderem

▲ Krajinský most nerozlučne patrí do panorámy mesta.
The County Bridge is an inextricable part of the city landscape.
Die „Krajinský“ Brücke ist ein untrennbarer Bestandteil des Stadtpanoramas

deshalb, weil über ihre Gesamtlänge eine Trinkwasserleitung führt), begann die Sowjetische Armee gleich am 5. April mit den Reparaturarbeiten. Innerhalb weniger Tage war dank ihres Einsatzes die Brücke wieder befahrbar und die Versorgung der Gemeinde mit Trinkwasser gewährleistet. Nach ihrer Rekonstruktion wurde sie um eine Schleuse zur Stabilisierung des Wasserpegels im Nebenarm der Waag, in dem der Schlamm gewonnen wird, erweitert.

Mit dem allmählichen Verkehrszuwachs auf der Brücke geriet die Sicherheit der passierenden Fußgänger in Gefahr. Deshalb wurde Ende 1980 an der Gegenstromseite eine kleine Stahlbrücke für Fußgänger angebracht und anschließend die Hängekonstruktion mit Hilfe von Stahlseilen zusätzlich stabilisiert. In diesem Zeitraum wurde auch die gesamte Wasserleitung ausgewechselt.

Heute stellt diese Brücke nicht nur eine Verbindung zwischen Piešťany und den umliegenden Ortschaften, sondern auch eine wichtige Verkehrsanbindung in Richtung Topoľčany dar. Inzwischen ist sie zum Kulturdenkmal erklärt worden. Zur Zeit ihrer Entstehung zählte sie zu den kühnsten Brückenkonstruktionen in der Tschechoslowakei.

In den 80 Jahren ihres Bestehens passierten sie tausende Fahrzeuge, Fußgänger und Radfahrer. Heute kann sie dem aufkommenden Verkehr nicht länger standhalten. Da ihre Erweiterung technisch nicht möglich ist, wird die Lösung in einer neuen Überbrückung gesucht.

Die „Krajinský“ Brücke wird jedoch immer zu den Symbolen der Stadt Piešťany gehören. ■

▲ Pohľad na východnú časť dnešnej Winterovej ulice. Vľavo dodnes zachovaný objekt reštaurácie Centrál - okolo roku 1870.

View of the eastern part of present day Winter Street. On the left is the still-preserved building of the Central restaurant - around the year 1870.

Blick auf den Ostteil der heutigen Winterova Straße, links das bis heute erhaltene Objekt des Restaurants „Centrál“ – um das Jahr 1870

Peter Bartoš

Neznáme historické fotografie Piešťan Viliama Wietza

Spomedzi najstarších fotografov, pôsobiacich v Piešťanoch vždy iba v období hlavnej kúpeľnej sezóny, teda od mája do septembra, najlepšie sú preskúmané a publikované osudy Gusztáva Lögera. Teraz zo šera zabudnutia začína čoraz jasnejšie vystupovať postava ďalšieho fotografa - Viliama Wietza, o ktorom sa podarilo získať nové informácie. Dosieli sme vedeli o ňom iba to, že mal fotoateliér v Trnave a v lete pracoval aj v Piešťanoch. Nie je zatiaľ známe, v ktorej časti mesta ho prevádzkoval. Rok, v ktorom jeho fotoateliér v Piešťanoch už existoval, sa dá zistíť zo zachovanej portrétnej vizitky zobrazujúcej dôstojníka C.K. armády Rakúsko-Uhorskej monarchie. Je na nej uvedený čiernym atramentovým perom dátum „Pistyan 29. august 1871“.

Na svojich vizitkách - podľa vtedajších zvyklostí - uvádzal Viliam Wietz na zadnej strane názov fotoateliéra a mesto, v ktorom ho mal zriadený.

Unknown Historical Photographs of Piešťany by Viliam Wietz

Piešťany auf unbekannten historischen Fotografien von Viliam Wietz

Chudobní infanteristi so zanedbaným vozom, ktorí dopravovali pacientov na kúpeľné procedúry, okolo roku 1870.

Poor rickshaw drivers with ramshackle carts. Their job was to haul patients from their place of accommodation to the spa - around 1870.

Arme Infanteristen mit einem heruntergekommenen Wagen; ihre Aufgabe war, Patienten von deren Unterkunft in das Heilbad zu karryen - um das Jahr 1870

V poslednej tretine 19. storočia sa objavili v Piešťanoch viacerí fotografi.

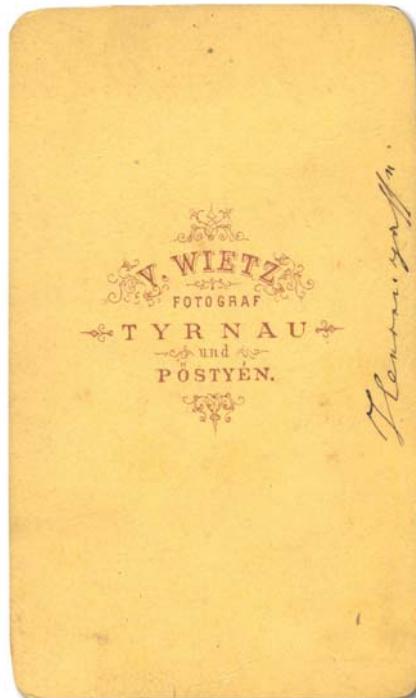
Písali sme o nich v minuloročnom jarnom čísle Revue Piešťany.

V ich ateliéroch vznikali fotografie malého formátu, ktoré sa nalepovali na potlačený tvrdý kartón, ktorý mal zväčša rozmer 65x105 mm. Kvôli malému rozmeru sa tieto fotografie nazývali „vizitky“. Zadná strana kartónu slúžila zvyčajne ako reklama fotoateliéru. Námetom vizitiek bývali hlavne portréty, neskôr i sobášne alebo rodinné fotografie. Veľmi zriedkavo sa môžeme stretnúť s vizitkami, ktoré boli zhotovené mimo fotoateliéru, teda v exteriéri.

In the last third of the 19th century numerous photographers appeared in Piešťany. We wrote about them in last year's spring edition of Revue Piešťany. In their studios they developed small-format photographs, which were stuck onto hard-pressed cardboard, which was mostly 65x105 mm in dimension. Because of their small size these photographs were called "cards" ("vizitky"). The back of the cardboard card usually served as an advertisement for the photo studio. The subject-matter on the cards was mostly portraits, and later wedding or family pictures. Very rarely do we find cards which were made outside of the photo studio, meaning outdoors.

Im letzten Drittel des 19. Jahrhunderts agierten in Piešťany mehrere Fotografen. Wir berichteten über sie in der vorjährigen Frühlingsausgabe der Revue Piešťany. In ihren Ateliers wurden Fotografien in Kleinformat gemacht. Diese wurden auf einen bedruckten harten Karton geklebt, dessen Maße meist 65x105 mm betragen. Das kleine Format brachte diesen Fotografien die Bezeichnung „Visitenkarten“. Die Rückseite der Kartonunterlage diente gewöhnlich als Werbefläche für das jeweilige Atelier. Die Hauptmotive dieser „Visitenkarten“ bildeten Porträts, später auch Hochzeits- oder Familienfotos. Äußerst rar sind „Visitenkarten“, die nicht in einem Atelier, sondern im Freien entstanden sind.

Zo zbierky autora

▲ Zadná strana najstaršej vizitky, kde je iba meno a miesta fotoateliérov - Trnava a Piešťany.

The backside of the oldest "card", with only the name and places of the photo studio - Trnava and Piešťany.

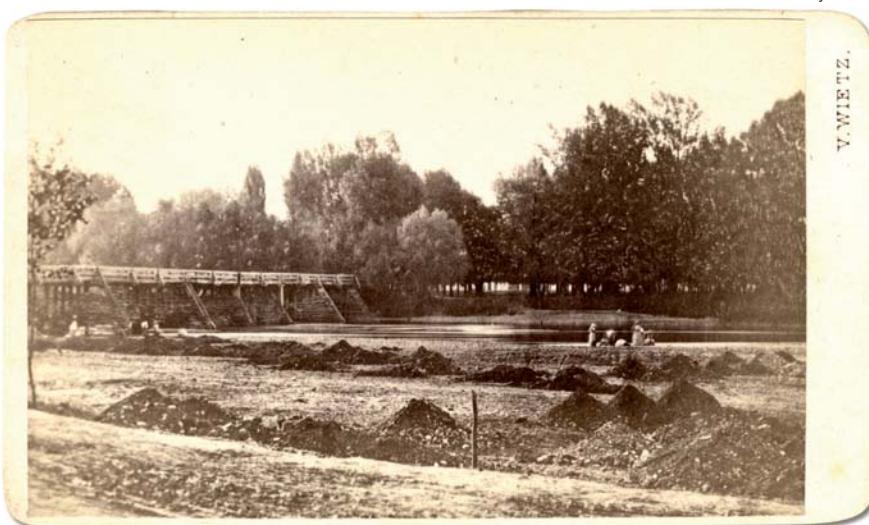
Die Rückseite der ältesten „Visitenkarte“, auf der sich nur der Name und die Standorte der Fotoateliers - Trnava und Piešťany - befinden.

ako napríklad drevený most cez Váh, kaplnku sv. Jána Nepomuckého, dnešného Winterovu ulicu, Napoleonské kúpele alebo infanteristov (pešiakov, ktorí fahali kúpeľný vozík).

Vzhľadom k tomu, že v tých časoch bola u nás fotografia iba v začiatkoch, možno označiť technickú kvalitu jeho práce za veľmi vysokú. Z dnešného pohľadu sú sice obrázky menej kontrastné, ale pri malej grafickej úprave sa ukážu v plnej kráse. ■

Of the earliest photographers, who always worked in Piešťany only during the main spa season, or from May to September, the fortunes of Gustav Löger are the best researched and published. Now from the dark reaches of obscurity the figure of another photographer is clearly emerging - Vilam Wietz, about whom new information has come to light. Till now we only knew that he had a photo studio in Trnava and in the summer he also worked in Piešťany. It's still not known which part of the town he operated in. The year in which his photo studio in Piešťany came into existence can be determined from the preserved portrait card depicting a C.K. (Caesarian-Royal) officer from the military ranks of the Austro-Hungarian Monarchy. On it, in black ink, is written the date "Pistyan 29.august 1871".

On the back side of his own photographic cards - according to the practices of the day - Vilam Wietz listed the name of the photo studio and the town in which it had been established. Later - as of 1885 - there were added illustrations of medals, which he had won at the General Provincial Exhibition in Budapest.

▲ Starý drevený most cez Váh viedol na Kúpeľný ostrov - okolo roku 1880.

This old wooden bridge across the Váh led to the Spa Island - around 1880.

Die alte Holzbrücke über die Waag führte zur Kurinsel - um das Jahr 1880

Neskôr - od roku 1885 - tam pribudli vyobrazenia medailí, ktoré získal na Všeobecnej krajinskej výstave v Budapešti.

Vilam Wietz sa narodil v Prahe (1839), ale v tamojšom živnostenskom registri je evidovaný iba v rokoch 1886 - 1887. Od roku 1889 pôsobil určitý čas v juhočeskom Písku, kde mal svoj fotoateliér v Šmetanovej ulici. Pravdepodobne patril medzi tzv. putovních fotografov. Na jeho vizitkách, kde uvádzal miesta svojich fotoateliérov sa vyskytujú názvy miest, ktoré boli od seba

značne vzdialené - okrem Prahy a Písku aj Trnavu a Piešťany. Správu o jeho úmrtí priniesol regionálny časopis Otavan, vydávaný v Písku. V auguste 1916 napísal: "V Trnavě v Uhrách zemrél p. Vilém Wietz, pred léty obľbený fotograf v Písku".

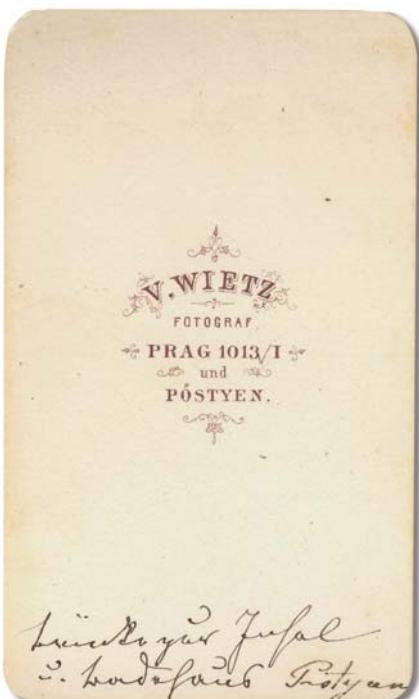
Wietz bol známy nielen ako fotograf, ale aj ako výrobca suchých fotografických dosiek. V roku 1891 ich predstavil na Zemskej jubilejnej výstave v Prahe, kde získal za ne čestný diplom.

Pre nás sú najvzácnejšie jeho vizitky z rokov 1870 - 1890, ktoré zobrazujú rôzne časti Piešťan,

Viliam Wietz was born in Prague (1839), however, in the trade register of the time he is listed only for the years 1886-1887. As of 1889, he worked for a certain period of time in the southern Czech town of Písek, where he had a photo studio on Smetanova Street. Most likely he was among the so-called travelling photographers. On his cards, where he indicated the locations of his photo studios there appear the

Zo zbierky autora

▲ Veľmi zaujímavá zadná strana vizítky, ktorá dokumentuje, že V. Witz mal súčasne fotoateliér v Prahe (na ulici K. Světlé 1013/I) a v Piešťanoch.

A very interesting backside of a card, which shows that V. Wietz had a photo studio in Prague (on K. Světla Street 1013/I) and in Piešťany at the same time.

Eine sehr aufschlussreiche Rückseite einer „Visitenkarte“, mit der Information, dass V. Wietz gleichzeitig ein Fotoatelier in Prag (in der Straße K. Světla 1013/I) und in Piešťany betrieb

▲ Kurhotel, neskôr riaditeľstvo kúpeľov, na dnešnej Winterovej ulici - okolo roku 1880.
The Kurhotel, later the spa's head office, on present-day Winter Street - around 1880.
Kurhotel, die spätere Kurdirektion, in der heutigen Winterova Straße - um das Jahr 1880

▲ Neskoršia fotografia infanteristov v ľudovom odevi a s perfektne udržiavaným vozom - okolo roku 1890.
A later photograph of rickshaw drivers in folk dress and a perfectly maintained cart - around 1890.
Ein später entstandenes Foto von Infanteristen in volkstümlicher Bekleidung und mit einem perfekt gepflegten Wagen - um das Jahr 1890

names of places which are quite far from each other - not only Prague and Písek, but also Trnava and Piešťany. The news of his death was reported by the regional magazine "Otavan", published in Písek. In August 1916, it was written: "Mr. Vilém Wietz died in Trnava in the Kingdom of Hungary; years ago he was a popular photographer in Písek." Wietz was known not only as a photographer, but also as a manufacturer of photographic dry plates. In 1891, he presented them at the General Anniversary Exhibition in Prague, where he received an honorary diploma for them.

The most valuable for us are his photographic cards from the years 1870 to 1890, which depict various parts of Piešťany, for example the wooden bridge over the Váh, the chapel of St. John of Nepomuk, Winter Street, Napoleon Spa, and the rickshaw drivers (runners who pulled spa carriages).

Given that in those times photography was only in its infancy, the technical quality of his work can be considered very high. From a present day perspective the pictures have less contrast, but with a little graphic editing they can be seen in their full glory. ■

▲ Kaplnka sv. Jána Nepomuckého pri vstupe do parku krátko pred asanáciou - okolo roku 1890.
The chapel of St. John of Nepomuk near the entrance to the park shortly before its demolition - around 1890.
Die Kapelle des hl. Johannes von Nepomuk am Beginn des Parks kurz vor ihrem Abriss - um das Jahr 1890

Allgemeinen Landesausstellung in Budapest verliehen wurden, hinzu.

Viliam Wietz wurde in Prag (1839) geboren, aber in dem dortigen Handelsregister ist er lediglich in den Jahren 1886 – 1887 eingetragen. Ab dem Jahr 1889 wirkte er eine Zeit lang im südtschechischen Písek, wo sich sein Fotoatelier in der Smetanova Straße befand. Vermutlich zählte er zu den so genannten Wanderfotografen. Auf seinen Visitenkarten, auf denen er die Standorte seiner Fotoateliers aufführte, befinden sich Namen von Städten, die relativ weit voneinander entfernt liegen - neben Prag und Písek waren es auch Trnava und Piešťany. Die Nachricht von seinem Tod überbrachte die Regionalzeitschrift „Otavan“, die in Písek verlegt wurde. Im August 1916 schrieb sie: "In Trnava, in Ungarn, starb Herr Vilém Wietz, vor Jahren ein beliebter Fotograf in Písek".

Wietz war nicht nur als Fotograf bekannt, sondern auch als Hersteller von trockenen Fotoplatten. Im Jahre 1891 stellte er sie auf der Prager Landes-Jubiläumsausstellung vor und bekam dafür ein Ehrendiplom.

Für uns am kostbarsten sind seine fotografischen „Visitenkarten“ aus den Jahren 1870 bis 1890, mit Abbildungen verschiedener Teile von Piešťany, wie der Holzbrücke über die Waag, der Kapelle des hl. Johannes von Nepomuk, der heutigen Winterova Straße, des Napoleonbades oder der Infanteristen (Fußläufer, die einen Kur-Wagen zogen).

Angesichts der Tatsache, dass die Fotografie bei uns damals noch in den Kinderschuhen steckte, kann die Qualität seiner Fotografien als sehr hoch eingestuft werden. Aus der heutigen Sicht sind die Aufnahmen etwas kontrastärmer, es genügt jedoch eine kleine graphische Bearbeitung, um sie in voller Pracht erscheinen zu lassen. ■

▲ Nádvorie Napoleonských kúpeľov - okolo roku 1890. Za vyše 120 rokov sa zmenila iba okolitá vegetácia.
In the courtyard of the Napoleon Spa - around 1890. In over 120 years the only thing that has changed is the surrounding vegetation.
Vorplatz des Napoleonbades - um das Jahr 1890; während der mehr als 120 vergangenen Jahre veränderte sich lediglich die umgebende Vegetation.

Unter den ältesten Fotografen, die in Piešťany immer nur während der Kur-Hauptsaison, also von Mai bis September wirkten, sind es die Schicksalswendungen Gustav Lögers, die am besten recherchiert und publiziert wurden. Jetzt tritt hinter dem grauen Schleier der Versenkung die Gestalt eines weiteren Fotografen - Viliam Wietz - immer klarer hervor, über den neuen Informationen ermittelt werden konnten. Bisher wussten wir über ihn nur so viel, dass er ein Fotoatelier in Trnava besaß und in den Sommermonaten auch in Piešťany arbeitete. Es ist bislang nicht bekannt, in welchem Stadtteil er sein

Fotoatelier in Piešťany betrieb. Zu welchem Zeitpunkt dieses bereits existierte, lässt sich einer erhaltenen Portrait-Visitenkarte entnehmen, auf der ein Offizier der C.K. Armee der Österreichisch-Ungarischen Monarchie abgebildet ist. Mit schwarzer Tinte geschrieben steht darauf das Datum „Pistyan 29.august 1871“.

Auf der Rückseite seiner fotografischen Visitenkarten gab Viliam Wietz - wie es in der damaligen Zeit üblich war - den Namen seines Fotoateliers und der Stadt in der es sich befand an. Später - nach dem Jahr 1885 - kamen noch Abbildungen von Medaillen, die ihm auf der

▼ Porisko palice s ležiacim psom má bizarné tvary vďaka použitému samorastu.

The handle of the staff with the lying dog has bizarre shapes thanks to the use of the baneberry.

Dank des verwendeten Wildholzes weist der Stock mit liegendem Hund bizarre Formen auf.

▼ Rukoväť palice zo samorastu s ležiacim psom.

The handle of the staff from baneberry with a lying dog.

Der Griff eines Stockes aus Wildholz, mit liegendem Hund

Folk Staffs from the Balneological Museum's Collection in Piešťany

Volkstümliche Stöcke aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany

Ľudové palice zo zbierok Balneologického múzea v Piešťanoch

Vladimíra Pribišová

Používanie palíc siaha až do doby kamennej. Palica bola najstarším náradím, ale i zbraňou ľudstva. Egyptskými faraónmi bola povýšená na symbol moci, v čase šírenia kresťanstva sa stala symbolom spoločenskej plnoprávnosti. Vyobrazenia pastierov s palicami sú z ikonografických materiálov známe už zo 14. storocia. Palica sa používala aj ako súčasť vojenskej uniformy, ľudového odevu, ako vychádzková palica, často symbolizovala postavenie svojho nositeľa.

The use of clubs and staffs stretches back to the Stone Age. The club is the oldest human tool as well as weapon. Egyptian pharaohs made staffs a symbol of power, while during the spread of Christianity it became a symbol of full-membership in society. The illustrations of shepherds with staffs are from iconographic material, which was already well-known in the 14th century. Staffs were also used as part of military uniforms, folk costumes, as a walking stick, and also quite frequently as a way of symbolizing the status of the bearer.

Die Verwendung von Stöcken reicht bis in die Steinzeit zurück. Der Stock war das älteste Werkzeug und auch die Waffe der Menschheit. Von den ägyptischen Pharaonen wurde er zum Symbol der Macht erhoben, in der Ära der Verbreitung des Christentums ist er zum Sinnbild gesellschaftlicher Vollberechtigung geworden. Abbildungen von Hirten mit Stäben sind schon aus ikonographischem Material des 14. Jahrhunderts bekannt. Ein Stock wurde gleichermaßen als Bestandteil einer Militäruniform, volkstümlicher Kleidung oder als Spazierstock zum Flanieren getragen. Oft symbolisierte er den Status seines Trägers.

▼ Rukoväť pastierskej palice z juhu Slovenska, ukončená hlavou barana z roku 1908.
The handle of a shepherds staff from southern Slovakia, topped with the head of a ram, from 1908.
Der Griff eines Hirtenstabes aus der Südslowakei, mit einem Widderkopf als Abschluss, aus dem Jahr 1908.

▲ Štátny znak Uhorska na pastierskej palici.
State symbol of the Hungarian Kingdom
on a shepherd's staff
Das Hoheitszeichen Ungarns
auf einem Hirtenstab

V ľudovom prostredí sa palica používala na podopieranie. Pri pasení na poháňanie, zavracanie a chytanie zvierat, na osobnú obranu, ale i na meranie. Mala aj symbolicko-obradovú, zvykoprávnu a upomienkovú funkciu. Používali ju pastieri, rolníci, lesníci, poľovníci, pytlaci, hájníci, remeselníci, podomoví obchodníci, baníci, mešťania, richtári a družbovia.

Tematika výzdoby palíc nebola len náhodným dekoratívnym javom, ale mala aj svoju symboliku. Najčastejšie sa vyskytujúcim zvieratom bol had. Pre vlnkovitý pohyb mu bola pripisovaná vláda nad vodami, špirálovité závity symbolizovali moc nad slnkom. Mal aj ochrannú funkciu ako ochrana domácnosti - had gazda. Druhým najčastejšie zobrazovaným zvieratom bol baran. Baran bol chápáný ako symbol moci, ale i obetné zviera. Zobrazovanie baránka v kresťanskom umení je najčastejším symbolom Ježiša Krista. Palica s hlavou capa prinášala štastie pri svadobných a fašiangových obradoch. Psy boli symbolom vernosti, ostražitosti, ušľachtilosti, pripisovali sa im nadprirodzené vlastnosti a schopnosť komunikovať so svetom mŕtvych.

Plastiky zobrazujúce ľudské tváre alebo celé figúry mali najmä náboženskú tematiku, námety svetského charakteru boli zobrazované zriedkavejšie. Zvieracie a figurálne motívy boli často dopĺňané rastlinnými dekoráciami, písmenami, monogramami, nápismi a vročeniami.

Vo fonde Etnografia je zaradená palica-pištala hlásnika z Kočína v tvaru meča. Hlásnik ju používal pri obchôdzke dediny v nočných hodinách. Je na nej nápis Hru a Mih, znamenajúce zrejme meno Hruška Michal a

vročenie 1893. Veľmi pekná je palica zakončená na rukoväti figúrou ležiaceho psa. Palica je vyrobená zo samorastu z bukového dreva, porisko nie je zdobené.

Rezbársky precízne vypracovaná je palica vystavená v stálej expozícii Balneologického múzea. Je ukončená hlavou hada, na rukoväti je meno majiteľa a datovanie: Jozsef Doktor. RO. 1882. Štátne znaky Uhorska a Rakúska sú doplnené rastlinnou ornamentikou. V strednej časti poriska sú vyrezávané biblické výjavy: Adam a Eva pod rajským stromom, Ježiš Kristus v Getsemanskej záhrade, symboly umučenia Ježiša Krista, Madona s dieťaťom a križ. Sakrálnu tematiku dopĺňa tematika svetská - postava muža sediaceho za stolom a rušeň s dvoma vagónmi.

Palica, zakončená hlavou plasticky vyrezávanejho barana, má na rukoväti meno majiteľa ORLIK-VENDEL-JUHASZ a uhorský znak, doplnený rastlinným motívom. V ďalších častiach poriska je vročenie (1908) a náписy: NECH ŽIJE NAŠA UHERSKÁ VLAŠŤ, POSOL B. SRDCA JEŽIŠOVEHO, MARIA, EMLÉK a motívy z náboženskej oblasti.

Používanie palíc prešlo dlhým historickým vývojom. V druhej polovici 20. storočia ustupuje do úzadia, no vo funkcií opornej (barla, turistická palica) pretrváva až do súčasnosti. Novinkou sa stáva rekreačné chodenie s dvomi palicami. To je však už iná kapitola. ■

In the folk environment a staff is a supporting tool used for herding grazing animals, as well as for directing them or catching them, not to mention for personal

defence and measuring as well. It also had a symbolic-ceremonial, common law and admonishing function. It was used by shepherds, farmers, foresters, hunters, poachers, game-keepers, craftsmen, peddlers, miners, townspeople, town magistrates and their deputies.

The thematic decoration of staffs was not merely a random decorative expression, but also had its own symbolism. The most frequently appearing animal was the snake. For its wave-like movement it was associated with reigning over the waters while spiralling curves symbolized power over the sun. It also had a protective function as guardian of the household – constable snake. The second most frequently represented animal was the ram. The ram was seen as a symbol of power, but also a sacrificial animal. Representations of a lamb in Christian art are the most common symbol of Jesus Christ. A staff with the head of a billy-goat brought happiness during wedding and carnival ceremonies. Dogs were symbols of loyalty, vigilance, and were attributed with supernatural qualities and the ability to communicate with the world of the dead.

Reliefs representing human faces or an entire figure, for the most part, encompassed religious themes, while subject-matter of a secular nature was depicted much less.

Animal and figural motifs were often accompanied by plant decorations, letters, monograms, inscriptions and dates. The Ethnography collection includes a watchman's staff-whistle from Kočín in the shape of a sword. The watchman used it while making his night rounds through the village. On it is the inscription Hru and Mih, which apparently stood for the name Hruška Michal, along with

▼ Palica-příšala hlásníka z Kočína (1893).
A watchman's staff-whistle from Kočín (1893)
Dieser Stock mit Pfeife gehörte einem Nachtwächter aus Kočín. (1893)

▼ Rukováť mimoriadne bohatá vyrezávanej palice s hadom (1882).
The handle of a staff with a snake with an extraordinarily lavish carving.
Der Griff eines außerordentlich reich geschnitzten Stockes mit einer Schlange (1882)

the date 1893. Also very nice is the staff with the figure of a lying dog on the handle. The staff is made from the baneberry of a beech wood and the handle (helve) is not decorated.

Also displayed in the Balneological Museum's permanent exhibition is a staff with precision carving. It ends with the head of a snake and on the handle is the name of the owner and date: Jozef Doktor. RO. 1882. The official symbols of Austria and Hungary are accompanied by floral ornamentations. In the middle of the handle are carved biblical scenes: Adam and Eve under the Tree of Knowledge, Jesus Christ in the Gethsemane Garden, symbols of the Passion of Jesus Christ, Madonna and Child and the cross, sacral themes together with secular themes – the figure of a man sitting at a table and a locomotive with two wagons.

Another staff ends with an embossed carving of a ram's head with the name of the owner on the handle - ORLIK-VENDEL-JUHASZ – and the Hungarian symbol accompanied by floral motifs. The date (1908), the inscription "NECH ŽÍJE NAŠA UHERSKÁ VLAST, POSOL B.SRDCA JEŽIŠOVEHO, MARIA, EMLÉK" ("LONG LIVE OUR HUNGARIAN HOMELAND, HERALD OF THE SACRED HEART OF JESUS, MARIA, MEMORIAL") and religious motifs can be found on other parts of the handle.

The use of staffs has undergone a long historical development. During the second half of the 20th century it began to fade into the background although its function as a support (crutch, walking stick) has continued to the present day. A new development has been the use of recreational walking (trekking) poles. But that's for another chapter. ■

In the rural area the staff was used to support, to drive, to hold together and to catch animals, to protect personal safety, but also to measure. In addition to the staff also a pipe was attached to it. The staff also had a symbolic-ritual, everyday and warning function. It was used by hunters, farmers, foresters, hunters, handworkers, housewives, men, patricians, schoolchildren or wedding leaders.

The decorative motives of the sticks were not only a decorative appearance, but also contained a symbolism. The most frequently occurring animal motive was the snake. Due to their wavy movements it was believed that they had power over water and the sun. The snake spoke to people and also had a protective function, as it was considered the guardian of the household. Another often depicted animal was the ram. It was also considered a symbol of power, on one hand as a symbol of power, on the other hand as a sacrificial animal. The depiction of a lamb in Christian art is the most frequently used symbol for Jesus Christ. A staff with the head of a sheep was used in wedding and carnival ceremonies to bring good luck. Dogs symbolized loyalty, vigilance and nobility, they were considered supernatural beings and the ability of communication with the realm of the dead was attributed to them.

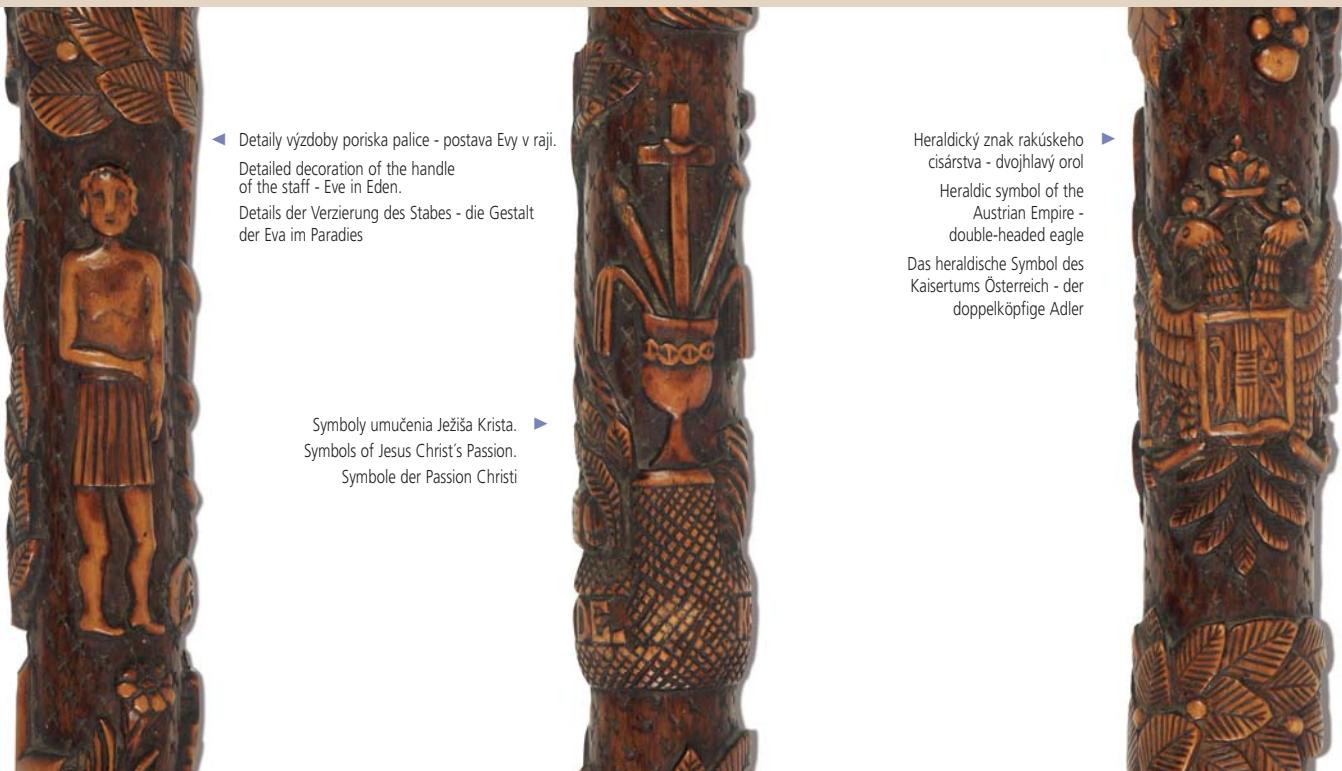
Plaster figures, which represented human faces or entire bodies, had mostly a religious background. Thematic areas of earthly origin were less often depicted. Animal and figurative motives

were often complemented by floral decorations, letters, monograms, inscriptions and years.

In the ethnographic collection there is a staff in the form of a sword, which was also a pipe, and a night watchman from the village of Kočín. The night watchman used it during his nocturnal rounds through the village. The staff bears the letters "Hru" and "Mih", which are believed to be abbreviations for the names Hruška Michal and the year 1893. The staff is very beautiful, it has a handle in the shape of a dog's head, it is made of beech wood and it is signed "ORLIK-VENDEL-JUHASZ".

Mit äußerster Präzision geschnitten ist ein Stock, ausgestellt in der Dauerausstellung des Balneologischen Museums. Seinen Abschluss bildet ein Schlangenkopf, auf dem Griff befindet sich der Name seines Besitzers (Jozef Doktor.), die Buchstaben RO. und die Jahreszahl 1882. Die Hoheitszeichen Österreichs und Ungarns ergänzen florale Ornamente. Den mittleren Teil des Stabes zieren Schnitzereien mit biblischen Motiven: Adam und Eva unter dem Paradiesbaum, Jesus Christus im Garten Gethsemane, Symbole der Passion Christi, Madonna mit Kind und ein Kreuz. Neben den sakralen Motiven erscheinen auch Darstellungen weltlicher Themen – die Figur eines am Tisch sitzenden Mannes und eine Lokomotive mit zwei Waggons.

Ein anderer Stock, abgeschlossen mit einem plastisch geschnittenen Widderkopf, trägt am Griff den Namen seines Besitzers, ORLIK-VENDEL-JUHASZ, und das ungarische

◀ Detaľ výzdoby poriska palice - postava Evy v raji.
Detailed decoration of the handle
of the staff - Eve in Eden.
Details der Verzierung des Stabes - die Gestalt
der Eva im Paradies

Heraldický znak rakúskeho
cisárstva - dvojhľavy orol
Heraldic symbol of the
Austrian Empire -
double-headed eagle
Das heraldische Symbol des
Kaisertums Österreich - der
doppelköpfige Adler

Symboly umučenia Ježiša Krista.
Symbols of Jesus Christ's Passion.
Symbole der Passion Christi

Wappen, ergänzt von einem floralen Motiv.
Weitere Teile des Stabes tragen die Jahreszahl
1908, die Inschriften „NECH ŽIE NAŠA
UHERSKÁ VLAST“ (Es lebe unsere ungarische
Heimat), „POSOL B.SRDCA JEŽIŠOVEHO“

(Gesandter des Göttlichen Herzens Jesu),
MARIA, EMLÉK, und religiöse Motive.

Die Verwendung von Stöcken durchlief eine
lange geschichtliche Entwicklung. In der 2.
Hälfte des 20. Jahrhunderts wird sie rückläufig,

in seiner stützenden Funktion (Krücke,
Wanderstock) dient der Stock jedoch bis
heute. Eine relative Neuheit ist das Freizeit-
Walken mit zwei Stöcken. Das ist aber schon
ein ganz anderes Kapitel. ■

▼ Palice (a bály) patrili kedyž ku koloru Piešťan. Propagačná pohľadnica z roku 1914 s názvom Piešťanské korzo ukazuje aj postupné zlepšovanie zdravotného stavu pacientov kúpeľov. Zo zbierok Balneologického múzea.
Canes (and crutches) were once part of Piešťany's local colour. A promotional postcard from 1914 entitled "Piešťany Promenade" shows the gradual improvement in the health status of Spa patients.
From the Balneological Museum's collection.

Stöcke (und Krücken) gehörten einst zum Bild von Piešťany. Eine Werbekarte aus dem Jahr 1914, mit dem Titel „Der Korso von Piešťany“ zeigt auch die allmähliche Verbesserung des Gesundheitszustandes
der Heilbad-Patienten; aus den Sammlungen des Balneologischen Museums

Pöstyéni Corso — Korso.

(Stufenweiser Heilerfolg in Pöstyén.)

Eigentum und Verlag L. Bernas, Pöstyén.

Reprofoto Eva Drobná

Healing Mud and Thermal Water Products

Produkte aus therapeutischem Schlamm und Thermalwasser

Martin Kostelník

V2. polovici 19. storočia sa bahno a termálna voda rozposielali v plechovkách odolných voči korózii. Za výhodu tohto spôsobu expedovania sa považovalo to, že takto boli chránené pred mrazom a mohli sa rozposieľať aj počas zimy. Expedovali sa v sadách v troch veľkostiach: malá (5 kg bahna a 7 l vody), stredná (10 kg bahna a 15 l vody) a veľká (15 kg bahna a 21 l vody). Na požiadanie sa spolu s nimi zasielalo aj príslušenstvo, ktoré pozostávalo z obkladových vreciek, kaučukového plátna, hlinenej nádoby a teplomera. Tento spôsob expedovania pretrvával ešte aj na začiatku 20. storočia. Jedna zásielka

▼ Reklamná karta na kocku Pi-Qa. s ukázkou aplikácie, 20. - 30. roky 20. storočia.

Advertising card for Pi-Qa. with a demonstration of the application from the 1920's and 1930's
Werbekarte für die Pi-Qa. Schlammwürfel mit Demonstration der Anwendung, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

Produkty z liečivého bahna a termálnej vody

Foto Eva Drobná

▲ Balenie kocky Pi-Qa., 20. - 30. roky 20. storočia

Packaging the Pi-Qa. blocks 1920's and 1930's
Verpackung eines Pi-Qa. Schlammwürfels, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

Reprofoto Eva Drobná

Piešťanské sírne bahno sa tvorí v južnej časti Obtokového ramena Váhu. V minulosti sa nevyužívalo len priamo v kúpeľoch pri liečebných procedúrach, ale bolo ho možné aplikovať aj v domácom prostredí. Prvý známy pacient, ktorý si nechal piešťanské bahno dopravovať, bol sasko-tešínsky vojvoda Albert, ktorý sa v Piešťanoch liečil v roku 1817 a sám sa presvedčil o jeho liečivých účinkoch. Avšak za prvých „obchodníkov s bahnom“ môžeme pohľadať kúpeľných sluhov zo začiatku 19. storočia, ktorí každoročne pravidelne čistili hlavný prameň od usadeného bahna. Vytiahnuté bahno tvarovali do tehál, ktoré vysušili a predávali po 3 grajciare záujemcom na domáce doliečovanie.

Piešťany's sulphuric mud is created in the southern section of the Váh River's by-pass artery. In the past, it was not solely used as a healing treatment in the spas, but it was also possible to use it at home. The first famous patient who had Piešťany mud delivered was the Duke of Saxony-Teschen Albert, who was treated with the mud in 1817 in Piešťany and convinced of its healing effects. Still, we can consider the first "mud merchants" to be the spa servants from the beginning of the 19th century, who annually cleaned the settling mud from the main spring. The extracted mud was shaped into bricks, which were dried and then sold for 3 kreuzers (monetary unit of the Habsburg Monarchy) to those interested in a home after-treatment.

Der schwefelhaltige Schlamm von Piešťany bildet sich im südlichen Teil des Waag-Nebenarmes. In der Vergangenheit wurde er nicht nur direkt im Heilbad, bei Kuranwendungen genutzt - seine Applikation war auch zu Hause möglich. Der erste bekannte Patient, der sich den Schlamm von Piešťany nach Hause bringen ließ, war Albert, Herzog von Sachsen-Teschen. Er ließ sich im Jahre 1817 in Piešťany behandeln und konnte sich von seiner heilenden Wirkung selbst überzeugen. Für die ersten „Händler mit Schlamm“ können wir jedoch die Kurbiediensteten vom Beginn des 19. Jahrhundert halten, die jedes Jahr regelmäßig die Hauptquelle von dem abgesetzten Schlamm befreiten. Den abgesonderten Schlamm formten sie in Ziegel, trockneten diese und verkauften sie dann für drei Kreuzer das Stück an Interessenten, für die häusliche Nachbehandlung.

▲ Ťažba piešťanského bahna v Obtokovom ramene Váhu,
30. roky 20. storočia

Extraction of Piešťany mud from the Váh River's
by-pass artery, 1930's.

Gewinnung des Schlammes von Piešťany im Nebenarm
der Waag, 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

bahna postačovala na celú liečebnú procedúru, pozostávajúcu z 25 - 30 aplikácií. Bahno sa riedilo vodou a viacnásobným používaním nestrácalo svoju liečivú silu. Piešťanská termálna voda pritom tvorila súčasť liečebnej kúry. Odporúčala sa na dopĺňanie tekutín vylúčených potením namiesto nevhodného požívania nápojov s obsahom alkoholu, ako bolo víno alebo pivo. Dokonca ju uprednostňovali aj pred obyčajnou vodou. Termálna voda sa okrem plechoviek samozrejme plnila aj do sklených fliaš.

V 1. polovici 20. storočia sa piešťanské bahno na domáce použitie predávalo nielen u nás, ale aj v zahraničí. Získať sa dalo aj v lekárňach alebo drogeriách, a to v dvoch formách: vo forme lisovanej kocky pod názvom Pi.-Qa. alebo vo forme piešťanských kompresov, z ktorých najznámejší je tzv. Gamma-kompres.

Pi.-Qa. kocka väzila približne 2,2 kg. Na použitie sa pripravila tak, že bahno sa vo vhodnom hrnci alebo lavóre spolu s vlažnou vodou rozmiesilo holými rukami na rovnometernú mazľavú hmotu. Potom sa na sporáku za občasného miešania zohrialo na predpísanú teplotu. Po príprave sa aplikovalo na postihnuté časti tela na 15 - 40 minút. Potom sa odstránilo a po zopakovanej procesu sa dalo opäť použiť.

Gamma-kompres sa pred použitím ponoril do horúcej vody na 10 - 15 minút. Jeho tvar ho umožňoval použiť podľa potreby na rôzne časti tela. Aplikácia trvala 30 - 40 minút. Po nej sa kompres odobral a nechal vysušiť. Mohol sa použiť až 30-krát bez straty svojho liečivého účinku. V prípade potreby sa mohlo aplikovať viacero Gamma-kompresov súčasne.

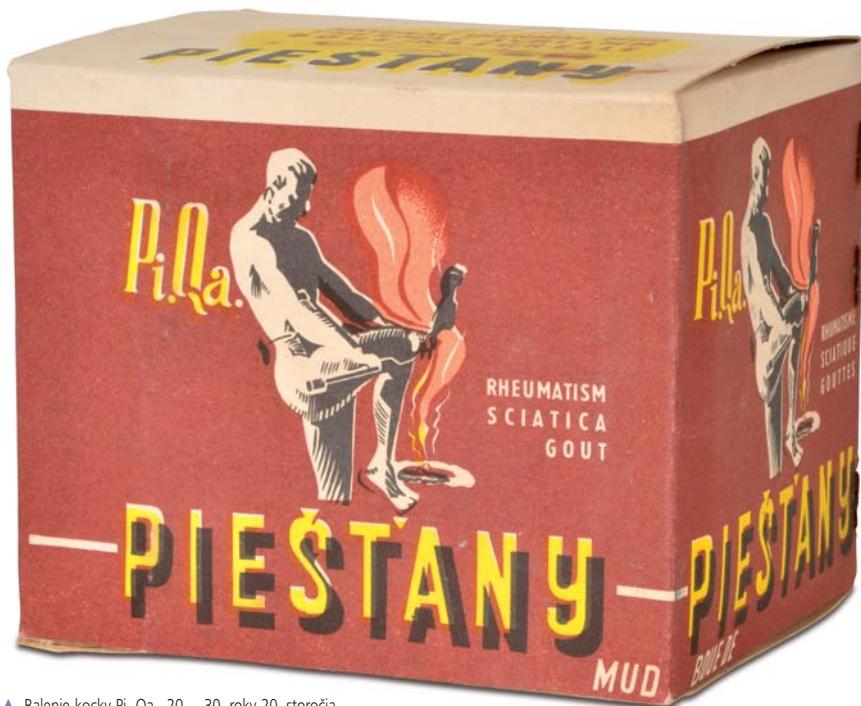
Možnosť využívania liečivých účinkov piešťanského bahna a termálnej vody v domácom prostredí tak rozširovala okruh ľudí, ktorí mohli pocítiť ich blahodárne účinky aj vtedy, keď z akýchkoľvek dôvodov nemohli osobne navštíviť piešťanské kúpele. ■

In the second half of the 19th century, mud and thermal water was shipped in corrosion-resistant cans. The advantage of this method of shipping was that the mud and water were protected against frost and thus could be shipped during winter as well. They were shipped in sets of three different sizes: small (5 kg of mud and 7 l of water), medium (10 kg of mud and 15 l of water), and large (15 kg of mud and 21 l of water). Upon request, these sets were also accompanied by accessories which included lined satchels, an elastic cloth, clay containers, and a thermometer. Shipments were made in this

Foto Eva Drobná

▲ Balenie na Gamma-kompres, 20. - 30. roky 20. storočia
Packaging Gamma-kompres 1920's and 1930's
Verpackung einer Gamma-Kompresse, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

▲ Balenie kocky Pi.-Qa., 20. – 30. roky 20. storočia
Packaging the Pi.-Qa. blocks 1920's and 1930's

Verpackung eines Pi.-Qa. Schlammwürfels, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

manner up until the beginning of the 20th century. One parcel of the mud was sufficient for an entire treatment consisting of 25-30 applications. The mud was diluted with water and over the course of several uses it never lost its healing power. Piešťany thermal water was also part of the healing treatment. It was recommended to replenish fluids lost through sweating with this water rather than beverages containing alcohol such as wine and beer. It was even favoured over normal water. Of course, not only cans were filled with the thermal water, but so were glass bottles as well.

During the first half of the 20th century Piešťany mud was being sold for home use not only in Slovakia, but abroad as well. It could be found in chemists and drugstores in two forms: as pressed blocks under the name Pi.-Qa. or as a Piešťany compress, of which the most well-known were the so-called Gamma-compress.

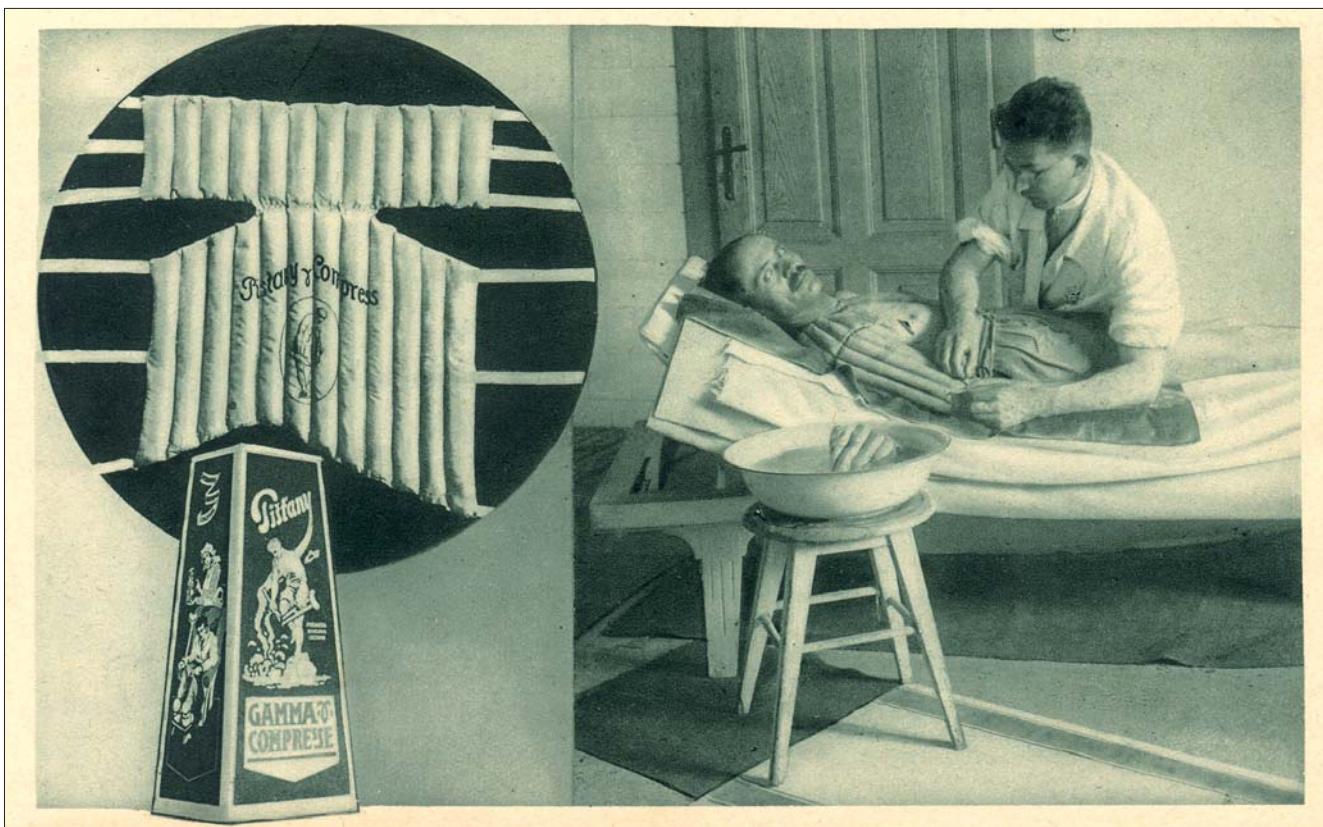
The Pi.-Qa. block weighed approximately 2.2 kg. Directions for its use were as follows: Place the mud block in a suitable pot or wash-basin with lukewarm water and mix it with bare hands until it forms a uniform, gooey substance. Heat it on the stove, at the specified temperature, occasionally mixing. When ready, apply it to the affected area of the body for 15-40 minutes. Then remove and, after repeating the process, it can be used again.

The Gamma-compress was immersed in hot water for 10-15 minutes prior to use. Its shape allowed it to be used, as needed, on various parts of the body. Application lasted 30-40 minutes. After use, the compress was

removed and set aside to dry. It could be used up to 30 times without losing its healing properties. If necessary, it was possible to apply more than one Gamma-compress at the same time.

The possibility to make use of the healing properties of Piešťany mud and thermal water at home was expanded to a broader circle of people, who were able to experience their beneficial effects even if, for whatever reason, they were unable to personally visit the Piešťany Spa. ■

In der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts wurden Schlamm und Thermalwasser in korrosionsbeständigen Behältern geliefert. Die Tatsache, dass sie so vor Frost geschützt waren und auch während des Winters ausgeliefert werden konnten, galt als Vorteil dieser Art der Expedition. Die Behälter wurden in Sets von drei Größen geliefert: das kleine (5 kg Schlamm und 7 l Wasser), das mittlere (10 kg Schlamm und 15 l Wasser) und das große (15 kg Schlamm und 21 l Wasser). Auf Wunsch wurde mit diesen Behältern auch Zubehör, bestehend aus Kompresso-Beuteln, einem Kautschuk-Tuch, einem Tongefäß und einem Thermometer, versendet. Diese Versand-Methode bestand noch am Anfang des 20. Jahrhunderts. Eine Sendung Schlamm deckte eine vollständige therapeutische Behandlung ab, die sich aus 25 bis 30 Applikationen zusammensetzte. Der Schlamm wurde mit dem Wasser verdünnt und verlor seine Heilkraft trotz mehrfacher Verwendung nicht. Das Thermalwasser von Piešťany bildete dabei einen Bestandteil der therapeutischen Anwendung. Es wurde zum Ausgleichen des Flüssigkeitsverlustes infolge von Schwitzen empfohlen, anstatt der Einnahme von ungeeigneten Getränken mit Alkoholgehalt wie

Flaša na piešťanskú termálnu vodu, medzivojnové obdobie ▼
Bottle for Piešťany thermal water, inter-war period
Eine Flasche für das Thermalwasser von Piešťany,
Zwischenkriegszeit

Wein oder Bier. Das Thermalwasser wurde selbstverständlich nicht nur in die erwähnten Behälter, sondern auch in Glasflaschen gefüllt.

In der 1. Hälfte des 20. Jahrhunderts wurde der für die häusliche Verwendung bestimmte Schlamm von Piešťany nicht nur hierzulande, sondern auch im Ausland verkauft. Erhältlich war er ebenfalls in Apotheken und Drogeriegeschäften, und das in zwei Ausführungen: in Form eines gepressten Würfels mit dem Namen „Pi-Qa.“ oder in Form so genannter Piešťany-Kompessen, von denen die „Gamma-Kompresse“ die bekannteste war.

Ein „Pi-Qa.“ Schlammwürfel wog etwa 2,2 kg. Für die Verwendung wurde er wie folgt vorbereitet: in einem geeigneten Topf oder einer Waschschüssel würde der Schlamm mit den bloßen Händen zu einer gleichmäßigen schmierigen Masse geknetet. Danach ist er auf einem Herd, unter zeitweisem Umrühren, auf die vorgeschriebene Temperatur erwärmt worden. Nach der Vorbereitung wurde die Masse

Foto Eva Drobná

▲ Reklamná karta na Gamma-kompres s ukázkou aplikácie, 20. - 30. roky 20. storočia
Advertising card for Gamma-compress with a demonstration of the application from the 1920's and 1930's
Werbeplatte für eine Gamma-Kompresse mit Demonstration der Anwendung, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

für eine Dauer von 15 bis 40 Minuten auf die betroffenen Körperregionen aufgetragen. Dann wurde sie entfernt und nach einer Wiederholung des Vorbereitungsprozesses konnte der Schlamm erneut verwendet werden. Eine Gamma-Kompresse wurde vor der Anwendung für 10 bis 15 Minuten in heißes Wasser getaut. Dank ihrer Form konnte sie nach Bedarf für verschiedene Körperregionen verwendet werden. Die Applikation dauerte 30 bis 40 Minuten. Anschließend wurde die Kompresse abgezogen und zum Trocknen liegen gelassen. Sie konnte bis zu 30 Mal verwendet werden, ohne ihre Heilwirkung zu verlieren. Bei Bedarf konnten mehrere Kompressen gleichzeitig angewendet werden.

Die Möglichkeit, die heilsamen Eigenschaften des Schlammes und des Thermalwassers von Piešťany auch zu Hause zu nutzen, erweiterte so den Kreis der Menschen, die ihre wohlende Wirkung auch dann spüren konnten, wenn sie - aus welchen Gründen auch immer - das Heilbad Piešťany nicht persönlich aufsuchen konnten. ■

Foto Eva Drobná

▲ Zátka na piešťanskú termálnu vodu s motívom barlolamača, začiatok 20. storočia
Bottle top from Piešťany thermal water with the "crutch-breaker" motif, beginning of the 20th century
Ein Flaschenverschluss für das Thermalwasser von Piešťany mit dem Motiv des Krückenbrechers, Beginn des 20. Jahrhunderts

Predmety sú zo zbierok BM v Piešťanoch.
The items are from the Balneological Museum's collections.
Die abgebildeten Gegenstände stammen aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany.

▼ Skrušený stalagnát v Daždovom dóme.
A twisted stalagmite in the Rainy dome.
Ein verdrehter Stalagnat im Regen-Dom

Príbeh objavu Modrovskej jaskyne Časť I.

Foto Jozef Dragula

The Story of
the Discovery
of Modrovská Cave

Part I

Die Entdeckungs-
geschichte der
„Modrovská“ Höhle
Teil I.

Ivan Demovič, Jozef Dragula

Okolie Piešťan si málokto spája s jaskyňami. Ešte tak Čertova pec – jaskyňa pračloveka. Pritom v nedalekom pohorí Považského Inovca máme aj ďalšie, a dokonca aj zaujímavejšie jaskyne. Jednou z nich je Modrovská jaskyňa.

Few people associate caves with the area surrounding Piešťany. Maybe just Čertova pec (the Devil's Oven), a cave used by prehistoric man. Yet, in the nearby Považský Inovec mountain range, we have other and even more interesting caves. One of them is Modrovská Cave (Modrovská jaskyňa).

Die Gegend von Piešťany verbindet kaum jemand mit Höhlen. Höchstens noch mit der Höhle des Urmenschen, bekannt als „Čertova pec“. Dabei gibt es im unweit liegenden Gebirge Považský Inovec auch weitere, sogar weitauß interessantere Höhlen. Eine von ihnen ist die „Modrovská“ Höhle.

▲ Pohľad zo dna Koralového domu do vstupného otvoru.
View of the accessible opening from the bottom of the coral chamber.
Blick vom Boden des Korallen-Doms in die Eintrittsöffnung

Foto Jozef Dragula

▼ Vchod do jaskyne.
Entrance to the cave.
Der Höhleingang

Foto Jozef Dragula

V lani uplynulo 20 rokov od jej objavenia. Jaskyňa je pozoruhodná najmä tým, že ide o jedinú veľkú kvapľovú jaskyňu v okolí Piešťan. Nachádza sa asi kilometer od obce Modrová v masíve Grnice, kúsok od výrazného tektonického zlomu, ktorý sa tiahne severným okrajom vrcholovej plošiny.

Masívu Grnice sa nevenovala po speleologickej stránke dlhý čas žiadna pozornosť. Bolo to najskôr preto, lebo neexistovali informácie o nejakých, aspoň malých jaskyniach v tejto oblasti. Záujem jaskyniarov upútal tento masív až v roku 1989. Už počas prvej obhlidky krasového terénu dňa 6.1.1990 za mrazivého počasia, ale bez snehovej pokrývky, našiel piešťanský jaskyniar Ivan Demovič mokrý flák s priemerom 0,8 m, s pomaly vystupujúcou, sotva viditeľnou parou. Čosko pred koncom zimy jaskyniari na tomto mieste po odprataní sutiny narazili už v hĺbke jedného metra na otvor horizontálnej plazivky (úzka štrbina, kde sa dá iba plaziť). Bola vyplňená sedimentmi takmer až po strop. Počas ďalších prac sa tak podarilo prekopat 8 m dlhú jaskynku s pracovným názvom G1, ktorá smerovala k nenápadnej prieplave na povrchu. Prúdenie vzduchu, ktoré je príznakom ďalších priestorov v podzemí, v lete i na jesene v roku 1990 počas pozorovaní úplne stagnovalo, preto sa v prieskume nepokračovalo. Prieval smerom von bol znova zaznamenaný až vo februári nasledujúceho roku, keď sa zároveň v nepatrinej štrbine, 2 m pred koncovou úzinou jaskynky, podarilo zistiť výrazné prúdenie vzduchu s teplotou +8,1°C. Koncom zimy 1991 bol nad jaskynkou G1 vykonaný prieskum za účasti senzibilov, ktorí nezávisle sa sebe uskutočnili L. Vince a P. Magdolen pomocou bagiet (medené prútiky v tvare písmena „L“). Tento prieskum indikoval prítomnosť priestorov, a to dokonca už v hĺbke 3-4 m. Aj tieto výsledky prispeli k tomu, že jaskyniari v lete v roku 1991 obnovili na lokalite sondovacie práce. Prvá sonda smerujúca do G1 bola neúspešná, a tak 6. júla 1991 začali v mieste už spomínanej povrchovej prieplave, teda nad koncom G1, hľbiť popri skalnom masíve ďalšiu sondu. Už v hĺbke 1,5 m sa medzi balvanmi prejavilo výrazné nasávanie vzduchu do podzemia. Po jednodňovej prestávke, 8. júla, v hĺbke 2,5 m prenikli I. Demovič, D. Mihálik, M. Vrábel do 25 m dlhej klesajúcej chodby so sintrovou výzdobou, zakončenej v hĺbke 12 m neprielezou horizontálnou štrbinou.

Hoci už vstupný priestor jaskyne bol nečakane veľký, skutočné prekvapenie priniesol až ďalší objav, keď sa 13.7.1991 trom členom jaskyniarskej skupiny (D. Mihálik, E. Rakovský, M. Vrábel) po rozšírení neprieleznej úziny na konci Vstupnej chodby podarilo preniknúť do Dažďového domu a objaviť tak podstatnú časť – asi 300 m – z dosiaľ známych priestorov. V tento a nasledujúci deň boli zbežne preskúmané priestory pod Hlavou prieskumom. Vstupná chodba a Prítoková

Foto Jozef Dragula

chodba. V priebehu ďalších akcií sa po rozšírení tesného otvoru podarilo zostúpiť 8 m hlbokou prieťastou do Koralového dómou a z neho ďalšou prieťastou do horizontálnej Zrútenej chodby, kde bola dosiahnutá doposiaľ najväčšia hĺbka - 45 m. Ďalšie čiastkové objavy v dĺžkach 5 - 15 m sa uskutočnili počas mapovania jaskyne a prekonávania menších závalov. Do mája 1992 tak jaskyňa dosiahla dĺžku 542 m. Neskorším objavmi jej dĺžka vzrástla na dnešných 610 m. ■

▲ Vstupná chodba - zľava M. Krížan a I. Demovič, objaviteľ jaskyne.
Entrance chamber - (from the left) M. Krížan and I. Demovič, the cave discoverer.
Der Eingangskorridor - v.l. M. Krížan und I. Demovič, der die Höhle entdeckte

debris, came upon, at a depth of one metre, a horizontal opening (a narrow slit where it's only possible to crawl). It was full of sediment almost to the ceiling. After further work, they managed to dig an 8 m long cave, given the working title G1, which headed in the direction of an inconspicuous sink hole on the surface. In the summer and autumn of 1990, during observations, the flow of air, which is a sign of other underground spaces, completely stagnated causing a halt in the exploration. The out-flowing draft was recorded again in February of the following year, when, at the same time, in the slight gap 2 m in front of the end of the narrow cave, a significant flow of air was detected with a temperature of +8.1°C. At the end of winter, in 1991, a survey was conducted on the G1 cave, using independent water diviners L. Vince and P. Magdolen with the aid of a "baguette" (divining rods-copper rods in the shape of an "L"). This survey indicated the presence of spaces which were at a depth of 3-4 metres. These results prompted cavers, in the summer of 1991, to once again resume exploratory probes on the site. The first probe aimed at G1 was unsuccessful, so on July 6, 1991 on the site of the afore-mentioned slight opening, in other words at the end of G1, they inserted into the rocky massif another probe. At a depth of 1.5 m, between the boulders, they detected a significant

suction of air into the underground. After a one-day break, on July 8, at a depth of 2.5 m, I. Demovič, D. Mihálik, M. Vrábel broke through into a 25 m sloping corridor lined with sinter, which ended at a depth of 12 m at an impassable horizontal fissure.

Even though the entrance to the cave was unexpectedly big, the real surprise was the next discovery, when on July 13, 1991 a three-member caving team (D. Mihálik, E. Rakovsky, M. Vrábel), after widening the impassable fissure at the end of the entrance corridor, managed to penetrate into the Rainy dome and discover the main part – about 300 m – from the previously known spaces. On this and the following day, the cave Entrance, Coral chamber and the inflow passage were briefly surveyed. During the course of further efforts, they managed, after enlarging the tight opening, to descend an 8 meter-deep chasm into the Coral chamber, and from there, down another passage to the horizontal Collapsed chamber, where they reached the greatest depth, thus far – 45 m. Additional smaller explorations, in lengths of 5-15 m, and discoveries were made during the mapping of the cave and while dealing with smaller cave-ins. By May 1992, the cave had reached a length of 542 m. As a result of subsequent discoveries and explorations the length of the cave increased even further to its current 610 m. ■

Last year marked 20 years since its discovery. The cave is especially noteworthy as it is the only large stalactite cave near Piešťany. It's located about a kilometre from the village Modrová in the Grnica massif a short way from a significant tectonic fault line, which stretches along the northern edge of the upper platform.

From a speleological perspective, not much attention had been paid to the Grnica massif for a long time. This was mostly due to the fact that there was no information regarding any, even small, caves in this area. This massif didn't capture the attention of cavers until 1989. During the first investigation of the karst terrain on January 6, 1990, in freezing weather, but without snow, Piešťany cavers Ivan Demovič found a wet spot with a diameter of 0.8 m, from which a barely visible steam was slowly rising. Before the end of winter cavers, after cleaning away

▲ Zátišie pod Hlavnou priepastou.
Sedlusion under the main chasm.
Ein idyllischer Winkel unter der Hauptschlucht

▼ Detail z pizoletovej výzdoby Koralového dómu.
Detailed close-up of pisolithic ornamentation in the coral chamber.
Detail des Pisolith-Schmucks im Korallen-Dom

Foto Jozef Dragula

In den letzten Jahr sind 20 Jahre seit ihrer Entdeckung vergangen. Bemerkenswert ist sie vor allem deshalb, weil sie die einzige große Tropfsteinhöhle in der Umgebung von Piešťany ist. Sie liegt etwa ein Kilometer von der Ortschaft Modrová entfernt, im Massiv Grnica, in der Nähe eines markanten tektonischen Bruchs, der durch den nördlichen Rand der Gipfelplattform verläuft.

Dem Bergmassiv Grnica wurde in speläologischer Hinsicht lange Zeit keine Aufmerksamkeit gewidmet. Dies ist sicher dem Umstand geschuldet, dass es keine Kenntnisse von der Existenz irgendwelcher, nicht einmal kleiner Höhlen in dieser Gegend gab. Das Interesse der Höhlenforscher weckte dieser Berg erst im Jahre 1989. Bereits im Verlauf der ersten Besichtigung des Karstgeländes, am 6. Januar 1990, bei frostigem Wetter ohne Schneedecke,

entdeckte der Höhlenforscher Ivan Demovič aus Piešťany einen nassen Fleck mit einem Durchmesser von 0,8 m, mit langsam emporsteigendem, kaum sichtbarem Dunst. Noch bevor der Winter zum Ende ging, stießen die Höhlenforscher an dieser Stelle, nachdem sie das Geröll beseitigten, bereits in der Tiefe von einem Meter, an die Öffnung zu einem horizontalen Kriechgang (ein schmaler Spalt, in dem nur Kriechen möglich ist). Dieser war fast bis zur Decke mit Sedimenten gefüllt. Im Verlauf weiterer Arbeiten konnte ein etwa 8 m langer Höhlenraum mit der Arbeitsbezeichnung G1 freigelegt werden, der zu einer unauffälligen Vertiefung an der Oberfläche verlief. Die Luftzirkulation, die auf weitere unterirdische Räume hindeutet, stagnierte jedoch während der Beobachtungen im Sommer und Herbst 1990 vollständig, weshalb die Erforschung nicht weiter fortgesetzt

wurde. Ein nach außen gerichteter Durchzug wurde erst im Februar des kommenden Jahres vernommen. Gleichzeitig konnte in einem unauffälligen Spalt, 2 m vor dem sich verjüngenden Ende des Höhlenraumes, eine deutliche Luftzirkulation mit einer Temperatur von +8,1°C festgestellt werden. Zum Ende des Winters 1991 wurde über der kleinen G1-Höhle eine Untersuchung unter Mitwirkung von Rutengängern vorgenommen. Diese führten unabhängig voneinander L. Vince und P. Magdolen, mit Hilfe von Winkelruten (Kupferdrähte in Form des Buchstabens „L“), durch. Sie zeigte, dass weitere Hohlräume vorhanden sind, und dies schon in einer Tiefe von 3 bis 4 m. Unter anderem trugen auch diese Ergebnisse dazu bei, dass die Höhlenforscher die Sondierungsarbeiten an dieser Stelle im Sommer 1991 erneut aufnahmen. Die erste Sondierbohrung in Richtung der G1-Höhle verlief erfolglos und so begannen sie am 6. Juli 1991 im Bereich der bereits erwähnten Vertiefung an der Oberfläche, also über dem Ende der G1, entlang des Felsmassivs, mit einer weiteren Sondierbohrung. Bereits in der Tiefe von 1,5 m zeigte sich zwischen den Felsblöcken deutliches Ansaugen der Luft in den Untergrund. Nach einer eintägigen Pause konnten I. Demovič, D. Mihálik und M. Vrábel am 8. Juli, in einer Tiefe von 2,5 m, in einen 25 m langen abfallenden Gang mit Sinterformationen durchdringen. Dieser endete in einer Tiefe von 12 m mit einem unpassierbaren horizontalen Spalt.

Obwohl schon der Eingangsbereich der Höhle unerwartet groß war, eine echte Überraschung brachte erst die nächste Entdeckung. Am 13.7.1991 gelang es drei Mitgliedern des speläologischen Teams (D. Mihálik, E. Rakovský, M. Vrábel) nach der Erweiterung der unpassierbaren Enge am Ende des Eingangskorridors, in den so genannten Regen-Dom (Daždový dóm) vorzustoßen und so einen wesentlichen Teil - etwa 300 m – der bisher unbekannten Räume zu entdecken. An diesem und dem kommenden Tag wurden die Räume unter der Hauptschlucht (Hlavná priepast), dem Korallen-Gang (Koralová chodba) und dem Zufluss-Gang (Prítoková chodba) vorläufig untersucht. Im Verlauf weiterer Aktionen konnten die Höhlenforscher nach einer Erweiterung der engen Öffnung durch eine 8 m tiefe Schlucht in den Korallen-Dom (Koralový dóm) herabsteigen und dann, durch eine weitere Schlucht in den horizontal verlaufenden Eingestürzten Gang (Zrútená chodba), mit dem die bisher größte Tiefe von 45 m erreicht wurde. Weitere, etwa 5 bis 15 m lange Räume wurden während der Kartierung der Höhle und der Überwindung kleinerer Einstürze entdeckt. So erreichte die Höhle bis zum Mai 1992 eine Länge von 542 m. Zusammen mit den später entdeckten Räumen wuchs ihre Länge auf die heutigen 610 m. ■

An Up Close Look at the Spring Flowers of the Považský Inovec

Frühlingsblumen des Považský Inovec aus der Nähe

Prvé jarné kvety dokážu potešiť snáď každého človeka. Vedia o tom aj záhradnícke firmy, ktoré poznajú spôsoby urýchlenia kvitnutia rastlín.

Nedočkavcom ich potom môžu ponúkať už v zime. Na tie naozajstné jarné kvety však treba počkať a vybrať sa za nimi do prírody. Medzi najbežnejšie a najznámejšie patrí nežná snežienka. My sa teraz pozrieme na niekoľko dekoratívnych druhov, ktoré rastú na nedalekých kopcoch Považského Inovca.

Almost everybody enjoys the first flowers of spring. This fact is also well known by nurseries and gardening businesses, which have all come up with ways to accelerate the blooming of plants. As such, they can offer them to impatient customers during winter as well. However, for the true flowers of spring one must wait and then go out and look for them in their natural environment. Among the most common and well-known is the delicate snowdrop. We can now see several decorative types, which grow on the nearby hills of the Považský Inovec.

An den ersten Frühlingsblumen erfreut sich vermutlich jeder Mensch. Das wissen auch Gärtnerei-Betriebe und sie kennen die Möglichkeiten der Beschleunigung der Blütezeit. Solche Blumen können sie den Ungeduldigen bereits im Winter anbieten. Auf die richtigen Frühlingsblumen muss man jedoch warten und sie in der Natur suchen. Zu den häufigsten und bekanntesten von ihnen gehört das zarte Schneeglöckchen. In den folgenden Zeilen werfen wir einen Blick auf einige dekorative Pflanzenarten, die auf den unweit liegenden Hügeln des Považský Inovec wachsen.

Jarné kvety Považského Inovca zblízka

Roman Tibenský

Foto Roman Tibenský

▲ Z pestrej palety jarných kvetov nemožno vynechať poniklec velkokvetý.

The colourful palette of spring flowers would not be complete without the Meadow anemone.

Auf der vielfältigen Palette der Frühjahrsblumen darf die Große Kuhschelle nicht fehlen.

Kvety veturnice lesnej sa v jarnom vánku kolísnu na dlhých stopkach.

The flowers of the Snowdrop anemone sway on their longstems in the spring breeze.

Die Blüten des Großen Windröschens wiegen sich auf ihren langen Stielen in der Frühlingsbrise.

Koncom marca začína kvitnúť poniklec velkokvetý (*Pulsatilla grandis*). Jeho veľké a nápadné fialové kvety sú v kontraste s uschnutou trávou a opadaným ľístim z jesene. Nemožno ich prehliadnuť. Rastie aj na turistami vyhľadávanom mieste v okolí hradu Tematín, v prírodnej rezervácii Tematínske vrchy, na exponovaných svahoch ihličníka. Veľmi známu lokalitu ponikleca veľkokvetého sú Sedliská pri Hlohovci, v časti nazývanej Soroš, ktorá bola v minulosti decimovaná požiarom z vypaľovania trávy. Tematínske vrchy a Sedliská boli zaradené do sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu). Poniklece rastú aj v okolí skalných vyvýšení pri Bezovci a v prírodnej rezervácii Holé brehy na svahoch pod Úhradom. Ľudia ho - napriek zákazu - často vykopávajú a pestujú v záhradách.

Foto Roman Tibenský

▲ Detail kvetu ponikleca veľkokvetého
A detail of the Meadow anemone flower.
Die Blüte der Großen Kuhschelle im Detail

◀ Nežná krása kvetu veternice lesnej
Tender beauty of the Snowdrop anemone flower.
Die zarte Schönheit der Blüte des Großen Windröschens

Od konca marca až do začiatku mája kvitne hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*). Rodový názov hlaváčik (*Adonis*) je známy už v gréckych bájach. Krásou a farbou kvetu má pripomínať Venušinu milenca, z ktorého krví vznikol (viaceré druhy rodu majú červené kvety). Veľké žlté kvety skrášľujú vápencové teplé svahy a členité okraje lesov. V Považskom Inovci je rozšírený od juhu pohoria až do severných častí (Sedliská, lúky nad obcou Jalšové, Ahoj nad obcou Banka, Tematínske vrchy, Beckovské skalice a ďalšie lokality).

Na polotienistých miestach v riedkych presvetlených lesoch a na ich okrajoch rastie veterica lesná (*Anemone sylvestris*). Má jeden biely kvet, ktorý je 3 až 5 cm veľký. Kvítne v apríli a máji.

Všetky tri druhy patria do čeľade iskerníkovitých a sú jedovaté. Poniklec a hlaváčik sa používali aj v liečiteľstve.

Ďalšia rastlina, ktorú si iste všimnete pri potulkách jarnou prírodou, je vstavač vojenský

(*Orchis militaris*), ktorý patrí medzi orchidey. Jeho ružovofialové až purpurové súkvety viditeľné už z diaľky môžeme nájsť v máji. Bizarnú stavbu kvetu a škálu farebných odtieňov zbadáme až pri pohlade zblízka. Všetky uvedené druhy okrem vternice lesnej sú u nás chránené.

Nepremeškajte príležitosť na stretnutie s krásou! ■

The Meadow anemone or pasque flower (*Pulsatilla grandis*) begins blooming at the end of March. Its large and striking purple flowers contrast greatly with the dry grass and fallen autumn leaves making them impossible to overlook. They also grow in popular tourists areas around the Tematín Castle, in the Tematín Hills (Tematínske vrchy) Nature Preserve, and on the exposed slopes of Ihelník. A well-known location for the Meadow anemone is Sedliská pri Hlohovci, in the area called Soroš, which, in the past, was decimated by fires from burning grass. The Tematín Hills and Sedliská were included in the network of protected areas called Natura 2000 (areas of European importance). This flower also grows around the rocky ridges near Bezovec, in the Holé Brehy Nature Preserve on the slopes of Úhrad hill. Despite it being forbidden, people often dig these flowers up and grow them in their gardens.

From the end of March to the beginning of May Pheasant's eye (*Adonis vernalis*) is in bloom.

The gender name "pheasant" (*Adonis*) was already well-known in Greek mythology. The beauty and colour of the flower is reminiscent of Venus' lover, from whose blood the flower sprang (several species of the genus have red flowers). Big yellow flowers adorn the warm, limestone slopes and rugged edges of the forest. In the Považský Inovec Range it spreads from the southern mountains to the northern areas (Sedliská, meadows above the village of Jalšové, Ahoj above the village o Banka, Tematínske vrchy, Beckovské skalice and other locations).

In the semi-shaded areas of sparsely-illuminated forests as well as along their edges grows the Snowdrop anemone (*Anemone sylvestris*). It has one white flower, which is from 3 to 5 cm long. It blooms in April and May.

All three of these flowers belong to the family of Ranunculaceae and are poisonous. The Meadow anemone and Pheasant's eye are also used in healing.

Another plant, which you will surely notice while wandering around outside in the spring, is the Military orchid (*Orchis militaris*), which is a member of the orchid family. In May, its reddish-violet, almost purple inflorescence - forming a cone of 10 to 40 flowers - can be seen from a distance. It's not until we take a closer look that we can see the bizarre composition of the flower and its wide range of colours and shades. All of the flowers mentioned, except the Snowdrop anemone, are protected in our country.

Do not miss this opportunity to witness this beauty first-hand! ■

▲ Zlatisté kvety hlaváčika jarného zdalek vidieť na úbočiach Považského Inovca.
The golden flowers of the Pheasant's eye can be seen on the hillsides of the Považský Inovec.
Die goldschimmernden Blüten des Frühlings-Adonisröschen auf den Hängen des Považský Inovec sind schon von Weitem sichtbar.

▼ Kvet hlaváčika jarného zblízka
A close-up of the Pheasant's eye flower.
Die Blüte des Frühlings-Adonisröschen aus der Nähe

▲ Kvet vstavača vojenského hýri farbami a tvarmi
The flower of the Military orchid blazes with colours and shapes.
Die Blüte des Helm-Knabenkrauts zeichnet sich durch
ihre überreiche Farben- und Formenpracht aus.

Ende März beginnt die Blütezeit der Großen Kuhschelle (*Pulsatilla grandis*). Ihre großen und auffälligen violetten Blüten bilden einen Kontrast zum trockenen Gras und dem abgeworfenen Herbstlaub. Es ist nicht möglich, sie zu übersehen. Sie wächst ebenfalls in einem von Touristen häufig besuchten Gebiet in der Nähe der Burg Tematín, im Naturschutzgebiet Tematiner Berge (Tematínske vrchy), auf den exponierten Hängen des Ihelník. Eine sehr bekannte Lokalität mit Vorkommen der Großen Kuhschelle ist das Naturschutzgebiet Sedliská bei Hlohovec, konkret das Teilgebiet Soroš. Dieses wurde in Vergangenheit durch das folgenschwere Verbrennen von Gras dezimiert. Die Tematiner Berge und die Lokalität Sedliská wurden in das

Netz der geschützten Gebiete „Natura 2000“ (Gebiete von gesamteuropäischer Bedeutung) eingereiht. Kuhschellen wachsen auch bei den felsigen Anhöhen nahe der Ortschaft Bezovec und im Naturreservat Holé brehy, auf den Hängen unterhalb des Berges Úhrad. Trotz eines Verbotes graben Menschen die Kuhschelle oft aus und setzen sie in ihren Gärten ein.

Von Ende März bis Anfang Mai blüht das Frühlings-Adonisröschen (*Adonis vernalis*). Der Name der Gattung - Adonis - war schon in der griechischen Mythologie bekannt. Die Schönheit

und Farbe der Blüte sollen an den Geliebten der Göttin Aphrodite (Venus) erinnern, aus dessen Blut die Blume entstanden sein soll (einige Arten dieser Gattung haben rote Blüten). Die für gewöhnlich großen gelben Blüten zieren kalkige, warme Hänge und gegliederte Waldränder. Im Bereich des Považský Inovec ist das Adonisröschen vom südlichen Teil des Gebirges bis zu seinem Norden (Sedliská, Wiesen oberhalb der Ortschaft Jalšové, das Erholungsgebiet „Ahoj“ über der Ortschaft Banka, Tematiner Berge, Beckovské skalice und weitere Lokalitäten) verbreitet.

An halbschattigen Plätzen in dünn bewachsenen, lichtdurchfluteten Wäldern und in deren Randgebieten wächst das Große Windröschen (*Anemone sylvestris*). Diese Pflanze hat eine weiße, 3 bis 5 cm große Blüte. Sie blüht im April und Mai.

Alle drei erwähnten Arten gehören der Familie der Hahnenfußgewächse an und sind giftig. Die Große Kuhschelle und das Adonisröschen wurden auch in der Heilkunde verwendet.

Eine weitere Pflanze, die Ihnen auf ihren Streifzügen durch die Frühlingsnatur sicher nicht entgeht, ist das Helm-Knabenkraut (*Orchis militaris*), aus der Familie der Orchideengewächse. Seine rosa-violetten bis purpurfarbenen Blütenstände, die schon von der Ferne sichtbar sind, erscheinen im Mai. Den bizarren Blütenbau sowie die Skala der Farbtöne sehen wir erst bei einer Betrachtung aus der Nähe. Alle erwähnten Arten - mit Ausnahme des Großen Windröschen - stehen bei uns unter Naturschutz.

Verpassen Sie nicht die Gelegenheit, diesen Schönheiten zu begegnen! ■

▼ Orchidey sú veľmi zvláštne kvety. Na obrázku je vstavač vojenský.

Orchids are very unusual flowers. Here the Military orchid is pictured.

Orchideen sind sehr ungewöhnliche Blumen; auf unserem Bild ist das Helm-Knabenkraut zu sehen.

Foto Roman Tibenský

75 rokov hokeja v Piešťanoch

75 years of Ice Hockey in Piešťany
75 Jahre Eishockey in Piešťany

Jaroslav Lušňák

V tomto roku si pripomíname 75. výročie založenia piešťanského hokejového klubu. Svoj prvý zápas odohrali naši hokejisti 23. januára 1937 v Trenčíne.

This year we celebrate the 75th anniversary of the founding of the Piešťany Ice-Hockey Club. Our ice-hockey players played their first game on January 23, 1937 in Trenčín.

In diesem Jahr feiert der Eishockey-Club von Piešťany den 75. Jahrestag seiner Gründung. Ihr erstes Spiel absolvierten unsere Eishockeyspieler am 23. Januar 1937 in Trenčín.

▲ Dramatické okamihy pred piešťanskou bránou.
Dramatic moments in front of the Piešťany ice-hockey goal.
Dramatische Augenblicke vor dem Tor der Mannschaft von Piešťany

Ďalším dôležitým medzníkom bola sezóna 1965/66, kedy sa objavilo na majstrovstvách kraja aj mužstvo Spartak Piešťany. Po vysokej prehre (17:2) v Bratislave proti miestnej BEZ-ke vedenie klubu mužstvo odhlásilo zo súťaže. Piešťanci ju nakoniec dohrali vďaka pomoci obetavých funkcionárov. Tí založili pri novom závode Tesla telovýchovnú jednotu, ktorej členmi sa stali aj hokejisti. No pršiel rok 1970, kedy z finančných dôvodov, ako aj z absencie ľadovej plochy Piešťany znova na päť rokov celkom zmizli z hokejovej mapy Slovenska. Hokej sa začal v Piešťanoch znova hrať až v roku 1976. Do sezóny 1981/82 vstúpili hokejisti pod novým názvom TJ Chirana. Podmienky sa zlepšili, keď sa v roku 1983 vybudoval Zimný štadión. V sezóne 1992/93 sa sponzorom piešťanského hokeja stal podnikateľ Marat Manafov, pretože podnik

Chirana už nemal peniaze na podporu športovcov. Klub pod novým názvom HC MARAT postúpil do najvyššej súťaže na Slovensku - 1. SNHL. No radoš a nadšenie netrvali dlho. Po skončení sezóny 1993/94, keď Marat Manafov odstúpil, hrozil v Piešťanoch zánik hokeja. V krízovej situácii sa posadil do kresla prezidenta hokejového klubu bývalý hráč a kapitán mužstva Jaroslav Lušňák. Názov klubu sa zmenil na HK VTJ, pretože po odchode hlavného sponzora a mnohých hráčov mu podala pomocnú ruku armáda, a tak sa Piešťancom podarilo ligu zachrániť aj pre nasledujúcu sezónu. V sezóne 1999/2000 hokejisti vstúpili do súťaže pod novým názvom ŠHK 37 Piešťany, ktorý symbolizuje rok založenia hokeja v Piešťanoch. V roku 2002 mesto Piešťany dostalo veľkú poctu vo forme pridelenia Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji hráčov do osemnásť rokov.

V júni 2004 sa začala nová a zatiaľ najúspešnejšia éra hokeja v meste. Po dlhých rokovaniach s predstaviteľmi mesta Piešťany si novozaložený klub ŠHK 37 Piešťany s.r.o. od januára 2005 pod vedením prezidenta

a konateľa Jaroslava Lušňáka zobral do dlhodobého nájmu piešťanský Zimný štadión. Zo začiatku nik neveril, že hokejisti budú schopní zvládnuť taký náročný projekt, ako je starostlivosť a prevádzkovanie mestského štadióna. Čoskoro sa ukázalo, že po postupných rekonštrukciách a prístavbách Zimný štadión zmenil svoju ošarpanú a nevlnúdu podobu. Stal sa atraktívnejším nielen pre hráčov, ale aj pre návštěvníkov - vybudovala sa moderná hokejová kabína s kompletou rehabilitáciou, spoločenské priestory pre hráčov, klubový hotel na prechodné ubytovanie hokejistov, cafe bar 37 atď.

V sezóne 2008/2009 sa hokejisti po prvýkrát v histórii hokeja v Piešťanoch prebojovali do baráže o postup do najvyššej hokejovej súťaže na Slovensku. Od tohto momentu sa Piešťanci stali neoddelitelou súčasťou každoročných bojov o postup do extraligy, no zatiaľ neúspešne. V októbri 2011 si hokejisti ŠHK 37 Piešťany s.r.o. podali žiadosť o prijatie do prestížnej nadnárodnej hokejovej ligy ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA v Rakúsku.

Neostáva nám nič iné, len držať palce

našim hokejistom, aby si v jubilejnom roku osláv 75. výročia hokeja v Piešťanoch vybojovali účasť v najvyššej hokejovej súťaži a následne prijatie do rakúskej ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA. ■

Another important milestone was the 1965/66 season, when our team Spartak Piešťany appeared in the regional championships. After losing a high scoring game (17:2) against the local team BEZ in Bratislava, the club management unregistered the team from the competition. However, thanks to the generous and dedicated efforts of town officials, in the end, the Piešťany Team, was able to complete play. Within the new Tesla factory, these officials also set up a physical education club, which the ice-hockey players became members of. Then came 1970, when for financial reasons as well due to the lack of an ice-rink, Piešťany, once again, completely disappeared from the Slovak "ice-hockey map" for a couple of years. Ice-hockey started being played again in Piešťany in 1976. Ice-hockey players entered the 1981/82 season under a new name – TJ Chirana. Conditions further improved after the building of an ice rink in 1983. During the 1992/93 season,

▼ Oslava víťazstva v I. lige v sezóne 2010/11.

Celebration of victory in the first league during the 2010/11 season.

Ein Sieg in der I. Liga der Saison 2010/11 wird gefeiert.

Foto Ladislav Duračka

businessman Marat Manafov became the new sponsor of Piešťany ice-hockey, because Chirana no longer had money to support the hockey players. The club, under the new name HC MARAT, rose to the highest league in Slovakia – 1.SNHL (Slovak National Hockey League). But the joy and enthusiasm did not last long. After the 1993/94 season, ice-hockey in Piešťany seemed to have come to an end with the resignation of Marat Manafov. During this crisis, a former player and team captain Jaroslav Lušňák became president of the ice-hockey club. The club name was changed to HK VTJ (Hockey Club of the Military Physical Education Unit), because after the loss of its main sponsors and many players, the team was helped out by the army, and so the league play in Piešťany had been saved for the upcoming season. For the 1999/2000 season the ice-hockey players entered the league under the new name ŠHK 37 Piešťany, which symbolized the year that ice-hockey was first established in Piešťany. In 2002, the town of Piešťany was honoured by being named the site for the World Championship in Ice Hockey for players under 18. In June 2004, a new and, so far, the most successful era of ice-hockey in the town began. After long discussions with

the representatives of the town of Piešťany, a newly established club ŠHK 37 Piešťany Ltd. was created and, in January 2005, under the leadership of president and managing director Jaroslav Lušňák, conditions for the long-term rental of the Piešťany Winter Stadium were concluded. At the beginning, nobody believed that the ice-hockey players would be able to manage such a difficult project, such as maintaining and running the town hockey stadium.

Before long, it was clear that, after gradual reconstructions and additions, the threadbare and harsh appearance of the hockey stadium began to change. It became more attractive not only for the players, but also for its visitors – construction of new, modern, completely renovated ice-hockey locker rooms as well as a common area for players, club hotel for the temporary accommodation of players, cafe bar 37 etc. In the 2008/2009 season the Piešťany ice-hockey players, for the first time in a history, fought their way into the playoffs for qualification into the highest ice-hockey league in Slovakia. Since then, Piešťany ice-hockey players have become an integral part of the annual struggle for qualification into the league, though, as of yet without success.

▲ Kapitán mužstva Ján Románek v útoku.
The team captain Ján Románek at striking.
Mannschaftskapitän Ján Románek beim Angriff

In October 2011, the hockey players of ŠHK 37 Piešťany Ltd. submitted an application for admission to the prestigious multinational ice-hockey league ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA in Austria.

We can only keep our fingers crossed for our ice-hockey players, so that, in this 75th anniversary year of ice-hockey in Piešťany, they will finally break into the highest ice-hockey league, and also be admitted into the Austrian ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA. ■

Einen weiteren wichtigen Meilenstein stellte die Saison 1965/66 dar, in der auch schon die Mannschaft „Spartak Piešťany“ bei der Kreismeisterschaft dabei war. Nach einer hohen Niederlage (17:2), die sie in Bratislava gegen die heimische BEZ-Belegschaft einstecken musste, meldete die Club-Leitung die Mannschaft vom Ligawettbewerb ab. Dass ihn die Jungs aus Piešťany doch noch zu Ende spielen

▲ Piešťanski hokejisti majú početných priazníkov.
The Piešťany hockey players have a great number of fans.
Die Eishockeyspieler von Piešťany haben zahlreiche Fans

konnten, war der Hilfe aufopferungsvoller Funktionäre zu verdanken. Sie gründeten am neuen Tesla-Werk einen Verein für körperliche Erziehung und Sport, dessen Mitglieder auch Eishockeyspieler wurden. Dann jedoch kam das Jahr 1970, in dem sie aus finanziellen Gründen und wegen der in Piešťany fehlenden Eisfläche erneut für mehrere Jahre vollständig von der Eishockey-Bildfläche der Slowakei verschwanden. Eishockey wurde in Piešťany erst ab dem Jahr 1976 wieder gespielt. In die Saison 1981/82 ging die heimische Eishockeymannschaft unter einem neuen Namen - als „TJ Chirana“. Die Bedingungen wurden besser, als im Jahre 1983 ein neues Winterstadion erbaut wurde. In der Saison 1992/93 trat der Unternehmer Marat Manafov als neuer Sponsor des Hockey-Clubs von Piešťany in Erscheinung. Das Unternehmen „Chirana“ hatte zu diesem Zeitpunkt kein Geld mehr, um die Sportler unterstützen zu können. Unter seinen neuen Namen „HC MARAT“ stieg der Club in die erste slowakische Nationalliga (1.SNHL) auf. Die Freude und Begeisterung währten jedoch nicht lange. Nach dem Ende der Saison 1993/94, sprang Marat Manafov ab und dem Eishockeysport in

Piešťany drohte der Untergang. In der vorherrschenden Krisensituation setzte sich Jaroslav Lušnák, ehemaliger Spieler und Mannschaftskapitän, in den Sessel des Vorsitzenden des Hockey-Clubs. Den Clubnamen änderte er in „HK VTJ“ (Hockey-Club des Militär-Sportvereins), denn nach dem Absprung des Hauptsponsors sowie mehrerer Spieler, war es die Armee, die ihm eine helfende Hand reichte, sodass die Liga auch für die kommende Saison gerettet werden konnte. In die Saison 1999/2000 startete die Eishockeymannschaft erneut unter einem neuen Namen als „ŠHK 37 Piešťany“. Die Zahl 37 symbolisierte das Jahr der Gründung der ersten Hockeymannschaft in Piešťany. Im Jahre 2002 wurde der Stadt Piešťany eine große Ehre zuteil – sie durfte die Eishockey-Weltmeisterschaft der Spieler bis 18 Jahre ausrichten.

Im Juni 2004 begann eine neue, bislang erfolgreichste Ära des Eishockeysports in der Stadt. Nach langen Verhandlungen mit Vertretern der Stadt Piešťany, pachtete der neu gegründete Club „ŠHK 37 Piešťany s.r.o.“, unter der Leitung seines Vorsitzenden und Geschäftsführers Jaroslav Lušnák, ab Januar 2005, langfristig das Winterstadion in Piešťany. Am Anfang mochte keiner so richtig glauben, dass die Eishockeyspieler in der Lage waren, solch ein anspruchsvolles Vorhaben, wie die Erhaltung und das Betreiben eines städtischen Stadions, zu bewältigen. Schon

bald zeigte sich, wie die schrittweise durchgeföhrten Renovierungen und Anbauten die marode und unfreundliche Gestalt des Winterstadions veränderten. Es wurde nicht nur für Spieler, sondern auch für Besucher attraktiver. Errichtet wurden unter anderem ein moderner Aufenthaltsbereich mit komplexen physiotherapeutischen Diensten und Gesellschaftsräumen für die Spieler, ein Club-Hotel mit Unterkünften für Eishockey-Spieler und die „Café Bar 37“.

In der Saison 2008/2009 konnte sich die Mannschaft zum ersten Mal in der Geschichte des Eishockeys von Piešťany in das Entscheidungsspiel um den Aufstieg in die oberste Eishockeyliga der Slowakei durchkämpfen. Ab diesem Moment wurde die Mannschaft aus Piešťany zum festen Bestandteil der alljährlichen Kämpfe um den Aufstieg in die Extraliga – bisher jedoch ohne Erfolg. Im Oktober 2011 beantragte die Hockeymannschaft des „ŠHK 37 Piešťany s.r.o.“ ihre Aufnahme in die prestigeträchtige internationale ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA in Österreich.

Es bleibt nichts anderes übrig, als unseren Eishockeyspielern die Daumen zu drücken, dass sie sich im 75. Jubiläumsjahr der Gründung des Eishockeysports in Piešťany ihre Teilnahme am höchsten Ligawettbewerb erkämpfen und anschließend in die österreichische ERSTE BANK EISHOCKEY LIGA aufgenommen werden. ■

Voda mala príjemné

The Water was a
Pleasant Two Degrees

Das Wasser hatte an-
genehme zwei Grad

Kornel Duffek

Plávanie otužilcov na Štefana, 26. decemba, je už neodmysliteľnou súčasťou kalendára podujatí v Piešťanoch. Jeho jubilejného 20. ročníka sa zúčastnilo 48 milovníkov ľadovej vody prevažne zo západnej časti Slovenska, vrátane Bratislavы.

The “polar bear” club’s swim on December 26 has already become an essential part of the calendar of events in Piešťany. Forty-eight lovers of ice-water from the western part of Slovakia, including Bratislava, took part in honour of its 20th anniversary.

Das Baden der Eischwimmer am 26. Dezember hat inzwischen seinen festen Platz im Kalender der Veranstaltungen von Piešťany. In seinem 20. Jahrgang trafen sich insgesamt 48 Liebhaber des eiskalten Wassers, vorwiegend aus dem westlichen Teil der Slowakei, einschließlich Bratislava.

▲ Otužilcov privítalo zaplnené nábrežie Váhu.

The “polar bears” are welcomed by spectators on the overcrowded banks of the Váh.

Die Eisschwimmer wurden am Ufer von einer Menschenmenge empfangen.

Foto Igor Paulech

Na nábreží Váhu ich čakalo niekoľkostvo zvedavcov. Mnohých zaujímalо, či si príde zaplávať aj najstarší aktívny otužilec na Slovensku, 88-ročný Pieštanec Karol Kevan. A keď sa ukázal, všetci mu srdečne zatlieskali. V poslednom čase ho akosi neposlúchajú kolená. Na strmých schodoch, vedúcich dole k rieke, mu museli aj pomáhať, ale keď začal

plávať, bolo vidieť, že je vo svojom živle. Pred vstupom do vody si ešte otužilci obligátnie zaspievali svoju hymnu:

*My sa zimy nebojíme, nemáme z nej strach.
S odvahou si zaplávame v ľadových vodách...*

Povzbudení slovami hymny hned poskákali do ospevovanej ľadovej vody, ktorá mala –

dva stupne

Foto Tomáš Hudcovíč

▲ Panoramá rieky s otužilcami.

A panoramic view of the river with the "polar bears".
Das Fluss-Panorama mit den Eisschwimmern

do hotela Magnólia, kde im iste dobre padla šálka horúceho čaju.

Podujatie pripravil Klub otužilcov v Piešťanoch na čele s predsedom Martinom Valom. Napriek tomu, že on sám sa už posledné roky aktívne nezúčastňuje zimného plávania, zostáva i nadálej organizačným garantom tejto akcie. ■

Several hundred curious spectators were waiting for them on the banks of the river. Many were interested to see if the oldest active member of the "polar bear" club, 88-year old Piešťany native Karol Kevan, had also come to take a dip. And when he eventually showed up, everyone greeted him with a heartfelt applause. Lately it seems, that his knees have begun to rebel. On the steep steps leading down to the river he had to be assisted, but once in the water and swimming, it was clear to see that he was in his element.

Before entering the water, the members of the "polar bear" club, as tradition mandates, sang their anthem:

*We are not afraid of water,
We have no fear of it
With courage we swim in the icy waters...*

▲ Nástup otužilcov pred zaspieváním svojej hymny – zľava vpredu legendárny Karol Kevan.

The arrival of the "polar bears" just prior to singing their anthem – (in the front, from the left) the legendary Karol Kevan.

Antritt der Eisschwimmer zum Vorsingen ihrer Hymne – vorne links der legendäre Karol Kevan

pre nich - príjemné 2°C. Väčšina účastníkov preplávala Váh a po krátkom vydýchnutí sa vydala na spätočnú cestu. Okrem tradičných účastníkov zimného plávania sa v Piešťanoch predstavili aj nové tváre. Prišlo tiež päť žien, z nich najmladšia mala 19 a najstaršia 67 rokov. Pozornosť vzbudil aj sedemročný Jakub Petráš, ktorí v plavkách, ale zatiaľ

v bunde, vstúpil vyše kolien do ľadovej vody. Vraj o rok sa aj on zaradí medzi otužilcov. A keď sme už pri rekordoch, tak najdlhšie vytrval vo vode Miroslav Čačik z Topoľčian, ktorému namerali čas 20 minút a 15 sekúnd, čo je už celkom slušný výkon. Kto neverí, nech to skúsi!

Po ukončení plávania sa otužilci pobrali

Encouraged by the words of the anthem, they quickly jumped into the just-commemorated, icy water, which was – for them – a pleasant 2 degrees. Most participants swam across the Váh and, after a short rest, started on their way back. In addition to the usual participants of this winter swim in Piešťany, there were also some new faces. Five women participated, the youngest of whom was 19 and the oldest 67. Also attracting the crowd's attention was 7-year old Jakub Petrás, who in his bathing suit, but still wearing a jacket, walked into the icy water up to his knees. It's reported that next year he will also be among the "polar bears". And since we're on the subject of records, the longest to stay in the water was Miroslav Čačik from Topoľčany, who was timed at 20 minutes 15 seconds, which is a very respectable performance. Whoever does not think so, should give it a try!

After the swim, the "polar bears" gathered at the Magnolia hotel, where they enjoyed the warming effects of a hot cup of tea.

This event was organized by the "polar bear" club of Piešťany led by Chairman Martin Valo. Despite the fact that for the past few years he has not actively participated in this winter swim, he still remains the reliable organizer of this event. ■

▲ Vo Váhu plával aj jeden Viking...

There was also a Viking swimming in the Váh...

Sogar ein Wikinger schwamm in der Waag...

▲ Karol Kevan je nielen otužilec, ale aj vyznáč zdravého spôsobu života.

Karol Kevan is not only a member of the "polar bears", but also an advocate of a healthy lifestyle.

Karol Kevan ist nicht nur ein Eisschwimmer, sondern auch Befürworter eines gesunden Lebensstils.

Am Ufer der Waag warteten auch einige hunderte Schaulustiger auf sie. Viele wollten sehen, ob auch der älteste aktive Eisschwimmer der Slowakei, der 88-jährige Karol Kevan aus Piešťany, am Baden teil nimmt. Und als er dann erschien, erntete er von allen Anwesenden einen herzlichen Beifall. In der letzten Zeit machen ihm seine Knie etwas zu schaffen. Auf den zum Fluss herunter führenden Treppen musste er sogar gestützt werden, aber sobald er zu schwimmen begann, konnte man sehen, dass er in seinem Element war.

Bevor sie ins Wasser stiegen, stimmten die Eisschwimmer noch ihre obligatorische Hymne an:

*My sa zimy nebojíme, nemáme z nej strach.
S odvahou si zaplavame v ľadových
vodách...*

*(Wir haben keine Angst vor Kälte, keine
Furcht vor ihr*

*Mit Courage schwimmen wir in den eisigen
Gewässern hier)*

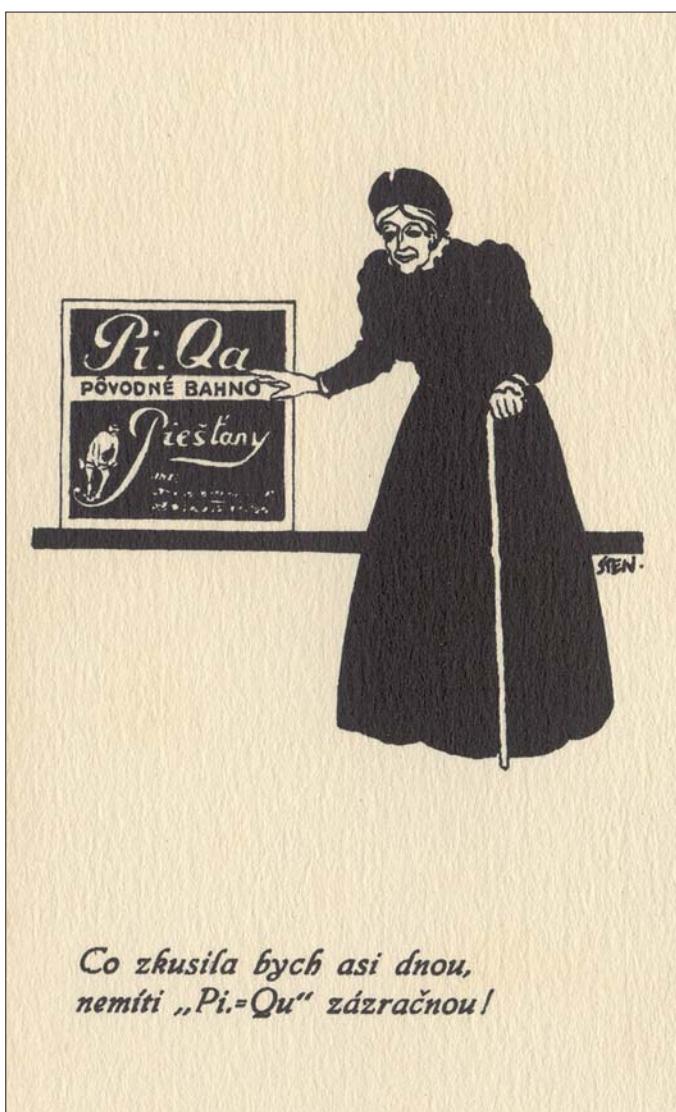
Angespornt durch den Text der Hymne sprangen sie dann gleich in das besungene eisige Wasser, welches - für sie - angenehme 2°C hatte. Die meisten Teilnehmer schwammen durch die Waag zum gegenüberliegenden Ufer, um sich nach einer kurzen Verschnaufpause wieder auf den Rückweg zu machen. Neben den alteingesessenen Teilnehmern tauchten in

Piešťany auch neue Gesichter auf. Es kamen auch fünf Frauen, von denen die jüngste 19 und die älteste 67 Jahre alt war. Aufmerksamkeit weckte auch der siebenjährige Jakub Petrás, der im Badeanzug, aber diesmal noch mit einer Jacke bekleidet bis oberhalb der Knie im eisigen Wasser stand. Im nächsten Jahr wollte er dann auch der Riege der Eisschwimmer beitreten. Und da wir schon bei den Rekorden sind: am längsten hielt es im Wasser Miroslav Čačik aus Topoľčany aus, mit einer gemessenen Zeit von 20 Minuten und 15 Sekunden, was eine respektable Leistung

ist. Wer das nicht glaubt, soll es selbst probieren!

Nach dem Ende der Schwimmrunde machten sich die Eisschwimmer zum Hotel „Magnolia“ auf, wo sie eine Tasse heißen Tee sicher als sehr wohltuend empfanden.

Die Veranstaltung wurde vom Klub der Eisschwimmer in Piešťany, unter der Leitung des Vorsitzenden Martin Valo, organisiert. Trotz der Tatsache, dass er persönlich in den letzten Jahren am Eisschwimmen nicht mehr aktiv teilgenommen hat, wacht er auch weiterhin über die organisatorische Seite dieser Veranstaltung. ■

Dobová reklama na produkty z liečivého pieštanského bahna - Gamma-kompres (v maďarčine) a na kocky Pi.Qa. (v češtine).
Obidve reklamy vyzdvihujú možnosť domáceho liečenia.
(K článku na stranach č. 42 - 45)

Period advertisement for Piešťany's healing mud products - for Gamma-compress (in Hungarian) and for Pi.Q. (in Czech).
Both advertisements highlight the possibility for home treatment.
(to the article on pages 42 - 45)

Zeitgenössische Werbung für Produkte aus dem heilwirksamen Schlamm von Piešťany - die sog. Gamma-Kompressen (auf Ungarisch) und „Pi.Qa.“ Würfel (auf Tschechisch).
Beide Werbungen heben die Möglichkeit einer Haustherapie hervor.
(Zum Artikel auf den Seiten 42 - 45)

Reklamy sú zo zbierok Balneologického múzea v Piešťanoch
The advertisements come from the collections of the Balneological Museum in Piešťany.
Diese Werbungen stammen aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany.

INVITATIONS EINLADUNG

Events Spring 2012 ■ Veranstaltungen Frühling 2012

28. 2. - 18. 3. 2012

STANO TREPÁČ - výstava obrazov, Galéria Fontána
STANO TREPÁČ, - painting exhibition, Fontána Gallery
STANO TREPÁČ - Bilderausstellung, Galerie Fontána

8. 3. - 1. 4. 2012

NAJKRAJSIE ČESKÉ A SLOVENSKÉ DETSKÉ KNIHY
Putovná výstava sto slovenských a sto českých kníh z obdobia posledného desaťročia.

THE MOST BEAUTIFUL CZECH AND SLOVAK CHILDREN'S BOOKS
A mobile exhibition of one hundred Slovak and one hundred Czech books from the last decade.

Town Library
DIE SCHÖNSTEN TSCHECHISCHEN UND SLOWAKISCHEN KINDERBÜCHER

- Wanderausstellung mit einhundert slowakischen und einhundert tschechischen Büchern aus dem letzten Jahrzehnt
Stadtbibliothek

18. 3. 2012

MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V BOWLINGU
Bowling Centrum Victória
SLOVAK BOWLING CHAMPIONSHIP
Bowling Centre Victória
SLOWAKISCHE BOWLINGMEISTERSCHAFT
Bowling Zentrum Victória

26. 3. - 1. 4. 2012

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC
13. ročník celoslovenského projektu Slovenskej asociácie knižnic

13th annual all-Slovakia project by the Slovak Association of Libraries
13. WOCHE DER SLOWAKISCHEN BIBLIOTHEKEN
Landesprojekt der slowakischen Bibliotheken-Assoziation

30. 3. - 1. 4. 2012

PANTHER CUP - medzinárodný amatérsky hokejový turnaj. Zimný štadión
PANTHER CUP - international amateur ice hockey tournament. Winter Stadium
PANTHER CUP - internationales Hockeyturnier der Amateure. Winterstadion

8. 4. 2012

HĽADANIE VEĽKONOČNÝCH VAJÍČOK.
Kúpeľný ostrov, hotel Balnea Palace
EASTER EGG HUNT.
Spa Island, hotel Balnea Palace
OSTEREIERSUCHE
Kurinsel, Hotel Balnea Palace

10. - 29. 4. 2012

EMIL A MARCEL SEDLÁK - výstava obrazov a grafik, Galéria Fontána

EMIL AND MARCEL SEDLÁK - exhibition of paintings and graphic art, Fontána Gallery
EMIL UND MARCEL SEDLÁK Bilder- und Graphikausstellung, Galerie Fontána

11. 4. - 17. 4. 2012

MAJSTROVSTVÁ SVETA V ĽADOVOM HOKEJI - divízia I., hráči do 18 rokov.
Zimný štadión

ICE HOCKEY WORLD CHAMPIONSHIPS - division I., 18 and under, Winter Stadium
EISHOCKEY-WELTMEISTERSCHAFT - Division I., Spieler bis 18 Jahre
Winterstadion

15. - 22. 4. 2012

SLOVAKIA CUP, medzinárodný turnaj juniorov v tenise do 18 rokov. Tenisová hala
SLOVAKIA CUP, international junior under-18 tennis. Tennis Hall
SLOVAKIA CUP, internationales Tennisturnier der Nachwuchsspieler bis 18 Jahre, Tennishalle

22. 4. 2012

KYNOLOGICKÁ SÚŤAŽ PODĽA SVV 1 - so zadáním skúšky.
Areál kynologického klubu Bodona

DOG SHOW (CYNODOLOGY COMPETITION) ACCORDING TO SVV 1 - with trial tests. Bodona Cynology Club
KYNOLOGISCHER WETTBEWERB NACH SVV 1 - mit Prüfung, Gelände des Kynologischen Clubs „Bodona“

30. 4. 2012

NOČNÝ FILMOVÝ MARATÓN, KSC Fontána
NIGHT MOVIE MARATHON, KSC Fontána

NÄCHTLICHER FILM-MARATHON, Kultur- und Gesellschaftszentrum (KSC) Fontána

1. 5. 2012

STAVANIE MÁJA.

Winterova ul., Hudobný pavilón v mestskom parku
RAISING THE MAYPOLE.

Winter Street, Music Pavilion in the Town Park

AUFSTELLEN DES MAIBAUMES

Winterova Str., Musikpavillon im Stadtpark

10. 5. 2012

OTVÁRACÍ KONCERT SEZÓNY PROMENÁDNÝCH KONCERTOV.
Hudobný pavilón Harmony, Kúpeľný ostrov

SEASON-OPENING CONCERT OF THE PROMENADE CONCERTS
Harmony pavilion, Spa Island

ERÖFFNUNGSKONZERT ZUM AUFTAKT DER SAISONALEN PROMENADENKONZERTE Musikpavillon „Harmony“, Kurinsel

2. - 20. 5. 2012

JÁN ČEPA - výstava obrazov. Galéria Fontána

JÁN ČEPA - painting exhibition. Fontána Gallery

JÁN ČEPA - Bilderausstellung Galerie Fontána

13. 5. 2012

DEN MATIEK. Hudobný pavilón v mestskom parku

MOTHER'S DAY Music Pavilion in the Town Park

MUTTERTAG Musikpavillon im Stadtpark

13. - 20. 5. 2012

PSS PIEŠTANSKÝ POHÁR, medzinárodný turnaj juniorov do 14 rokov. Tenisová hala

PSS PIEŠTANY CUP, International under 14 junior's tournament. Tennis Hall

PSS POKAL DER STADT PIEŠTANY Internationales Tennisturnier der Nachwuchsspieler bis 14 Jahre Tennishalle

16. 5. 2012

NOC LITERATÚRY, medzinárodný literárny maratón.

Mestská knižnica

NIGHT OF LITERATURE, International Marathon of Literature, Town Library

LITERATURNACHT, internationaler Literatur-Marathon Stadtbibliothek

18. - 20. 5. 2012

TRADIČNÉ ĽUDOVÉ UMElecké REMESLÁ. Kúpeľný ostrov

TRADITIONAL FOLK ARTS AND CRAFTS. Spa Island

TRADITIONNELLES VOLKSTÜMLICHES KUNSTHANDWERK Kurinsel

22. - 25. 5. 2012

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK. KNIHA V ROZHLASE - ROZHLAS V KNIHE. VII. ročník festivalu rozhlasových rozprávok. Mestská knižnica

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK (THE MIRACULOUS NUT). BOOK ON THE RADIO AND RADIO IN THE BOOK. 7th annual radio stories. Town Library

ZAUBERNUSS - BUCH IM RADIO, RADIO IM BUCH - VII. Hörspielfestival für Kinder Stadtbibliothek

25. - 27. 5. 2012

MEDZINÁRODNÁ REGATA, medzinárodné preteky v rýchlosnej kanoistike juniorov

INTERNATIONAL REGATTA, international junior speed canoeing competition

INTERNATIONALE REGATTA, internationales Wettrennen im Kanumarathon der Junioren

28. 5. - 1. 6. 2012

MAJSTROVSTVÁ SR MLADŠIEHO ŽIACTVA - JEDNOTLIVCOV V TENISE. Tenisová hala

SLOVAK CHAMPIONSHIP OF YOUNGER PUPILS - INDIVIDUALS IN TENNIS. Tennis Hall

SLOWAKISCHE MEISTERSCHAFT DER JÜNGEREN SCHÜLER – EINZELSPIELER IM TENNIS Tennishalle